ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

БРОЈ 1572

20 динара

12. 2. 1982 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XLIII



Ripley

Веровали или не!

ПИТЕР ЏЕЈКОК



ИЗ КЕЈ ВЕСТА У ФЛОРИДИ (САД), НОСЕЋИ НА РУКАМА ДВА ЧОВЕКА, ПРЕШАО ЈЕ РАЗДАЉИНУ ОД ДВА И ПО КИЛОМЕТРА.

ШВЕДСКИ БАРОН ГУСТАВ ДЕ ХЕЛМФЕЛТ



(1651 - 1674)

У ДЕСЕТОЈ ГОДИНИ, ПОРЕД ХЕБРЕЈСКОГ, ЛАТИНСКОГ И ГРЧКОГ, ОДЛИЧНО ЈЕ ЗНАО ЈОШ ДЕВЕТ ЕВРОПСКИХ ЈЕЗИКА, А У ДЕВЕТНАЕСТОЈ ЈЕ ПОСТАО ВРХОВНИ СУДИЈА ШВЕДСКЕ.

НАЈВЕЋИ КОВАНИ НОВАЦ



СРЕБРЊАЦИ, КОЈЕ ЈЕ 1639. КОВАО ВОЈВОДА ОД БРАУНШВАЈГ-ЦЕЛЕА, У НЕМАЧКОЈ, ИМАЛИ СУ ПРЕЧНИК ОД 12,5 СМ, А БИЛИ СУ ТЕШКИ 680 ГРАМА.

ХЕРКУЛЕСКИ ЏАРСКИ ЛЕПТИР



СА НОВЕ ГВИНЕЈЕ ЈЕ НАЈВЕЋИ НОЋНИ ЛЕПТИР. РАСПОН КРИЛА ЖЕНКИ ДОСТИЖЕ 29СМ, А ПОВРШИНА И ДО 260 СМ.

РЕКА У КОЈОЈ СЕ РИБЕ САМЕ ЛОВЕ



У ДЕЛУ ТОКА РЕКЕ ЛУ, КОД ФРАНЦУСКОГ ГРАДИЋА ОРНАНА, РИБАРИ НИКАД НЕ ПЕЦАЈУ РИБЕ ЈЕР ОНЕ САМЕ УЛАЗЕ У ПОДРУМЕ РИБАРСКИХ КУЋА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● Мартину Дојесенсу, одгајивачу голубова из Јужноафричке Републике, недавно се сам вратио голуб писмоноша кога је изгубио још пре шест година.



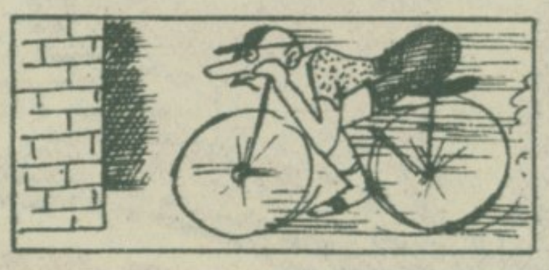
● на Канарским острвима, где често нема довољно слатке воде, драгоцену течност добијају из — ваздуха. На падинама планина забетониране су велике глатке површине. Пред јутро на њих падне роса, бетонским жлебовима вода се слива у резервоаре одакле се одводи каналима и користи за заливање дрвећа банана и поморанџи.



● у средњем веку, за време неродних година, сељаци из Андалузије правили су и пекли погаче од осушених кајсија крушака, поморанџи и дуња.

● новогвинејско племе Хоходала живи у пустињи где уопште нема камења погодног за обраду. Своје „камене“ секире припадници овог племена праве од исушених гљива, нарочите врсте, тврдих као камен.





● француски инжењери конструисали су бицикл чији су точкови од веома отпорне пластике. Такав бицикл је веома лак и отпоран чак и на јаке ударе — оштећено и улубљено место одмах добија првобитан облик.



● за најстарији до данас сачуван глобус на свету сматра се „Земљина јабука“ која има пречник од 0,54 метра. Тај глобус израдио је немачки географ Бехајм из Нирнберга. Међутим, у делима античких писаца наилази се на име Кратеса из Пергама: који је, према овим изворима, направио глобус још пре 2000 година. То је још једно сведочанство да су већ у та давна времена људи представљали Земљу као лопту.

● клима Тибета толико је сува да се масло и суво месо могу без хладњака одржати и по годину дана. Заразне болести овде су готово непознате јер микроби не подносе суву климу и планинско сунце.



● једну улицу у Риму стручњаци су, уместо обичним асфалтом, покрили плочама од синтетичког каучука. У овој улици, наиме, налази се један музеј у коме су фреске почеле да се осипају због сувише јаког саобраћаја. Нова превлака на улици смањује, просто гута, опасне вибрације.



ЛУДИ ВАЈАР ЛУДОМ КОЊУ

На испружену руку каменог поглавице може да стане 4000 људи, а између кажипрста и гриве коња стала би десетоспратница!

Све док теку реке, расте трава и дрвеће се зелени, Црне горе ће за сва времена и за све векове вечно остати света земља Индијанаца". Тако је гласио уговор који су Индијанци Сијукси потписали с бледоликима с којима су све до 1876. године живели у каквом-таквом миру.

Али, Блек Хилс — Црне планине Јужне Дакоте криле су у својим недрима много злата. Хиљаде дошљака похитале су у те крајеве да копају и испирају злато, да се обогате. На потписани уговор брзо се заборавило: Индијанце су протерали с њихове земље. Видећи да ће их потпуно уништити они су се успротивили. Сијуксе, у ствари групу индијанских племена у којој су Дакоти, Асинибоји, Ансароки, Осеџеји — је предводио поглавица Тасанке Уитке — Луди Коњ. Борбе су вођене с променљивом срећом све до битке код Литл Биг Хорна у којој је 1876. године Луди Коњ до ногу потукао америчку војску коју је предводио генерал Кастер. Сам генерал побегао је с поља свог пораза да би живот завршио самоубиством.



НАЈВЕЋИ ПОГЛАВИЦА

Радост због победе није дуго трајала. После смрти генерала Кастера влада из Вашингтона спремала је одмазду и Луди Коњ са својим ратницима прешао је границу Канаде где се крио по шумама. Вашингтон је тада променио тактику: послао је у Канаду неколико угледних индијанских поглавица с лулом мира. Било је речено: ако Луди Коњ прими лулу мира, влада Сједињених Америчких држава одмах ће га прогласити врховним поглавицом целе Дакоте. Биће и одведен у Вашингтон где ће га представити председнику Америке.

Луди Коњ је примио лулу мира и вратио се у домовину. Али, уместо свих почасти тамо га је чекала — смрт. Убијен је у Форт Робинсону где је био позван на преговоре. Било је то три године после битке код Литл Бинг Хорна у којој се Луди Коњ овенчао славом.

У предањима својих саплеменика Луди Коњ је био и остао највећи поглавица кога су Сијукси икад имали. Био је храбар и уопште изузетан човек. Никад у животу није био рањен „све док смрт није дошла по њега" иако је увек био први у нападу. Ниједан метак, ниједна стрела нису пробили његово тело. Чак и коњ кога је јахао никад није био рањен — ниједан од његових коња. Тако је најомиљенији поглавица и добио свој надимак: Тасанатке Уитка — Луди Коњ.

Био је скроман и никад није носио свечану одећу. Када је учествовао у бици није на глави имао орлова пера. На плећима му се вијорио црвени плашт. И у бици код Литл Бинг Хорна први је јурнуо на непријатеља који су га засули ватром. Али, ни тада га тане није хтело...

ЗЕМЉА ИНДИЈАНАЦА

Пролазиле су године. У Црним горама поред злата нашли су и сподумен — руду која садржи литијум. Област Црних планина добила је „стратегијски значај". Уговор између Индијанаца и бледоликих да ће „све док теку реке, расте трава и дрвеће се зелени, Црне горе за сва времена и за све векове вечно остати света земља Индијанаца" давно је потонуо у заборав. И Лудог Коња почели су да заборављају. А онда се 1948. године један саплеменик Лудог коња, поглавица Хенри Медвед Који Стоји, обратио мало познатом вајару Корчаку Зилковском с молбом да изваја споменик Лудом Коњу. „Желимо да бели човек зна да су и Индијаци имали своје јунаке", казао је вајару Медвед Који Стоји.

— Када сам први пут стигао у Црне горе — прича Корчак Зилковски — било ми је четрдесет година а у џепу сам имао свега неколико долара. Индијанци су ми обезбедили све што је било потребно за почетак: новац, прибор. На самом почетку одлучио сам да тај споменик буде највећи међу свим споменицима баш као што је и Луди Коњ био највећи међу свим поглавицама.

Одлучено је да споменик буде исклесан у стенама Црних гора које се зову Тандерхед — Громовита глава. У јулу 1948. године Медвед Који Стоји свечано је запалио прве штапиће динамита. И од тада, ево већ 33 године, луди вајар, како су га прозвали, ради на џиновској скулптури посветивши јој сав свој живот. Фигура, данас већ скоро готова, представља Лудог Коња на коњу. Коса му се вијори на ветру, а испружена рука показује према земљи која је некад припадала Индијанцима.

— Када сам почео, то је изгледало као да чачкалицом копаш угаљ у руднику. Око две седмице после првог минирања попео сам се на стену. Већ смо били уклонили око десет хиљада тона камења, а стена Тандерхед изгледала је као и пре, као да је није ни додирнула човекова рука — прича вајар.

КЛЕСАЊЕ БУЛДОЖЕРОМ

Зилковски је уклесао у стену дрвене степенице са 741 степеником. Све инструменте и динамит, потребан за минирање, износио је на врх сам, на леђима. И данас он ради потпуно сам мада у његовој близини увек има Индијанаца, ако затреба... Неколико година после почетка радова до врха планине просечен је пут и од тада су камен почели да гризу булдожери. Најгрубљи део послова данас је завршен. Планина је постала лакша за шест и по милиона тона гранита и обриси фигуре Лудог Коња виде се са удаљености од десет километара! Завршена је углавном и обрада споменика каменорезачким алатом. Остало је још глачање и за то ће бити потребне још године и године.

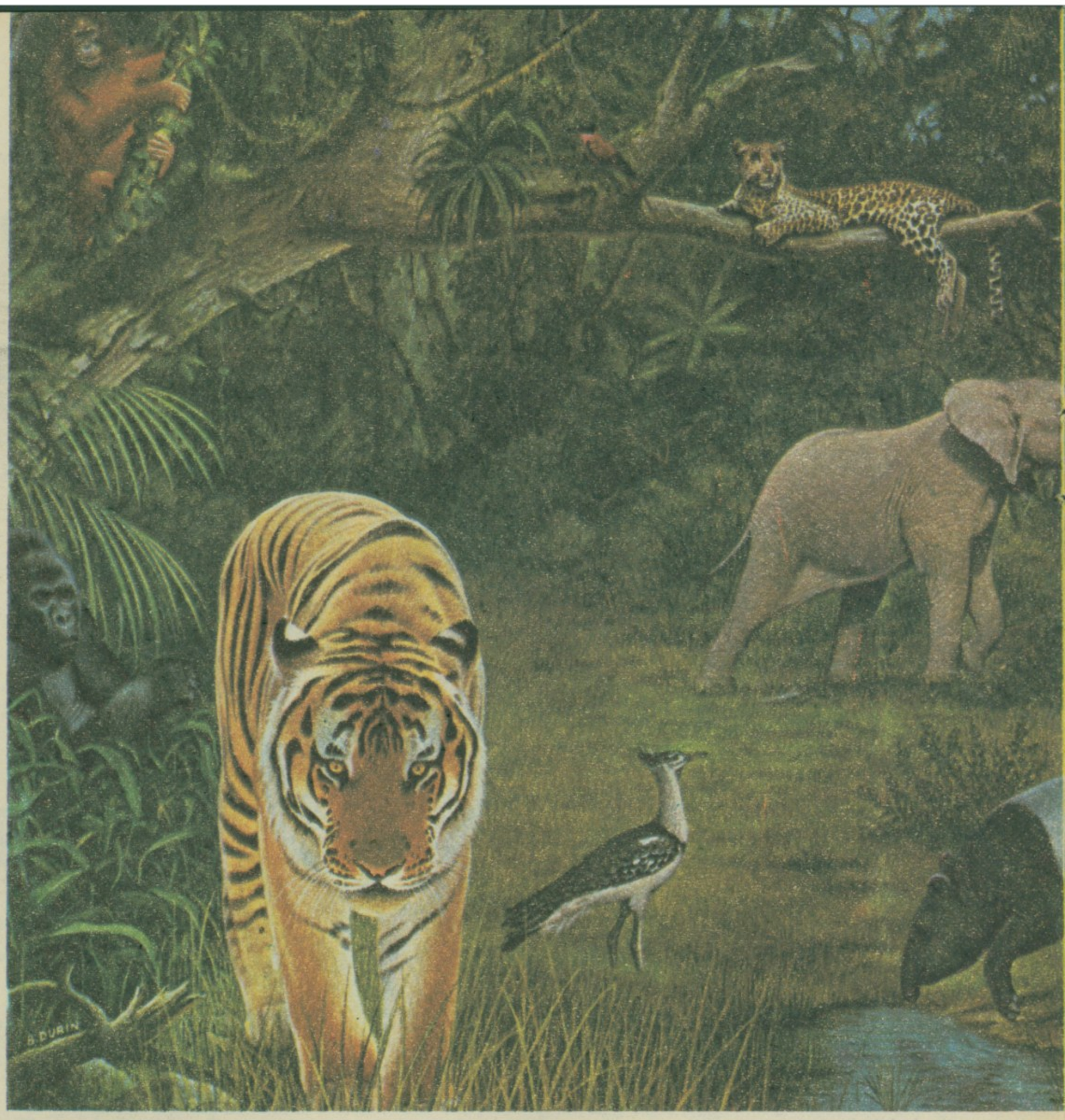
ТУРИСТИЧКА АТРАКЦИЈА

Споменик је висок 173 метра, дугачак 197 метара Да бисмо боље схватили те бројке, рецимо да на испружену руку каменог поглавице може да се смести четири хиљаде људи, а између испруженог кажипрста Лудог Коња и гриве његовог коња могла би да стане десетоспратна зграда!

Изградња споменика давно се већ претворила у туристичку атракцију. Од сваког аутомобила који се заустави да би путници видели споменик и посматрали како скулптор ради, узима се по пет долара: од тога вајар финансира довршење споменика. Индијанцима, међутим, ма из ког племена да су улазнице се не наплаћују. За вајара кажу да од тог новца није узео себи ни паре — „сав новац отишао је на планину".

Кад сви радови буду завршени, споменик Лудом Коњу биће један од најграндиознијих на нашој планети. Племена да су, улазнице се 26 метара виши од Кеопсове пирамиде. Луди вајар има већ 73 године и зна да треба да пожури да би својим рукама довршио споменик Лудом Коњу.

К. В.



ПОШТЕДИТЕ НАС!

Од памтивека је на нашој планети Земљи владао један природни закон: чим се угаси нека животињска врста, њу замењује друга нова, још боља прилагођена условима околине. Али, од пре четири века догађа се нешто друго — животињске врсте нестају само зато да би се човек проширио. У последње време ово се одвија вртоглавом брзином: сваке године у понеком делу света угине и последњи примерак неке животињске врсте!

Тако данас у класификацији птица више не постоји име ectopistes migratonius, голуба селице чија је постојбина била у пустим шумама источног дела САД. На почетку прошлог века ових голубова било је више него данас људи на целој Земљи: око пет милијарди! Ко би и помислио да тако бројна врста може да се истреби... Међутим, управо се то догодило: чим је бели човек почео масовно да насељава Америку, настало је тако бесомучно убијање голубова селица због њиховог укусног меса, да је век касније преостао у животу још буквално један једини. Била је то Марта, становница зоолошког врта у Синсинатију. Угинула је 1914. године и препарирана, тако да данас, изложена у Природњачком музеју у Вашингтону, представља сведочанство о убитачном деловању човека на природу.

Шта тек рећи за оне животињске врсте о којима није сачуван ни овакав траг? Ево још неколико примера који су бар познати у историји врста.

СВИЊЕ ПРОТИВ КОРЊАЧА

Острво Галапагос добило је своје шпанско име по џиновским корњачама. Оно и данас представља „светско чудо" по необичној и бујној вегетацији, али нарочито по корњачама великим и тешким као краве. Петнаестак подврста ове необичне животињчине живело је у миру и слози док се у 15. веку нису појавили шпански освајачи. Тада је почео лов на месната и масне корњаче чије је месо изврсно, а ни оклоп није лош — као чамац! Резултат: десет милиона корњача уништених до данас! А то значи да су многе подврсте већ потпуно ишчезле. Укупно има још око хиљаду џиновских корњача на целом Галапагосу. Дакле, и оне су на рубу истребљења.

Да галапагоским корњачама прилике буду теже, добиле су неочекивану конкуренцију коју су опет довели људи: козе, говеда и свиње. Све су ове животиње много брже и покретљивије од гломазних корњача (већ и легендарно спорих) па им отимају храну „испред носа". Свиње су нарочито погубне. Рију по песку и тако уништавају плитко закопана јаја корњача; рачуна се да тек сваке десетхиљадито корњачино новорођенче измили из јаја и крене у живот...

ИЗ ВОЗА НА БИВОЛЕ!

Океанска острва су највише била погођена „упадањем" човека у њихову малу, изловану средину у којој је од прадавнина владала природна равнотежа између биљног и животињског света. Тако је зла судбина снашла и поједине врсте на Маурицијусу и Реуниону — острва су откривена 1505. године и описана као „рајски вртови". Ту, међу зеленилом, цвећем које је опојно мирисало, цвркутале су многе птице јер на острвима није било грабљивица ни звери од којих би морале да беже. Зато су биле лишене способности да лете.

То је био случај и са великим голубом додоом који се нарочито нашао на мети дошљака. Та је огромна птица фасцинирала људе, па се отуда додо може видети на сликама холандских мајстора из 16. и 17. века. Већ у 18. столећу додоа више није било — збрисан је са лица Земље, заувек.

Да не би неко помислио како истребљење оружјем прети само великим и спорим створовима, постоје и сасвим супротни примери. Рецимо, амерички бизон или буфало — грдосија која може достићи и тежину већу од тоне — веома је брз, видели сте то и сами у филмовима о Дивљем западу. Кад крдо бизона појури, земља почиње да тутњи. Бизона је било тако много, да из времена насељавања америчког Запада постоје слике на којима је приказано како се железница зауставља јер се бизони налазе на прузи, а путници, са пушкама, нишане из вагона на беспомоћну дивљач.

У америчким архивима постоји и податак да се између 1870. и 1875. убијало по два и по милиона буфала годишње што је довело до тога да крајем века од неколико милиона буфала који су вековима мирно пасли по прерији, остане једва неколико десетина. Истребљење је спречио закон донет у последњи час. Тако се данас у резерватима „фонд бизона" понешто обновио мада, јасно, чикад неће достићи некадашњу величину.

УБИЦЕ ИЗ ПРАЗНОВЕРЈА

У тужне примере страдања животиња услед људске незајажљивости могу се убројити и слонови. Некада је на свету било великих старих слонова са кљовама дугим и до три и по метра, тешким и преко сто килограма. Данас слонови не достижу толику старост, јер не умиру природном смрћу. Њихове кљове нарасту само до метар и по, а тежина им не прелази четрдесет пет килограма.

Слично је и са носорозима, због распрострањеног празноверја да прах од њиховог рога има благотворно дејство по организам (подстиче плодност). Никаквим мерама ни законима не може се стати на пут убицама носорога тако да је тих џиновских створова из године у годину све мање. Сада је њихов број у свим крајевима где живе — у Африци, на Суматри, Јави и у Индији — доведен до ивице истребљења.

Овде је било речи само о неким врстама, а има их заиста много у животној опасности. Једне су угрожене због лепог крзна, друге због укусног меса, треће због сече шума, због загађености природе, од пестицида или неразградивих детерџената... Укратко — све због деловања човека!

М. К.

На карти су представници седамнаест најугроженијих животињских врста, оних које ће, ако се одмах не заштите, у блиској будућности нестати са наше планете

1 — ОРАНГУТАН — Спада у најугроженије врсте. Овај велики човеколики мајмун са Суматре и Борнеа страда због уништавања шуме, једине средине у којој може да живи, али и од несавесних возача који колима пролазе кроз националне паркове.

2 — НУБИЈСКА ПЧЕЛАРИЦА — Ово је једна од двадесет пет врста пчеларица и живи у Африци. Храни се крупним, летећим инсектима, а жртва је пестицида који се употребљавају против инсеката-штеточина.

3 — ЛЕОПАРД — Елегантни „мачак" жртва је своје — лепоте. Живи у Африци и Азији, али у све мањем броју због непрестане, бесомучне хајке на његово скупоцено крзно.

4 — БЕЛА РОДА — Популарна селица Европе и Северне Африке страда на својим дуготрајним путовањима. Роде падају као жртве електричних мрежа са високим напоном, али и ловаца.

5 — ПЛАВИ КИТ — Налази се под заштитом у свим океанима јер је на самој ивици истребљења. Ово је, како се сматра, највећа животиња свих времена (дугачак је тридесетак метара, а тежак и по 120 тона). Некада је било више од 40 хиљада плавих китова у океанима света, а данас их је једва неколико стотина.

6 — ГОРИЛА — Највећи човеколики мајмун живи у планинама и долинама Африке. Њега угрожава све веће култивисање земље за обрађивање, множење стоке, али и саобраћај.

7 — ТИГАР — Као и леопарда, тигра прогоне ловци ва крзно. На мапи је један од највећих — манџурски.

8 — АФРИЧКИ СЛОН — Највећи копнени сисар, тежак три до седам тона, прогањан због кљова. Али, угрожава га и уништавање његовог природног амбијента (јер су му потребна велика пространства којих је све мање).

9 — НОСОРОГ — Најугроженији од свих носорога су они на Јави, Суматри и у Индији, као и бели носорог из Конга.

10 — АДАКС — Ово је велика, сиво-драп афричка антилопа коју људи лове због рогова и то на најсвирепији могући начин: џипом је јуре док не падне од исцрпљености.

11 — ЕВРОПСКИ СУРИ МЕДВЕД — Ова врста медведа постала је права реткост. Лове га јер хоће да отме овцу а нестаје и због уништавања шума у којима живи.

12 — ПТИЦА СЕКРЕТАР — Једна је од најкрупнијих птица које данас живе на свету а могу да лете: тешка је и по петнаест килограма. Живи у Африци, а жртва је непрестаног лова.

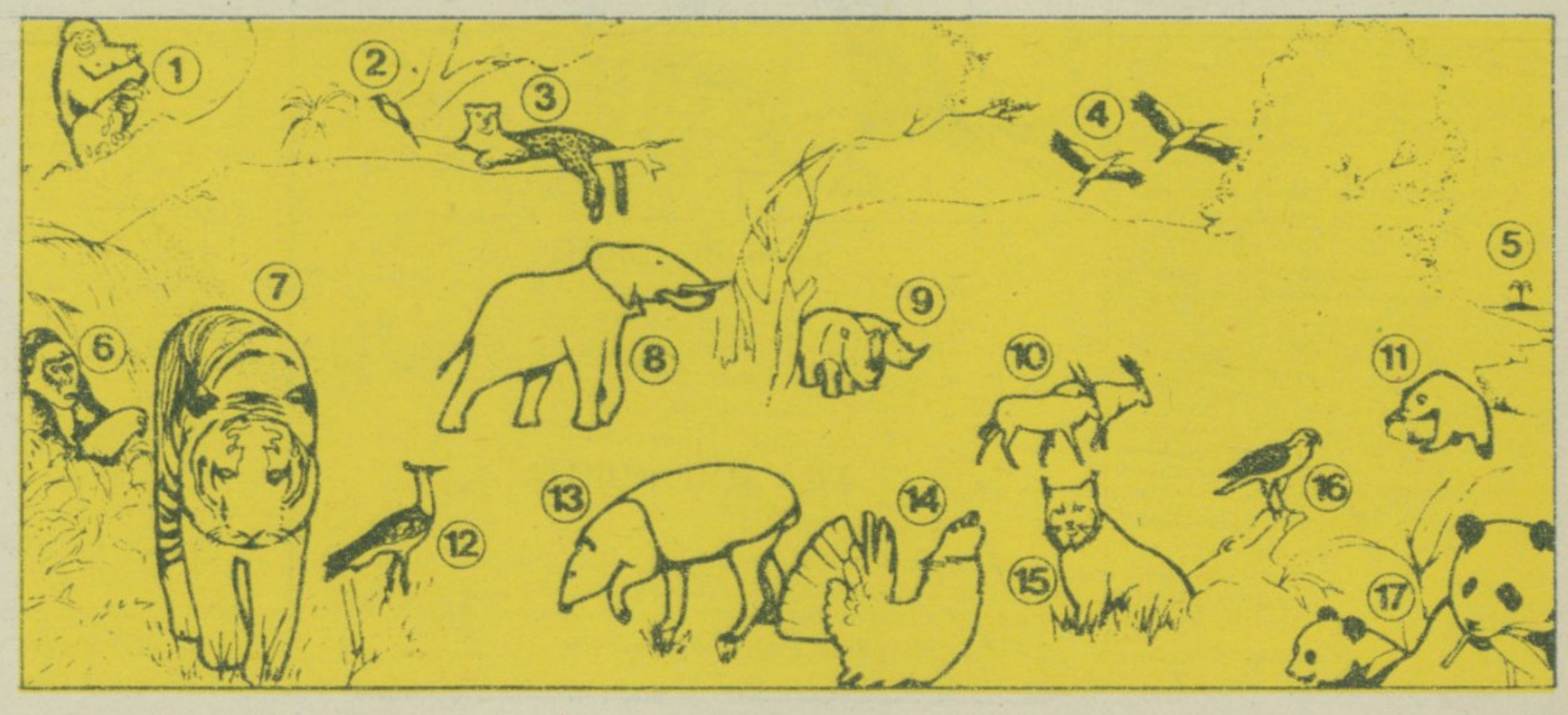
13 — ИНДИЈСКИ ТАПИР — Ово је веома тражена животиња за зоолошке вртове. Некада је било много тапира на простору између Бурме и Индокине све до Суматре и Малезије, али данас је то ретка животиња јер људи без престанка уништавају природу у којој живи.

14 — ВЕЛИКИ ТЕТРЕБ — Живи у планинским шумама Алпа и Пиринеја, а жртва је лова и — сече стабала.

15 — РИС — Жртва је хајке на дивље звери уопште, као и непрестаног проширивања насеља на рачун шума. Пошто он живи у Европи, то га нарочито погађа.

16 — СОКО — Ова чувена европска птица-грабљивица на граници је истребљења. Све због лова, уништавања његових гнезда, али и због употребе пестицида.

17 — ВЕЛИКИ ПАНДА — Необичан сисар, настањен у бамбусовим шумама најудаљенијих делова Кине и Тибета. Данас се налази под заштитом закона.



КАКО СУ ДОБИЛЕ ИМЕНА

БЕЧЛИЈА У КАЉАВОМ СОКАКУ

МНОГИ ЉУДИ ГОДИНАМА ПРОЛАЗЕ НЕКОМ УЛИЦОМ ИЛИ ЧАК СТАНУЈУ У ЊОЈ, А О ЊЕНОМ НАЗИВУ НЕ ЗНАЈУ НИШТА ИЛИ — СВЕ ПОГРЕШНО!



Ево и доказа: Млатишумина улица. Није било проблема наћи је, то је једна од оних уличица које се уливају у Булевар револуције. Питате првог пролазника зна ли одакле овај необичан назив. Одмахује главом. Други слеже раменима. Трећи објашњава: — Зар не знате?! Некад је на овом месту било много шуме, све су уништили Турци... Начисто помлатили. — Четврти становник Млатишумине даје свој допринос разјашњењу тајне: — То је бар јасно свакоме — улица је добила назив по једном чувеном шумару који је некада имао кућу у овом делу Београда...

Не, ниједан није био у праву. Улица је добила име по необичном надимку Станише Мирковића, крагујевачког оберкапетана који је ту титулу добио од Аустријанаца после њиховог продора у Србију 1718. године. Касније је Станиша ступио у војску Еугена Савојског. Остало је записано да је године 1735. подигао близу Крагујевца манастир Драчу на чијим зидинама и данас стоји натпис на старословенском: подигнут приликом благородног господина обер-капетана ктитора Станише"... Зашто су уваженог Станишу прозвали „Млатишума", не зна се...

КОСТА, НЕ ЛАЗА

Ништа мање загонетна је и Чубрина улица. Ретки суњени станари који знају да се иза имена Чубра крије књижевник и историчар Сима Милутиновић Сарајлија који је многа своја дела потписивао са Чубро Чојковић.

Упитате ли оне из Лазаревићеве улице откуд име њиховој улици, искрено ће се запрепастити: како, нисте чули за Лазу Лазаревића, књижевника, лекара. Е, нису у праву! Ова је добила име не по славном приповедачу већ по једном другом Лазаревићу, Кости. Био је то богат човек, а живео је у прошлом веку. У Београд се доселио из Македоније као трговац дуваном. Захваљујући смислу за трговину, обогатио се и купио имање на Врачару. На том земљишту је, не питајући никог, прокопао сокак који је по њему и назван — Лазаревићево сокаче. Зато није чудно што је ова улица 1930, кад се први пут повела реч о додели званичног назива, понела управо име Косте Лазаревића. Тада је био толико познат у граду да је у називу чак изостављено његово име! Јер, Коста Лазаревић је био власник прве фабрике уља и макарона у Београду, кафана „Три листа дувана" добила је име по томе што се у овој згради некад налазио Лазаревићев магацин дувана...

КОВАЧИ НА ТЕРАЗИЈАМА

Проблем да улице добију имена јавио се још у прошлом веку кад је Београд од утврђења и турске вароши постајао — европски град. Млади ће тешко моћи и да замисле да је Београдска варош почетком 19. века била испресецана сокацима, најчешће тако тешким да се ни у најширем делу двоја запрежна кола нису могла мимоићи. Подељена је била на градски део који је био опкољен шанцем и предграђа која су се, по наредби кнеза Милоша,

КАД СЕ ЛУЛА ПАЛИ

Палилула спада међу најстарије крајеве Београда изван такозваног Градског шанца. Име је добила, тако се бар прича, по малим нахереним кућама, уџерицама које су, сагрђене од дрвета, биле веома лако запаљиве. Више усменим, него писменим прописом у сокацима, међу овим чатрљама, морало се пазити чак и **кад се лула пали**. Тако је и крај прозван — Палилула.

ДУД НАД БУНАРОМ

На почетку Улице 14. децембра, ту где се данас налази занатски центар, у прошлом веку постојао је широк, али релативно плитак бунар. Наткриљавао га је стари дуд у чијој су се хладовини одмарали путници намерници. Тај бунар су Турци звали — **чубура**. по томе је и читав крај добио тај назив.



БАНОВО БРДО

Баново брдо се зове по књижевнику Матији Бану (1818—1903) који је пореклом из Дубровника, а био је професор београдског Лицеја и дипломата у служби Србије.

АДА ЦИГАНЛИЈА

По једној верзији име Аде Циганлије потиче из времена Турака када се она звала Ада Сингалија по племену Синги, оном истом по коме се Београд у време Римљана звао Сингидунум.

подизала изван њега. Мало је познато да су први становници данашњег центра — Теразија — били ковачи које је кнез Милош, баш као и фишекције, иселио из вароши јер су и једни и други својим занатом претили да у тесној и махом од дрвета подигнутој вароши изазову пожар: из ковачких тигњева или од експлозије барута. Ковачи су зато исељени на данашње Теразије, фишекције су главни оснивачи данашњег Булевара револуције који се готово до краја прошлог века звао Фишекцијска чаршија.

У збрци сокака и ћор-сокака било је тешко снаћи се и зато је управа вароши београдске покренула питање назива улица (прво нумерисање кућа забележено је још 1718). Овај задатак Министарство унутрашњих дела поверило је „Комисији уредног постројења вароши Београда" 15. марта 1847, а први званични списак од тридесет улица објавио је лично министар Никола Гарашанин. Између осталих ту су биле: Главна чаршија, Улица шарене меане, Школска улица, Јалија, Стамбол-капијска, Градска, Рузмаринова, Сакачесменска, Тесна, Полицијска, Чукур-чесменска, Крива. Једина улица која је од тих далеких дана до данас сачувала своје име јесте Доситејева. Тако је то најстарија званично именована улица у Београду.

Како је турски утицај све више опадао у крајевима око Саве и Дунава а продирао све више западноевропски и у Београду су почела да се замењују имена улица да би звучала више „европејски". Један новински сглас из тог времена сведочи на каквим су се мукама због тога пекли тадашњи градски оци. Трговац накита из Беча, смештен у Кађавом сокаку нуди „све овосветске украсе за овдашње прима даме". Бечки трговац па у Кађавом сокаку! Заиста није довољно отмено ни ноблес и београдска варош је ускоро донела одлуку да се сокак одсада има звати — Европска улица!

КО ТО БЕШЕ?

Данас свака београдска улица има своју документацију која се чува у Скупштини града. Највећи број улица носи имена великих људи који су имали удела у нашој и светској историји, науци, политици, књижевности... и за зећину њих нису нам потребна никаква објашњења, рецимо Маршала Тита, Његошева, Иве Лоле Рибара, Теслина...

Међутим, и даље има тајанствених, закучастих назива. Рецимо, Порчина улица. Ко то беше? Ова улица добила је назив по Порчи од Авале који се помиње у циклусу песама о Бранковићима и Јакшићима. Био је то турски разбојник који „дана нема кад се не привлачи и по једног роба не одвоји, јал по мртву не односи главу".

Многи становници Макријеве улице не знају о њој ништа: улица је названа по првом југословенском штампару који је 1493. у Ободу на Цетињу издао два октоиха и псалтир у штампарији Ивана Црнојевића!

А звучи ли вам јасније ова улица: Шупљикчева? Име је добила по Стевану Шупљикцу, аустријском официру и последњем српском војводи из времена мађарске револуције. Или улица Едварда Русијана? Био је то пионир нашег ваздухопловства који је заједно са Михаилом Мећепом конструисао авион и 1910. њиме летео изнад Загреба...

Странци нам нису мање страни, поготову они стари. Булевар Франше д'Епереа назван је по маршалу Француске који је у првом светском рату командовао савезничком војском на солунском фронту и постигао одлучујућу победу над Бугарима 1918. године. Карнегијева улица названа је по северноамеричком индустријалцу Ендрју Карнегији који је, по радо истицаном америчком рецепту, тако рећи ни из чега стекао велико богатство и оставио многе задужбине. Сумом од 100 хиљада потпомагао је изградњу Универзитетске библиотеке у Београду...

ЛАЗА ПАЧУ?! МОЛИМ!

Управо то изговорио је један пролазник упитан за улицу Лазе Пачуа којом је управо шетао. А Лаза Пачу је био државник, дугогодишњи министар финансија и један од најспособнијих економиста Србије 19. века. Ако мислите да је Паунова улица названа по истоименој шареној птици, варате се — она носи име по Пауну Јанковићу, политичару, министру правде, финансија и просвете у Србији. Учествовао је и у познатој Тенкиној завери против кнеза Александра Карађорђевића. Поменимо и Политову улицу названу по Михаилу Десанчићу, борцу за национална права Срба у Војводини који је уз Светозара Милетића сматран за највећег политичара тог времена, затим Шижговићеву по Јурају Шижговићу, хуманисти из Шибеника 15. века, Гастон Гравијесву, названу по лектору француског језика на Београдском универзитету, Палшкову по чешком политичару и историчару, Тадеуша Кошћушка (погрешно је: Кошћушког) по пољском револуционару и националном јунаку који се истакао у америчком грађанском рату... Цоцина улица добила је назив по надимку чувене глумице Софије Ђорђевић коју су критичари с краја 19. и почетка 20. века описивали као „особу детиње нежности и оштре памети"...

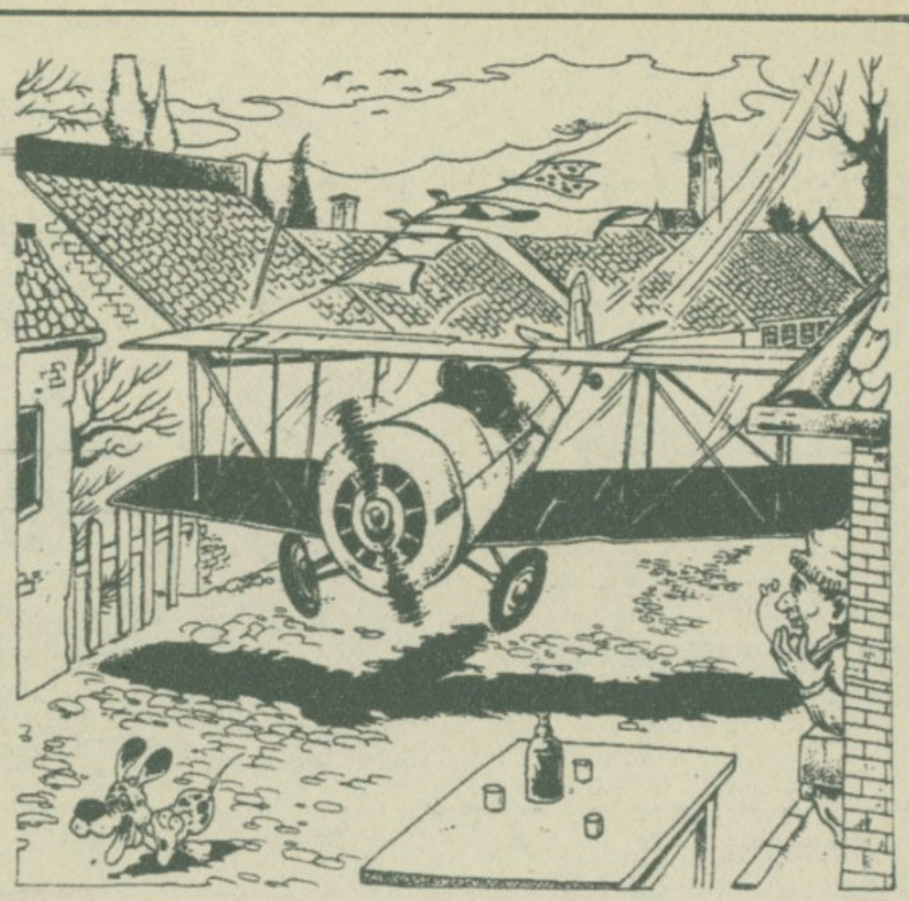
Завршимо ову шетњу главним градом. Многе улице нисмо обухватили а то није ни могуће јер Београд, и то само градско подручје, броји данас равно 3 502 улице!

И зашто само Београд. **Јавите нам се: пишите нам о интересантним улицама у граду у коме живите. Распитајте се откуд су добиле несвакидашње име, прикупите податке и пошаљите нам. Оне најзанимљивије ћемо објавити. И наградити.**

Весна Софреновић

УЛИЦЕ КОЈЕ НОСЕ НАЗИВЕ РАЗНИХ ЗАНИМАЊА

Металска
Радничка
Учитељска
Занатска
Астрономска
Цвећарска
Баштованска
Ловачка
Ваздухопловна
Орачка
Пиљарска
Ратарска
Спортска
Жетелачка
Вртларска
Рибарска



НАЈКРАЋА И НАЈДУЖА

Улица која је, по свој прилици, најкраћа у Београду је Чумићево сокаче, док је најдужа Булевар револуције.

НЕСТАЛНА УЛИЦА

Улица Иве Лоле Рибара у Београду (једна постоји и у Земуну, Новом Београду, Батајници и Железнику) променила је неколико пута назив: од 1872/96. звала се Два бела голуба од 1896/1922. била је Светогорска, затим 1922/30. Битољска, онда 1930/43. — Жоржа Клеменсоа, поново Светогорска од 1943. до 1946. да би коначно била заведена као Улица Иве Лоле Рибара.

400 НЕОБЕЛЕЖЕНИХ

Звучи невероватно, али у приградским насељима има много безимених улица или, што није ништа једноставније, оних с истим именом. Постоји улица Нова у Кумодражу, Раковици, Железнику, Сремчици. Има улица са називом Прва нова, Друга нова, Деведесет пета нова. А опет, оних које се зову Прва нова има — шест. Да би се разликовале, појавиле су се и Прва улица, Друга улица, па Улица 1, Улица 2. Наравно, тако се само привремено зову и ускоро треба да добију дефинитивна имена. Међутим, то ускоро неке чекају већ тридесет година.

У Београду, а то значи у 16 градских и приградских општина, постоји тредесетак улица Улица и преко 120 улица које се, уз неки број, називају Нова. Тешко поштарима!





WALT DISNEY

ПАЈА ПАТАК

ШТА КАЖЕШ ДА ОДЕМО У БИОСКОП?

НЕ!

НЕ?

ОДЛУЧИЛА САМ ДА СЕ НЕ ВИЂАМО НЕКО ВРЕМЕ!

НАВЕДИ МИ МАКАР ЈЕДАН ДОБАР РАЗЛОГ ЗАШТО НЕ ЖЕЛИШ ДА МЕ ВИДИШ!

ДОБРО, АКО БАШ ИНСИСТИРАШ! ИЗИБИ НАПОЉЕ И СТАНИ НА КРАЈ БАШТЕ!

Distributed by King Features Syndicate

Copyright © 1981
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

...ЗА САДА САМ СТИГЛА ДО ТАЧКЕ ТРИ СТОТИНЕ ШЕЗДЕСЕТ ПЕТ...

1. ЛЕЊИ СИ КО БУБА
2. НЕМА
3. НЕЋЕШ

8-2

ПРИЧА ИЗ ЖИВОТА



ПРИЈАТЕЉИ

Џон Молој са Емом која му је спасла живот.

Тридесет шестогодишњи Џон Молој из Дентона у америчкој држави Тексас по занимању је лугар. Док би обилазио територију о којој се бринуо, велику радост и неопходну помоћ чинила су му његова два пса. Од њих се никада није раздвајао.

Старији, шестогодишња Ема, био је потпуно црне, сјајне длаке док је двогодишњи Бискитс имао дивну златасту длаку. Оба пса, који иначе припадају раси лабрадорских ретривера, од рођења навикнути на природу и дуге шетње, били су веома живахни и активни. Омиљена игра била им је да ствари које им њихов господар баци колико год је могао даље проналазе и доносе натраг. За лепих дана обично су то биле откинуте гранчице, док им је зими Џон правио грудве које су пси такође непогрешиво проналазили.

И тог јутра, чим су се удаљили од куће, Џон је оба пса пустио са каиша и бацао грудве које је, сад једном сад другом, наређивао да донесу.

НАЊУШЕНА ОПАСНОСТ

Играли су се тако шетајући се дуж обале реке, све је изгледало као и много пута раније. Једино је снег, који је до тада само промицао, изненада почео све јаче да пада и да им квари задовољство. Добро познати обриси обале реке Тејм губили су се у снежном застору. Чак се и Џону, који је тај крај познавао веома добро, чинило као да се нашао на непознатом терену. Почео је да се осећа нелагодно и одлучио да се врати, чекао је само да се врати Бискитс па да крену кући. Пас је још трагао за баченом грудвом.

Наједном је Ема нагло застала, дигла високо њушку и њушећи ваздух укочила се и почела да дрхти. Џон је знао да нешто није у реду јер Ема је била непогрешива у процењивању опасности.

Бискитс се никако није враћао, задржао се дуже него што је то било уобичајено. Џон је ишао даље и гледао на све стране све у нади да ће Бискитс искрснути однекуд. Ема је ишла уз њега. И даље је показивала знаке нервозе.

— Шта је, стара моја? Шта није у реду? И где нам је Бискитс? Иди брзо за њим и доведи га! — Џон је разговарао са псом и сам свестан бесмисла својих речи. Бискитс је био довољно паметан да сам нађе пут.

Ипак, Ема је отрчала па се вратила. Поновила је то неколико пута. Постало му је јасно да жели да му да до знања да се Бискитсу нешто догодило. Шта?

Џон је од снежног ковитлаца све теже гледао. Жмиркао је покушавајући да што боље осмотри ситуацију. А онда је престао да се труди и само је у стопу пратио Ему. Знао је да ће га она непогрешиво одвести до места где је Бискитс.

Нашли су се близу речице која се улива у Тејм. На површини се ухватио дебео лед. На око два метра од обале угледао је пукотину. Схватио је у тренутку да је Бискитс, када је отишао у потрагу за баченом грудвом, упао баш у тај отвор.

Човек није оклевао ниједног тренутка кад се његов пас нашао у опасности. Притекао му је у помоћ, али онда је и сам пао у исту клопку.

На површини се није видела његова глава, само су мехурићи који су ремети глатку површину воде говорили да је несрећна животиња унутра и да је још жива.

УЖАС

Џон ниједног тренутка није оклевао. Остављајући Ему на обали, из све снаге, колико му је то лед дозвољавао, потрчао је према отвору. У глави му је била само једна мисао — мора да спасе свог верног другара.

Скочио је, вода је била језиво хладна. Речица је на том месту била дубока око метар. Имао је утисак да су му се ноге пресекле. Некако му је ипак пошло за руком да ухвати Бискитса за кожу на врату и извуче га на површину. Још мало и пас би се удавио. Чим се Бискитс нашао на сигурном, Џон је осетио олакшање. Требало је још само он да се извуче из тог отвора. Пожуриће кући...

Али, није испало тако. На сав ужас схватио је да не може да се покрене. Ноге су му се заглибиле у блату у које је све више пропадао као у живи песак. Што је више настојао да одлепи ноге то се све више и дубље заглибљивао. Сада му је још само део изнад пазуха вирио из воде. Страх му је заледио кости. Кроз главу су почеле да му пролазе стравичне слике, чинило му се да је то његов крај. Почео је да мисли на жену, на своје троје деце...

Џон је био добар пливач, али у овој ситуацији то ништа није значило. Све је изгледало безнадежно. Покушавао је да се примири, да почне логично да размишља, али био је паралисан од страха. Знао је да је најгоре препустити се. Убеђивао је себе да мора да постоји неки излаз.

Онда је схватио да су му око руке још увек обмотани каишеви за којима је водио псе. Кад би их пуштао, каишеви су му увек остали обавијени око руке. Од Бискитса не може да очекује било какву помоћ, животиња је, промрзла, дахтала на обали. Дозвао је Ему која је и даље стајала на обали на истом месту на коме ју је оставио. Деловала је уплашено и збуњено. Знао је да жели да му помогне, али како.



КАД ПРЕСТАНЕ ИГРА

Пришла је и зубима дохватила крајеве оба каиша које јој је Џон добацио. Код куће је Џон уобичавао да се игра са псима тако што им је бацао каиш који су они прихватали зубима и цимали лево-десно. Ема је схватила да није време за игру. Почела је да вуче каиш држећи га чврсто међу зубима. Једва се одупирала шапама о лед, клизала се, али није попуштала. Настављала је да вуче свом силином. У почетку, Џону је изгледало да се не помера ни центиметар, а онда — ноге су му се готово незнатно, али ипак мало, одлепиле од блата. Почео је да бодри Ему, да је подстиче узвицима, да јој тепа. Ему је спопала пена по устима, али није попуштала. Вукла је несмањеном жестином као да је знала да не сме да попусти. Коначно, Џон је могао да се ослони на ивице отвора на леду и извуче ноге из блата.

Кад је промрзла тројка коначно стигла до куће, Џонова супруга одмах је схватила све: ништа није питала. Знала је да ће се уз топло огњиште брзо опоравити и Џон и његови верни пратиоци.

В. С.

НОВА ОТКРИЋА ИСПРАВЉАЈУ ИСТОРИЈУ

ЛУКСУЗ ЉУТИХ РАТНИКА

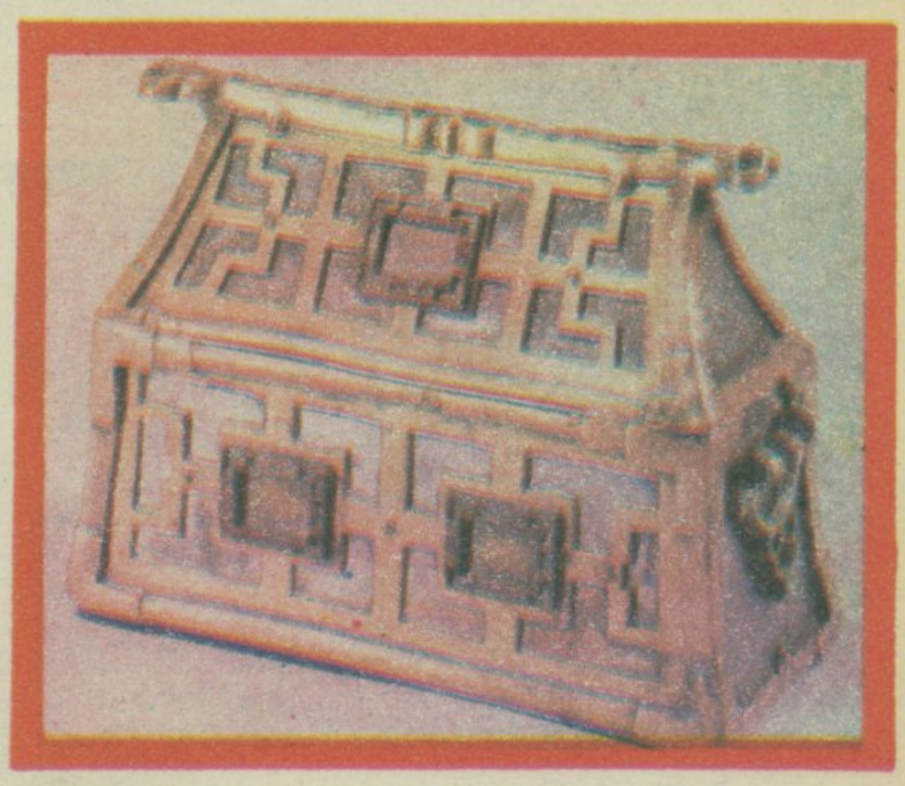
У НЕМАЧКОМ ГРАДУ ХЕДЕБИЈУ ОТВОРЕН ЈЕ ЈЕДИНСТВЕН МУЗЕЈСКИ ОБЈЕКАТ: ВИКИНШКА КУЋА ИЗ 10. ВЕКА, СА МНОШТВОМ ПРЕДМЕТА КОЈЕ НЕ БИСМО ОЧЕКИВАЛИ ОД ПИРАТА ЛУТАЛИЦА!

Викинг — та реч значи „поморски ратник“, управо оно што и замишљамо када се она изговори. До пре само неколико година по енциклопедијама се могло прочитати како су Викинзи били пиратски народ из скандинавских крајева, вечити морепловци који су, где год се појавили, остављали за собом пустош и ужас. Сматрало се да су то били „непријатељи цивилизације“, пљачкаши и рушитељи... Та вековна представа о Викинзима изменила се тек у последње време, па још није допрла широко у свет. Како се, уопште, то догодило?

Можда ће годинама још деца у школи учити о викинзима на „стари“ начин — јер последња открића о њима као о једном од најцивилизованијих народа Европе 9. и 10. века још представљају изненађење и за саме археологе! Представа о њима као о морским ратницима-пљачкашима потиче углавном из старих хроника али не викиншких него писаних у земљама у које су упадали и стога је тако „црна“.

О викиншким бродовима доста се знало и сматрало се да су они били народ луталица који се није могао „скрасити“ на једном месту. Али, одједном су изронили на видело нове чињенице: Викинзи су имали своја насеља, чак и градове, живели веома комфорно!

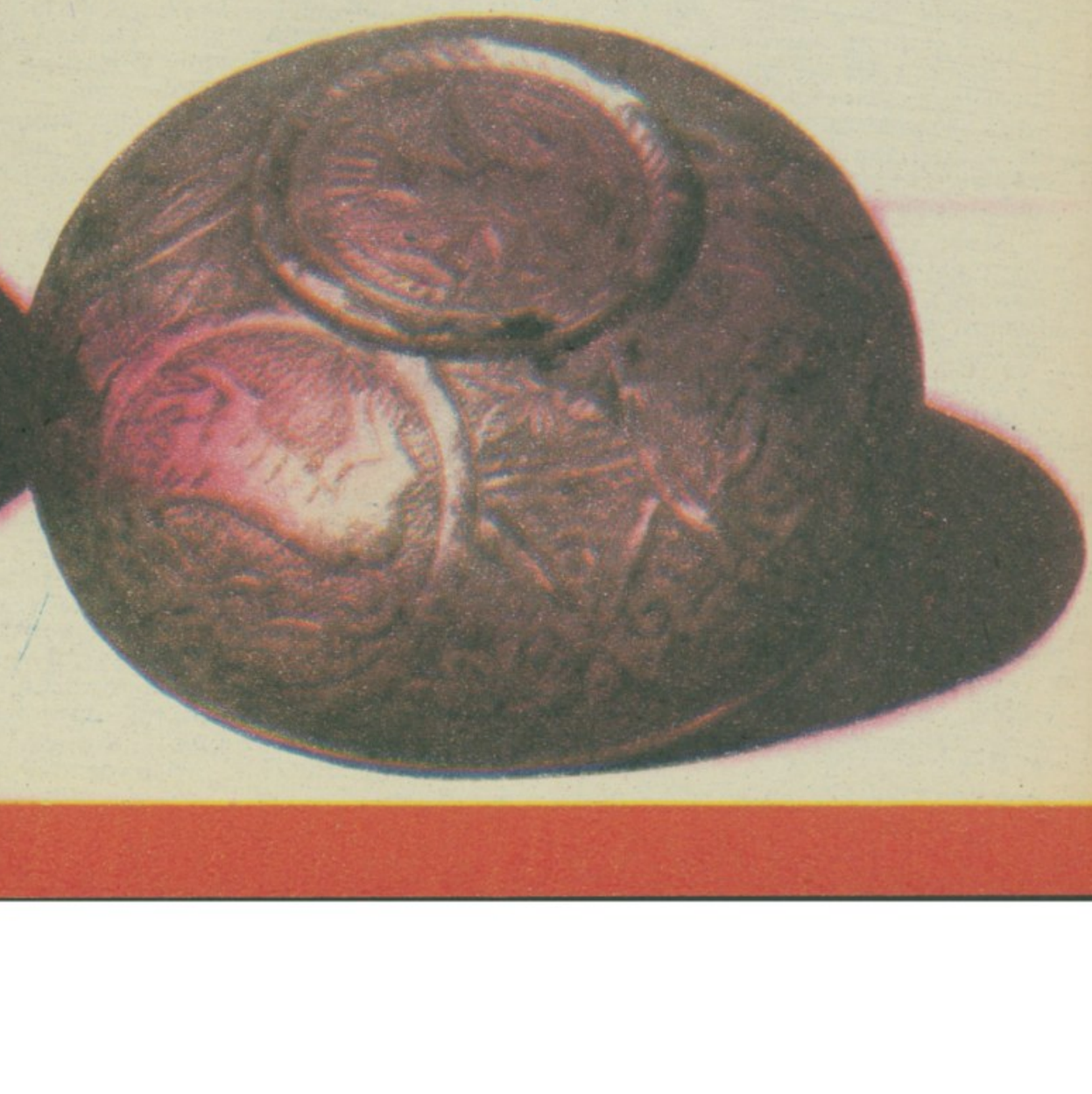
Показала су то ископавања у Хедебију, граду у Немачкој, непосредно испод јужног дела данске границе, али и у многим другим градовима: Јорку, Линколну и Даблину у Британији, затим у Бирки, Шведска. Из земље су извучени древни, веома луксузни предмети: златни брошеви, украшени мачеви, огрлице и копче, камене скулптуре. Али и



Овај луксузан ковчежић од дрвета, бронзе и бакра служио је за држање драгоцености. Његова дужина — свега 13,6 центиметара! У четвртастим рамовима била су намештена огледалца. Пронађен је у Норвешкој.



На бронзаној, патинираној боци (лево) пронађеној у Шведској види се — арапски текст. Поред боце је глинена, глеђосана шоља као и сребрна чинија сва украшена животињама и птицама.



предмети из свакодневног живота: кухињско посуђе, разбој, чак и чешаљ од кости. Ко би помислио да су љути ратници које замишљамо као Хогаре са рогатим калпацима, чешљали своје густе, риђе браде — лепо украшеним чешљем изрезбарене дршке!

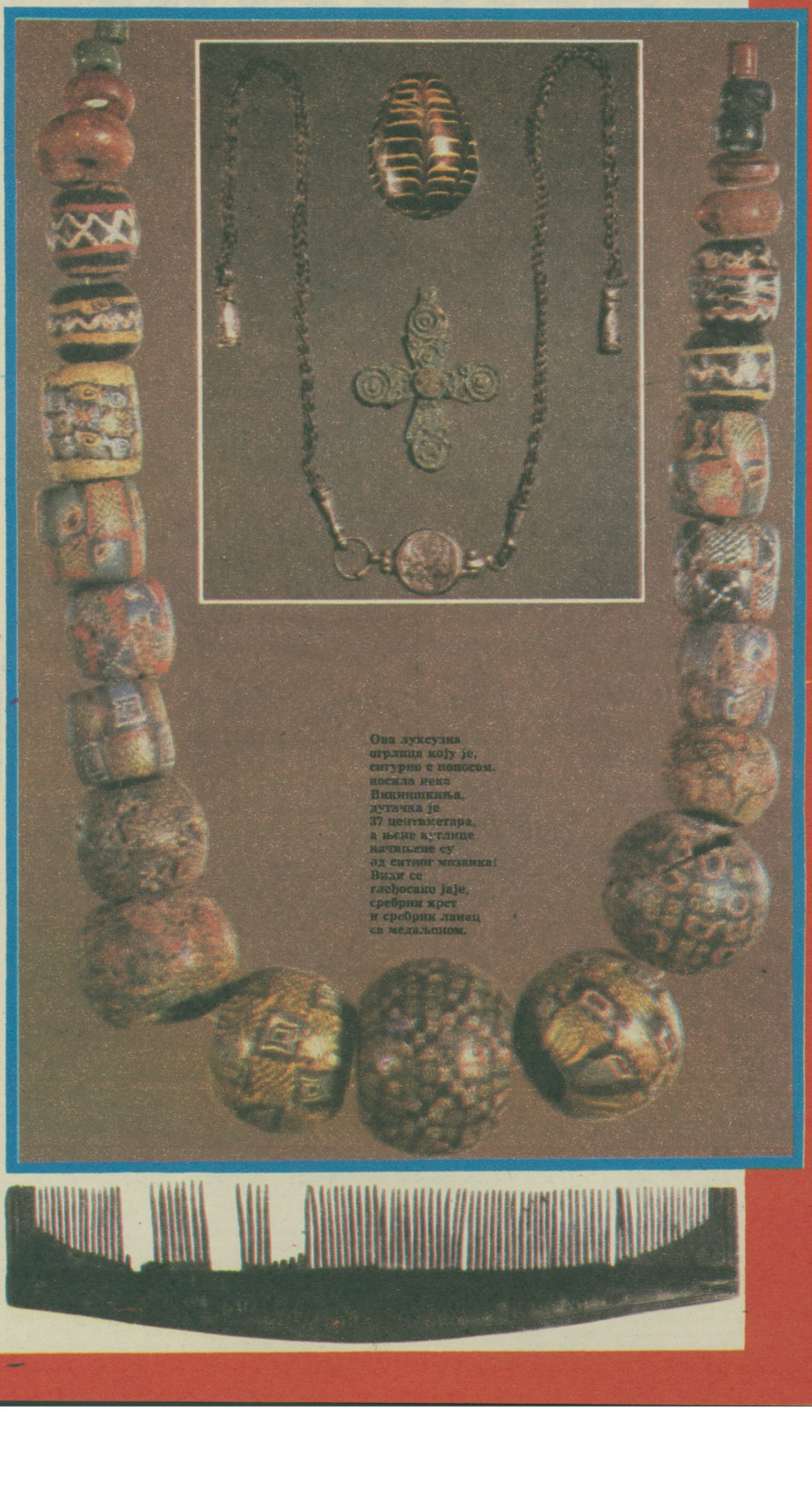
У Хедебију су из муља изронили остаци сојеница који су омогућили научницима да реконструишу викиншку кућу, онако како је изгледала пре готово целог миленијума. У њој постоји огњиште, затим трпеза која сасвим подсећа на такозвану софру из некадашњих кућа наших сељака, ту су и чиније од глине и дрвета, варјаче. У једном углу је разбој, до њега „фотеља“ са крзнима. Није било лоше, заиста!

Остаци викиншких насеља и на многим другим местима показали су да су они били овчари и да су лепо живели од тога. Дакле, нису само јурили бродовима у отимачке походе. И на Исланду су пронађени остаци викиншких домова и гробова. Овога пута, међутим, није реч о насељима него о усамљеним имањима богаташа који су очигледно живели од обрађивања земље. Била је то, тако сматрају научници, нека врста викиншке аристократије.

Мада је брод и даље симбол Викинга (што и треба да остане, јер је њихова поморска вештина била без премца у та давна времена — не заборавимо да су допловили и до америчких обала!), открило се да су њихови трговачки каравани путовали и копном. Преваљивали су дуг пут са севера на југ и исток Европе гонећи стоку. И као што је са Далеког истока водио чувени „свилени пут“, са севера је долазио — воловски. Тако је назван јер су дуж њега, а ишао је дужином полуострва Јитланд — откривени многи викиншки гробови из 10. века у којима су пронађени остаци кола! Да ли су они што су њима путовали, попут сународника морепловаца „сахрањиваних“ заједно са бродом, овога пута по сличном обичају покопавани са својим воловским колима?

У сваком случају археолози тврде да је за будућност остало још много тога да се откопа и утврди. А ту спадају и за нас нарочито занимљиве везе Викинга са Словенима са којима су се сусретали приликом похода у крајеве око јужног Балтика, а можда и ниже...

М. К.



Чешаљ од кости дугачак 20 центиметара из Хедебија.

ВЕЛЕЧАСНИ ЈЕ ЗАНЕМЕО

ЦАРИНИК НА ЛОНДОНСКОМ АЕРОДРОМУ ХИТРОУ НИЈЕ МОГАО ДА ОДЛЕПИ ПОГЛЕД ОД ЈЕДНОГ ПУТНИКА: ЗА ТАКО МАЛУ ОСОБУ, НЕЗНАНАЦ ЈЕ ИМАО НЕОБИЧНО ВЕЛИК И РУЖАН НОС.



Белосветски шверцери све су дрекавији.

Цариници налазе дрогу у бананама, дрстење у кобасицама, цемозима и сендвичима, сатове у дечијим колицима, луткама, испод перика, дијаманте у компотима, бонго-бубњевима и — стакленим очима.

ГЛУПА ГРЕШКА

Ништа сигурније од сажаљења, гласио је једно време „хит" мото међу крijумчарима. Онда је царицима пало у очи да се број особа са сломљеним ногама, рукама, завијеним главама итд. необјашњиво увећао.

ЖИВОТИЊАМА С ПОШТОВАЊЕМ (9)



ИДЕАЛНИ ПАС

Заиста има свакаквих такмичења: од тражења најлепше девојке од најшармантније баке; од најумиљатије мачке до најиздржљивијег плесног пара; од најпрождрљивије изелице палачинки до најбржег тркача натрашке...

Један лондонски лист изазвао је своје читаоце да напишу како они замишљају савршеног пса.

Прву награду добио је ветеринар Клен Вокер, врсни познавалац псећег рода. Његов опис је био врло сажет али сликовит:

„Идеалан кућни пас мора бити висок 40 центиметара, тежак седамнаест и по килограма, кратке длаке, прилагодљив деци и одраслима. Главне би му врлине биле: будан попут овчара, оштра њуха попут ловачког пса, а питом попут ирског вучјака".

ПСЕЋИ СИМБОЛ

Једна од најчувенијих светских грамофонских фирми је америчка »Hi's masters voice«, што у преводу значи: „Глас његовог господара". Њен заштитни знак по коме је сви препознају јесте пас који чучи крај старинског грамофона и пажљиво слуша.

Тај знак је настао после стварног догађаја кад је псето славног певача из тридесетих година нашег столећа Американца Ала Џолсона (човека који је први пропевао на филму) зачуђено начуљило уши чим је препознатљиви глас његовог господара с плоче испунио собу. Како њега ту није било, пас је ослушкивао Џолсонов глас и збуњено гледао око себе да би се потом сасвим умирио, и саслушао песму до краја. Неко га је за то време снимио и замисао о будућем знаку била је рођена.

Мада су пси привржени људима, нико још није успео да докучи: зашто су сви лајавци, ма које пасмине они били, изнад свега нетрпељиви према поштарима?

Зацело сте се и лично у то уверили: кад пас угледа поштара насрне на њега, непријатељски режи и лаје као помахнитао.

У једном извештају који је припремљен у Француској нашао сам да је године 1978. више од три хиљаде тамошњих поштара доспело у болницу после уједа кућних чувара. А због све учесталијих озледа на послу листоноше у Белгији су годину дана касније запретиле да више неће достављати пошиљке у крајеве у којима људи не држе псе на ланцу.

ЗУБАР ЗА ПСА

Не памти се кад је у свету (наравно, то се најпре догодило у Сједињеним Америчким Државама) створен први хотел за псе. Тек, било је то давно, давно... И код нас, у Загребу и Љубљани, постоје такви хотели у којима гости могу лајати колико их воља. Цвета индустрија псеће хране, баш као и псеће моде.

Специјализирани зубари за псе имају пуне руке посла јер њихови пацијенти имају десет зуба више од људи: четрдесет два!

А пуни су и уједа, но у цену коштања укључен је и додатак на опасност.

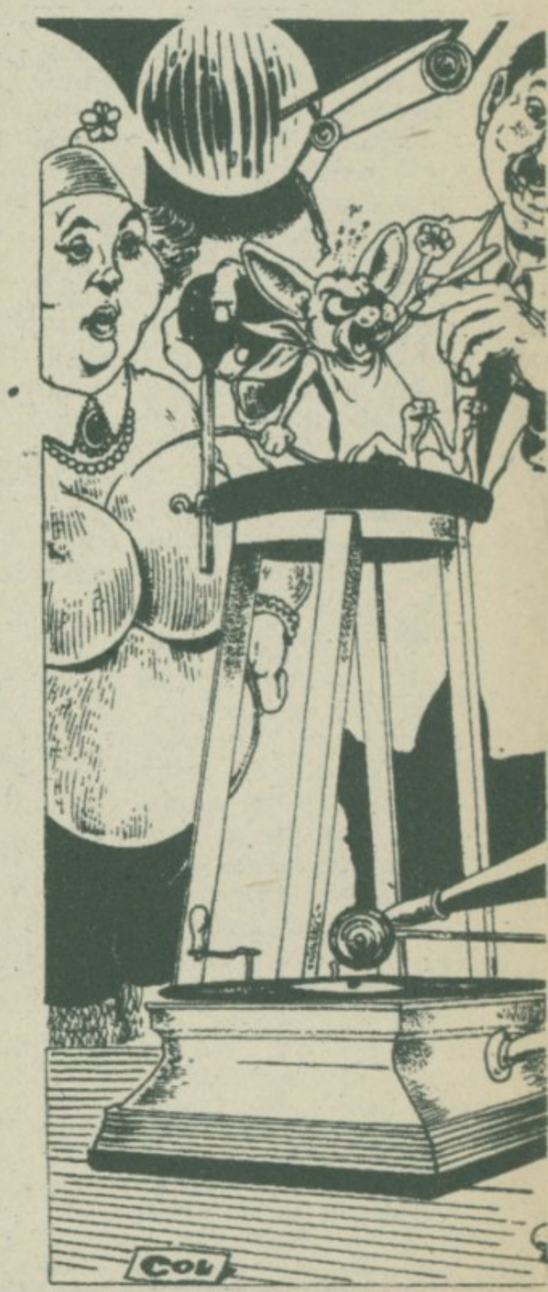
На псе и зубе подсећа ме згода с Алфом, немачким овчаром на служби у једној ваздухопловној јединици у граду Целеу, у Савезној Републици Немачкој. Алф је за време војне вежбе озледио њушку и сломио зуб у корену. Сместа су га послали ветеринару а овај је зналачки утврдио да је прелом изузетно тежак и да зато вађење зуба уопште не би помогло. Стога је предложио:

— Учврстимо алфу зуб са златном подлогом.

Немачко Министарство одбране платило је скупи поправак и Алф је тако постао први пас на свету који је добио златни зуб.

А први пас с наочарима је Чери из холандског лучког велеграда Ротердама. Добио их је на тражење својих господара, брачнога пара Дисе, који су опазили да њихов љубимац врло лоше види. На степеништу се јадни Чери саплитао, грувао и падао јер их није видео.

Пошли су лекару-окулисти који је признао да у свом дугогодишњем де-



Сада се не либе да прегледају ни дрвене ноге, ни завојима до гуше замотане болеснике. Дешава се да неком путнику на крају морају да се извињавају, али готово исто толико често и да пронађу шверцовану робу.

Некада и кријумчари праве глупе грешке, као онај даса што се недавно пред царницима лондонског аеродрома Хитроу појавио у ортопедским ципелама. Добар штос, што би се рекло, само да му ципеле нису биле упадљиво велике и да их није обукао — наопако. У ципелама је откривен хероин у вредности од 200 хиљада фунти (16 милиона старих динара).

На истом аеродрому, једну иначе неупадљиву даму одало је шкрипутање. Шта је шкрипутало? Стезник, тачније појебље нити злата и платине ушивене у њега...

Двојица шведских цариника су једно време запрепашћено гледала у главу која је парала мирну површину језера Лугано. Потом су сели у чамац и довезли се до кријумчара који је здушно окретао педале подморнице конструисане у домаћој радиности — крцате италијанском салямом.

У већини случајева, ипак, царинице раде по њуху:

— С годинама — каже један од њих — сви ми развијамо неко шесто чуло.

Ситне рибе се саме одају. Такве особе се обично врпоље, презнојавају, много причају и пошто-пото покушавају да буду духовите. Очи им и нехотице често одлутају до пртљага с робом.

ДУЖНОСТ ИЗНАД СВЕГА

Шверцери од заната неће починити ниједну од наведених почетничких грешака, али царинице и поред тога наћуше да нешто није у реду. Цариник на Хитроу ни сам није знао шта га је навело да заустави доброћудног чикицу у свештеничкој одећи који је у Лондон допутовао из Рима. Пошто је веле-часном поставио неколико питања о Ватикану на која овај није умео да одговори, отворио му је кофер. Био је до врха напакован ручним сатовима.

Цариник париског аеродрома Орли и путник дуго су се натезали. Службеник је захтевао да путник плати царину на саксофон и флауту, овај је одбијао тврдећи да се ради о алату неопходном за занат којим се бави, а који према закону не подлеже царини.

Службеник је на крају замолио тврдоглавог путника да му одсвира нешто. Овај, разуме се, није умео да „одува" ни једну једину ноту.

Енглески колега овог проницљивог цариника са Орлија никако није могао да одвоји очи од једног путника. За тако малу особу, незнанац је имао необично велик и ружан нос... Дужност изнад свега, цариник је збуњено замолио путника да му опрости што ће морати да му опипа нос. Додатна извињења нису била потребна јер су у лажном носу нађена два повећа дијаманта!

М. И.

ловању никад није дочекао пацијенте на четири ноге. Али, ипак, није му било тешко да искусно закључи како су за Черија једини спас — наочаре.

— Изгледаће мудрије и чудније, али ако му оне буду помогле — нека су му са срећом! — рекла је збуњена господарица.

Лекар се добро намучио док није одабрао јачину стакла, или како би се то рекло диоптрије, а после неколико дана изненађени Ротердамци су се радознало загледавали у необичнога пса који носи наочаре.

Черија није била брига што се људи за њим осврћу и подсмевају му се.

Због наочара, наравно.

Главно да више не промашује степенице, да уз наочаре лепо види и да су му зато све кости читаве.



У ЧАСТ ПРОСЛАВЕ

Бродарско друштво у Куксхафену, у Савезној Републици Немачкој, одлучило је да се укључи у прославу Међународне године детета (1979): за вожње на својим бродовима и трајектима одобрило је значајни попуст. И не само деци.

На таблама је стајало: „Повластице за децу важе и за псе!"

И док су се одрасли жестоко побунили због изједначавања деце и паса, дечурлија се уопште нису нашла увређена.

Штавише, лудо је и издашно користила то доброчинство. За себе и за своје псе, наравно.

П. Златар

(Из књиге **„Медвјед у зеленој буни"**, у издању библиотеке „Ластавица")

У ЛОНЦУ И КАРИКАТУРИ

ПАЛАЧИНКЕ ЛЕПЕ СУЗЕТ



Креп — то су малене, веома танке палачинке, од мало брашна и много јаја. У француској кухињи спадају у класичан завршетак обеда — припремају се уза сам сто, пред гостима, а ту се и фламбирају (палачинке се прелију коњаком и запале!)

Није установљено ко је била Сузет у чију је част компонована ова мирисна посластица. Постоји, додуше, дирљива прича о једној париској дами с којом је често вечеравао тадашњи принц од Велса, касније британски краљ Едвард XII (1841 — 1910). Као младић принц од Велса водио је веома буран живот и био омиљен у париским монденским круговима због своје раскалашности и галантности. Келнери по париским ресторанима и бистроима су га обожавали што није ни чудо кад се зна да је остављао напојнице да ти се заврти у глави. Упознавши Сузет принц од Велса се начисто променио, нашао је изгледа у том дружењу известан душевни мир. Није могао да пропусти ниједан дан а да не види Сузет. Редовно су се састајали у једном малом париском ресторану. Власник, почаствован посетама енглеског принца и његове миљенице и ганут њиховом љубављу, наредио је свом кувару да припреми неку посебну посластицу. Кувар се баш ио на посао и тако су настале палачинке у поморанџином умаку. Кад је принц од Велса пробао нову посластицу, кажу да је узвикнуо: „Величанствено, па ово јело има исто онолико сласти као и моја Сузет". Након те вечери су палачинке Сузет постале омиљена посластица многих љубитеља доброг залогаја у Француској а и у другим земљама.

За справљање овог романтичног рецепта потребно је да припремите следеће: 125 грама брашна, 3 јајета, мало соли, 1 кашику шећера у праху, мало рума, мало свињске масти, 80 грама маслаца, 2 поморанџе, 10 коцки шећера, мало млека, 2 чашице коњака, 2 чашице мараскина, мало наструганих бадема.

Од брашна, јаја, шећера, соли, млека и рума измешамо ретко тесто за палачинке, оставимо га 30 минута да мирује, а затим у тигању на врућој масти печемо мале, потпуно светле палачинке. Испечене палачинке савијемо у троугао и оставимо на топло место. Маслац растопимо у ватросталној посуди. Кору од поморанџе нарендамо преко коцки шећера и исцедимо сок. Шећер и сок пажљиво мешамо са растопљеним маслацем док се све не сједини. Додамо коњак и пустимо да проври. У ову врелу масу спустимо палачинке и оставимо који минут да мирују у овом умаку. Пред само изношење на сто палачинке фламбирамо мараскином и посперемо струганим бадемом.

Црта и пише:
Бошко Стаматовић

УПРКОС СВЕМУ

УХВАТИТИ СУДБИНУ ЗА ВРАТ!

СЛЕПИ, ГЛУВИ, НЕМИ, БИЛИ СУ МНОГИ ПОЗНАТИ ЉУДИ... У ЧЕМУ ЈЕ БИО ЊИХОВ ЈЕДИНИ НЕДОСТАТАК? У ТОМЕ ШТО СУ БИЛИ ГЕНИЈАЛНИ...

Ратне 1941. и дечије игре — биле су ратне. Покрај пута који води кроз словеначко село Буче надомак Цеља група малишана играла се муницијом. Забрањену игру изненада је прекинула снажна експлозија: престрављени дечаци су се разбежали. Сви сем једног — лица обливеног крвљу лежао је непомичан и напуштен ...

Да није било једног случајног пролазника који је десетогодишњег дечака однео у болницу, свет никада не би чуо за Станка Лоргера. Две недеље касније Станко је изашао из болнице. Лекари су му спасли живот, али не и десно око.

Године 1950. савезни капитен нашег атлетског тима Ковачевић премишљао се да ли да попусти пред уверавањима Цељана и младог Лоргера поведе у Беч. Момак је изузетно даровит, тврдили су. Нека им буде, узећу га као резерву за спринт и трку с препонама, одлучио је на крају савезни капитен.

Ковачевић се није преварио: „даровит момак" из резерве прерастао је у аса који је читаву деценију у дисциплинама 100 метара и 110 метара с препонама био међу најбољима на свету: 13 титула првака Југославије, 10 титула првака Балкана, два пута студентски првак света, три Олимпијаде (једно полуфиналне, једно пето место), титула вице првака Европе, да поменемо само неке од успеха овог сјајног атлетичара, данас професора математике и цењеног интернационалног атлетског судије.

КО ЈЕ ПИСАО УМЕСТО МИЛТОНА?

Да физички недостатак не мора да буде сметња, доказали су многи. Велики шпански сликар Гоја био је глув. Хромост није нашкодила песничком генију лорда Џорџа Гордона Бајрона (1788—1824), можда је чак имала удела што су жене испољавале велику слабост према славном Енглезу. Осамдесетак година касније читалачку публику широм света освојили су романи Бајроновог земљака Сомерсета Мома: ни Сомерсету, а поготову његовим верним читаоцима, није сметало што писац муца.

Мигел Сервантес је у бици код Лепанта 1571. изгубио руку, али га то није смело да напише „Дон Кихота". Делимично укочена лева рука и озбиљно нарушен вид — последица великих богиња које је прележао у детињству — за немачког научника Јохана Кеплера нису били препрека да освоји титулу оца модерне астрономије. Ни Сара Бернар ни публика широм света (па ни загребачка публика која је 1909. овацијама пропратила њено гостовање) нису могли да слуте каква ће несрећа само шест година касније задесити највећу драмску уметницу оног доба: због повреде колена коју је задобила деценију раније 1915. ампутирана јој је десна нога. Још десет година је Сара Бернар дизала на ноге публику у позоришним двoранама широм света скривајући испод хаљине дрвену протезу...

Пошто је преживео и залечио прелом карлице, кључне кости, ножног чланка и десет ребара, Американац Бен Хоган победио је на три узастопна турнира у голфу. Три златне медаље Американке Вилме Рудолф (на 100 и 200 метара и за учешће у победничкој штафети) на Олимпијади у Риму 1960. године, несвакидашњи су успех већ сам по себи. Шта тек рећи на то што их је освојила девојка којој је у детињству лева нога била одузета, али која је захваљујући својој упорности успела да победи болест?

Велики енглески песник Џон Милтон (1606—74), потпуно је ослепео у четрдесет и трећој години. Своје животно дело, „Изгубљени рај", Милтон и није написао — издиктирао га је секретару... Губитак вида није омео ни мађарског емигранта Џозефа Пулицера (1847—1911) да остане име број један у америчком новинарству, власник неколико најтиражнијих ондашњих листова, име уз које се од 1917. везује чувена награда за журнализам, карикатуру, књижевност и музику.

Ни у најкритичнијим данима живота, када је са непуних тридесет година осетио да ће због сбољења крвних судова сасвим изгубити вид, Милан Будимир (1891—1975) није малаксао: један од наших највећих класичних лингвиста, врстан познавалац античке историје, утемељивач балканологије као науке. 45 година професор на катедри за класичну филологију Фило-





Један од највећих портретиста света Франциско Гоја био је потпуно глув. (Доле лево).

Може ли композитора да задеси већа несрећа од губитка слуха? Лудвиг ван Бетовен имао је само двадесет и шест година када је први пут приметио да му слух слаби.

Десет година је Сара Бернар одушевљавала публику широм света кријући испод хаљина дрвену протезу. (Доле)



зофског факултета у Београду, редовни члан Српске академије наука, познавалац великог броја савремених и мртвих језика, аутор је преко 200 научних радова. Питали су га једном за животну девизу. Одговорио је: „Ако човек тражи истину до које се долази једино радом и размишљањем, он ће уживати у том откривању." Ни речи о мраку у коме је провео више од пола века...

ПОКЛОН ДЕЧАКА ИЗ КОНВРЕА

Што губитак вида данас више не значи и живот у вечном мраку, милиони слепих широм света могу да захвале Лују Брају.

Брај је угледао свет — и то заиста угледао — 1809. године у једној од најсиромашнијих кућа у француском сеоцету Конвре. За разлику од остало четворо деце Брајових, Луј је највећи део времена проводио у очевој радионици гледајући како опчињен како отац спретно израђује седла и другу опрему за коње...

Имао је само три године када се догодила трагедија. Отац је за тренутак напустио радионицу, дечачић је, уверен да и сам већ може да барата оштрим обућарским ножем... Кожа је тврђа од мермера, а његове руке слабе и мале... Све се одиграло у трену: нож је скизнуо кроз прсте и зарио се у око. Рожњача је неповратно уништена... За неколико недеља, гнојна упала другог ока. Годину дана после несреће четворогодишњи Луј је потпуно слеп. Могао је то да буде крај живота за дечака. Могао је, али није.

Док његови вршњаци слободно време проводе у игри, најбољи ђак у Институту за слепе Валантена Аија у Паризу из дана у дан, из месеца у месец, из године у годину, седи за столом окружен хрпом картона, картончића, дрвених слова — мора, мора по сваку цену да створи азбуку за слепе савршенију од рељефног писма Валантена Аија, азбуку која ће њему и његовим друговима омогућити комуникацију са спољашњим светом, дати им шансу да разумеју и буду схваћени, да пишу, читају, сазнају!...

Једнога дана у Институт стиже артиљеријски капетан Шарл Барбије дела Сер. „Мој изум омогућава ми да шаљем и дешифрујем војне депеше и усред мрклог мрака", тврди капетан директору Института. Разговору присуствује и Луј. Шта нуди Шарл Барбије? Систем избочених тачака и цртица. Случајни сведок разговора одмах схвата шта капетановом систему недостаје да би био савршен...

Луј Брај је имао само 17 година када је довршио своју чувену азбуку за слепе која се данас користи у више од осамсто језика и дијалеката света! „Брајов мост", назвали су ово писмо које већ век и по сједињује свет оних који не виде са светом. Шест тачака вертикално поређаних у два реда што их слепи читају додиром „чудо" су које је свету поклонио дечак из Конвреа.

ВОЉА И ХРАБРОСТ

Било му је двадесет и шест година кад је први пут приметио да му слух слаби.

„... Још као млад морао сам да се повучем, да живим у самоћи... Како сам могао другима да кажем: говорите гласније, вичите јер сам глув? Како сам могао да признам да чуло које је некада у мени било савршено — ишчезава? ... Какво понижење... Неколико пута сам се предавао очајању и тада је мало недостајало па да све окончам..."

Тестамент који је тридесет двогодишњи Лудвиг ван Бетовен написао 1802. године у Хајлигенштату у тренуцима највеће животне кризе. И доиста, има ли нечег страшнијег од несреће да композитора од свих чула изневери баш слух? Али, у двадесет и пет година колико је још живео после хајлигенштатског тестамента, Бетовен је створио многа своја најзрелија и највећа дела.

„Ухватићу судбину за врат, она ме неће до краја дотући" — написао је једном велики уметник пријатељу Венглеру. Тако је и било...

Пад с коња у детињству начинио је од Анрија Тулуз-Лотрека богаља закржљалих ногу и патуљастог раста. Дух је и у овом случају био јачи од тела: не може се говорити о импресионизму, а да се не помену и Тулуз-Лотрекови цртежи, скице и уља настали међу „полусветом" париских кафана, кабареа, тркалишта и јавних кућа...

Како се осећа човек који у четрдесетој години, на почетку блиставе политичке каријере, оболи од дечије парализе и гледа како почетну утрнулост из дана у дан замењује све већа одузетост обе ноге и десне руке? У тренуцима очајања, тај човек, Франклин Делано Рузвелт, спреман је да дигне белу заставицу, да се преда... Али, воља да победи болест и храброст да се против ње бори учинили су немогуће: годину дана после напада Рузвелт хода уз помоћ штака, а само три године потом тријумфално се враћа политици. Пошло му је за руком што никоме пре ни после њега у историји САД није — Франклин Д. Рузвелт (1882—1945) биран је за председника своје земље четири пута...

КАКО СЕ КАЖЕ НАДА

„У језику хендикепираних широм света — написао је неко — реч нада гласи — Хелен Келер..."

Слепа, глува и нема од деветнаестог месеца, Хелен ипак животу није рекла „не". Обдарена несвакидашњом интелигенцијом и снагом воље, успела је да слог по слог поврати способност говора, научи да пише и чита помоћу Брајове азбуке и да се у двадесетој упише на Редклиф колеџ на коме је и докторирала филозофију.

Већ прво дело „Повест мога живота", преведено на 50 језика, донело је слепој Американки светску славу.

Њене последње речи?

„Волела бих да живим све док свим слепим малишанима на свету не буде пружена могућност да се школују и да, кад одрасту, живе као и сви други људи."

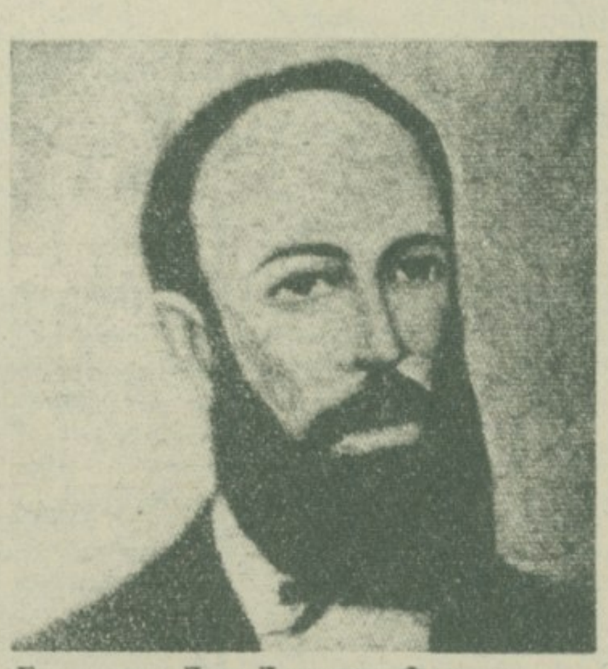
М. Илић

КАКО НАПАКОСТИТИ РОЂАЦИМА

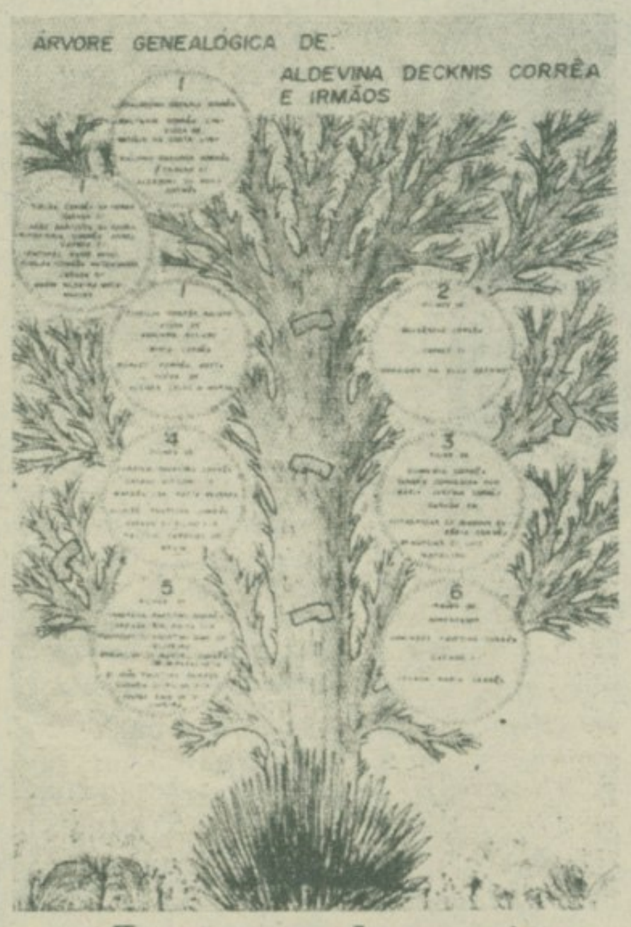
ЧУКУНБАБА ОД

Читавог живота Дом Доминго Фаустино Кореа представљао је за своју околину загонетку: нико га није подносио ни схватао из једноставног разлога што је Кореа отворено показивао мржњу према свим људима, без разлике. Једини контакт који је успостављао са околином сводио се на пословне односе. Стога, може се рећи, никога није изненадила његова последња жеља да после његове смрти нико не може да ужива у многобројним добрима која је оставио. А Доминго Кореа могао је многе да усрећи својим великим богатством. Само да је хтео.

Током живота Кореа се бавио разноврсним пословима — од трговине стоком па све до послова са златом. Био је прави бизнисмен који је имао изоштрен њух за послове, готово никад му се није дешавало да повуче погрешан потез



Богатство Дом Доминга Фаустина Корее достигло је током протеклог века вртоглаву вредност и сада износи дванаест билиона долара!



Породично стабло милијардера — намћора које представља основ за утврђивање сродства.



За сада је једино сигурно да ће вешти адвокат Хосе Сисеро Биглиа постати богаташ.

ЉУБАВ?

Прича се да се 1851. године Фаустино Кореа посвађао са једним од своје браће. У неким изворима стоји записано да је свађа избила око земље, док други говоре да је до сукоба дошло због неке жене у коју су се обојица заљубили. Ово је можда и једино позитивно осећање према неком људском створу које су забележили Кореини савременици. Па чак ни о тој љубави не постоје сигурни подаци. Тек — Кореа је свог брата, у наступу беса, убио из пиштоља!

Да ли од тога тренутка, или можда одраније, не зна се тачно, Доминго Фаустино је и са другом браћом и сестрама, а било их је укупно седморо, такође живео у завади. Одбијао је да их виђа, још мање да им помаже на било који начин. На жалост, никад се неће сазнати прави узрок оволике нетрпељивости према својим ближњим.

Остаје само чињеница да је он био најдуговечнији од свих, доживео је да сахрани све своје сестре и браћу.

Четрнаест дана пред смрт, 1873. године позвао је адвокате који су написали и оверили тестамент у складу са Кореиним захтевима. У том завештању Доминго Фаустино изричито је нагласио да његово богатство не може нико да користи у току следећих сто година. После ове последње пакости коју је смислио Кореа је могао мирно да умре.

Тестамент је страшно разбеснео његове прве наследнике. Следеће генерације све мање су се бавиле својим мрзовољним рођаком а многи су готово и заборавили на њега.

Протекло је тих сто година. Био је то довољно дуг период да садашњи евентуални наследници забораве на мржњу која је нераскидиво била везана за Кореино име. О њему се више не размишља као о човеку, он је сад постао „неко с ким би ваљало бити у сродству". Мржња је уступила место страховитој похлепи. Није ни чудо јер се од његове смрти вредност добара која је поседовао неколико пута увећала и достигла вртоглаву цифру. Његово укупно богатство процењује се на 12 билиона долара!

Шта је то све Дом Доминго Фаустино Кореа оставио? Неколико плажа у Бразилу, комплексе земље под шумом, фарме које се пружају до јужних градова Пелоташ и Рио Гранде до Сул. Ту је и власништво неких водопада на реци Рио Негро на којима Уругвај планира да изгради хидроцентралу, наравно и велике суме новца које је оставио по банкама Аргентине, Парагваја и Чилеа.

10 ХИЉАДА НАСЛЕДНИКА

Браћа и сестре Доминга Фаустина Корее оставили су за собом ни мање ни више него шездесет осморо деце која су, разуме се, обогатила породично стабло новим потомцима. То ипак не значи да су они могли да „умноже" њихову фамилију за 10 хиљада људи, па ипак, тачно толико њих се јавило тврдећи да су директни Кореини потомци. Од тих десет хиљада бар четири хиљаде тврди да има сва потребна документа да докажу везу са „драгим, умрлим рођаком".

Тако је Кореа данас постао знатно популарнији него у време кад је живео. Људи који тврде да су с њим у родбинској вези, из различитих су слојева и неједнаког имовног стања. Ту је, на пример, жена бившег бразилског председника Ернеста Хеисела, али исто тако и један скромни пензионер који живи од 75 долара месечно и искрено је убеђен да је директан Фаустин потомак.

Доказе о свом сродству држи у табакери од које се не одваја чак и кад спава. Шта зна човек ко све може да посегне за његовим „благом"? Да ли су његова документа и веродостојна тек ће се утврдити. И он, као и остали, мораће још доста да причека док се мистерија око наследства не разреши.

Прича о његовом богатству толико се искомпликовала током тог протеклог века да готово и не постоји особа која би могла да је разреши. Ипак, нашао се човек који је имао довољно смелости да се у све то упусти и сада је можда и најближи кључу за решавање мистерије — адвокат Хосе Сисеро Биглиа који се сасвим случајно заинтересовао за све то.

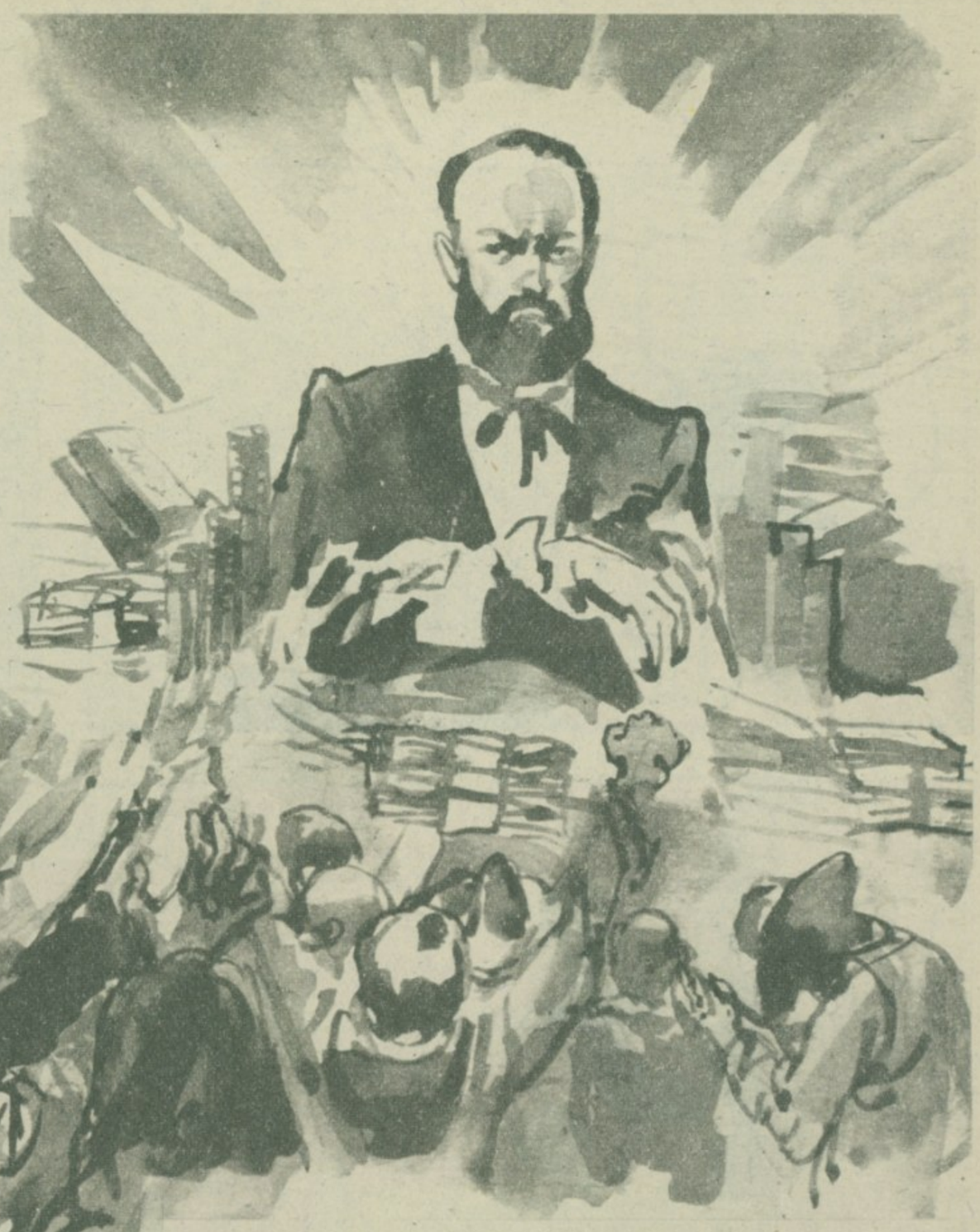
Једном је, радећи у библиотеци града Куритабе, наишао на неке занимљиве детаље који су били везани за милијардера-чудака Знатижељно је наставио да копа и прикупља, где год је мислио да може да нађе и на најмањи траг, све појединости о Кореи. Тако је, мало помало, ушао у све (уколико је то уопште могуће) тајне Фаустиног богатства и његове многобројне фамилије. Успео је да сачини и породично стабло.

Подухват овог адвоката брзо се прочуо, на његову адресу почеле су да стижу молбе све у истом стилу: „Да ли имам довољно доказа да ме уврстите у Кореине потомке?"

Биглиа је данас засут молбама, једва стиже да дигне главу од посла, боље речено разних папира који доказују евентуално сродство. Сам Хосе каже:

— Нисам ни сањао да ће се овако нешто догодити. Људи ме буквално опседају, немам више времена ни за какав други посао. Чак сам морао да променим кућни број телефона јер више нисам могао да живим од непрекидних позива разних очајника који су ме будили у свако доба ноћи да ме питају: „Имам ли шансе?"

Фаустино Кореа никако није могао да поднесе помисао да његово велико богатство наследи било ко од рођака. Неколико дана пред смрт озваничио је тестамент у коме изричито наглашава да његову имовину не може нико да користи један век! Сто година је прошло...



12 ЛЕТА

Адвокат је постао прави стручњак за „случај Кореа". Некад му је довољно десетак минута да човеку који се појави у његовој канцеларији каже да ли за њега постоји икаква нада, али се исто тако појединим случајевима бави и по неколико месеци.

ЈЕДИНИ ИЗВЕСНИ БОГАТАШ

Велику потешкоћу у утврђивању законитих наследника ствара и чињеница да се током година број разноврсних презимена наследника који су се женили, удавали, разводили, поново женили, рађали децу, невероватно увећао: ту има презимена као Смит, Браун, Џонс, али исто тако и типично бразилских — Батиста, Карвало, Ђагас, Мањадо, Мендес, Насименто, Оливеира, Родригес и Силвеира...

Још увек је тешко давати неке процене, али судећи по броју могућих наследника сваки би требало да наследи у просеку око 3 милиона долара! Зато није ни чудо што има толико оних који по сваку цену покушавају да се представе као Кореини наследници.

Као пример за разне преваре којима људи прибегавају може да послужи случај неке Далва Родригес Меренде која се 1967. појавила са документима који су деловали толико убедљиво да се мислило да је она Фаустина чукунунука. Чак је била одређена да присуствује званичном отварању тестамента као најближи рођак.

Биглиа је ипак посумњао. Проучио је добро породично стабло Кореиних потомака и утврдио: да је Далва Родригес Меренда заиста била чукунунука, то би значило да је њена чукунбаба, кад је умрла, имала само 12 година.

Да би се избегли овакви неспоразуми, бразилска јужна држава Рио Гранде до Сул наименовала је специјалног судију за овај случај — Карлоса Роберта Нунеса Ленглера. Он ће сврстати све молбе, одговорити на њих и на крају прогласити наследнике. Судија каже да ће само за сређивање молби бити потребно шест месеци, а следећих пет година да се свака од њих подробно испита. Кад коначно дође тренутак поделе наследства, човек који ће „скинути кајмак", то је засада једино извесно, биће Биглиа. Од четири хиљаде „рођака" он заступа три хиљаде. Са свима је направио такав уговор да у случају да буду проглашени наследницима, он добија 10 одсто од вредности добара која им припадну. Ако, као што смо већ рекли, сваки наследник просечно добије 3 милиона долара, Биглији је већ загарантовано 900 милиона долара!

Дом Доминго Фаустино Кореа вероватно би се насмејао, да може, кад би видео колико је муке задао људима. Или можда побеснео од помисли да ће неког ипак, и поред свих мука, усрећити.

В. С.

БАЛОНИ, БАЛОНИ

Становници Цириха недавно су имали прилике да виде највеће мехуре сапунице на свету. Направио их је, за своју душу, а на радост деце, зајар Иван Песталоци који је пре него што је почео да „дува" циновске балоне, прво морао да конструише специјалну машину. Ивану је у увеселављујућем послу здушно помагао један малишан са метром у рукама који је премеравао горостасне мехуре. И, колико су го велики највећи балони од сапунице на свету? Пречник им достиже метар, а дугачки су и пуна три!!!



КАД РИБЕ ЗАЛУТАЈУ

Ако маме могу да се похвале да су набавиле свежу рибу, а риболовци да су имали среће, све две девојке, макар и у шали, могу да тврде да су прошле боље него иако други: Ронди Сјут (лево) и Шејли Хенрсон рибе су саме дошле на кућни праг — пливајући наравно. Шаран у рукама Шејле, тежак око тринаест килограма, и онај други, нешто мањи, залутали су улицама Гринвуда у Индијанополису у Америци после обилних киша од којих је надошла оближња река и излила се из свог корита!



DIK BROWNE

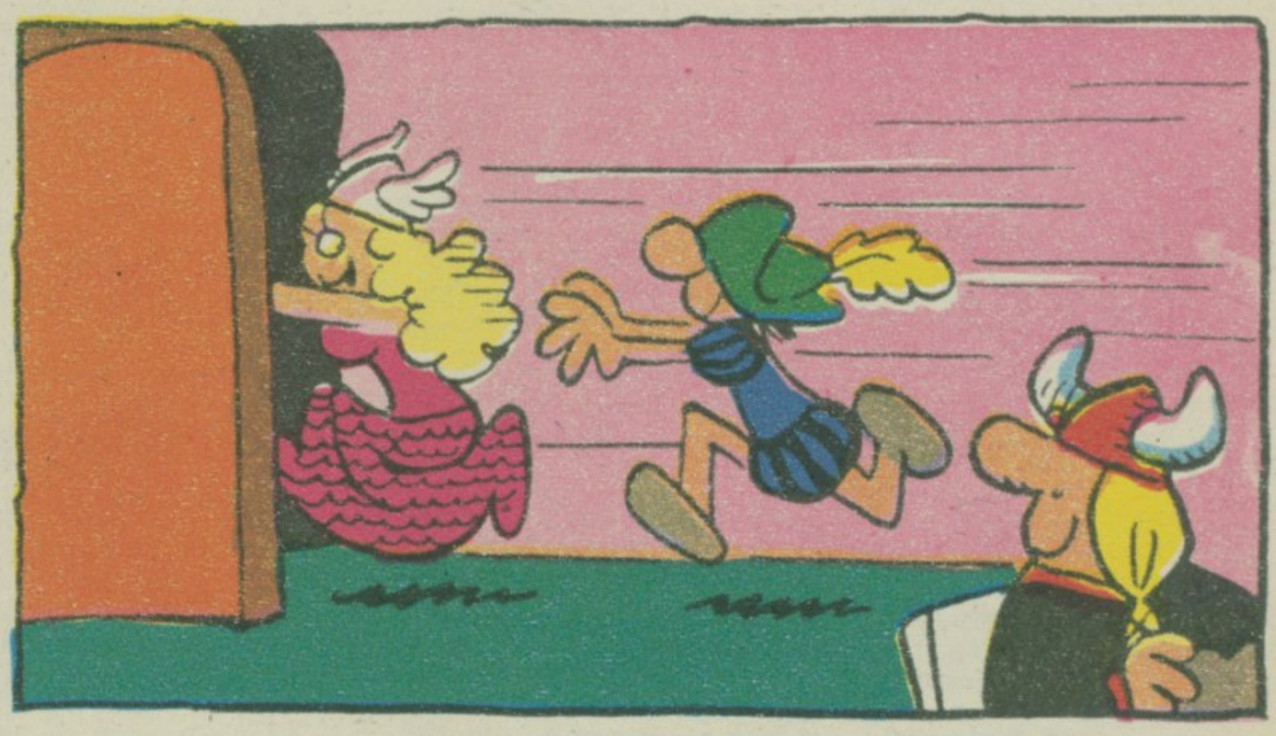
ХОГАР СТРАШНИ









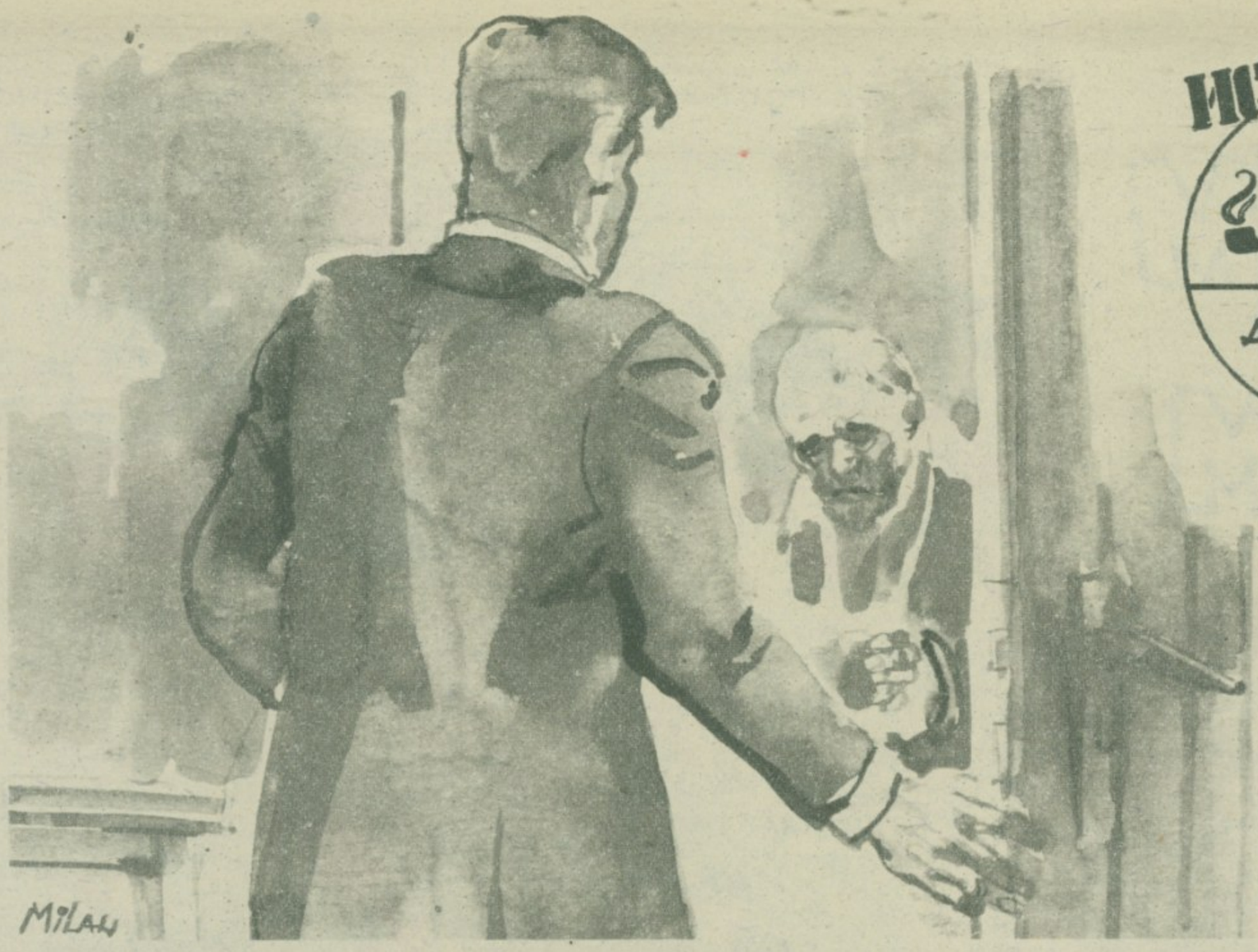




11-8 ©1981 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved

ОДАКЛЕ ЊЕМУ НОВАЦ?

ИСТИНИТА ДЕТЕКТИВСКА ПРИЧА



Сви су у селу знали да је старац Мехмед пуки сиромах а он је ипак тврдио да је опљачкан. Његове сузе деловале су тако убедљиво да је командир Митар у једном тренутку поверовао његовој причи.

Те године зима је била необично јака. Негде око подне почео је да веје снег. Сиво небо се тешко наслонило на планинске врхове: пахуљице су се густо роиле око голих грана дрвећа и играле неку чудну игру на ветру.

Из села које се сместило подно самих планинских врхова, кренуо је старац Мехмед у град. Од њега га је делило око 12 километара неравног сеоског пута који се с времена на време губио у нестварно белом зимском пространству. Заглављивао се Мехмед у сметове, иње му се хватало на седе бркове и обрве, па ипак, није посустајао. Кад је, најзад, стигао на циљ, пред станицу милиције, већ је почео да пада мрак.

Командир Митар је управо завршавао извештај који је требало послати следећег јутра првом поштом. У канцеларији је било топло захваљујући пећи која је пријатно пуцкетала. Одједном се зачуло тихо куцање а одмах затим зашкрипала су врата. На своје највеће изненађење Митар је у њима угледао Мехмеда, седамдесетогодишњака кога је знао од најранијег детињства. Старац је живео сасвим сам у трошној оронулој кући на самом крају села. Често је силазио у град и радио по кућама за храну и мало новца. Обично је цепао дрва, уносио угаљ, доносио воду. Митар се сећао како су га родитељи грдили кад је са осталом децом задиркивао ћутљивог и увек погуреног старца који је често застајао на улици да гледа како се играју. Касније, кад је порастао, испричали су му да је Мехмед добар и поштен човек а да је ћутљив и чудан постао откако су му једне зиме, за само неколико дана, умрли жена и двоје деце. Отада се осамио, престао да обрађује и оно мало земље што је имао и готово потпуно престао да разговара са људима.

На старчево „добро вече" Митар је устао и пошао му у сусрет.

— Којим добром, стари, по оваквом невремену? — упитао је нудећи га да седне.

— Није добро, дете моје — задиханим гласом одговорио је Мехмед и несигурно сео на саму ивицу столице.

Погнуо је главу и као да није знао одакле да почне. На њему је била стара и закрпљена одећа која сигурно није могла најбоље да га заштити од зиме.

Митар је стрпљиво чекао да старац почне да говори. Видео је да је узбуђен и да се нешто озбиљно догодило. А опет, знао је колико му је тешко да прича јер је годинама избегавао сваки разговор с људима.

— Дете, украли су ми паре... Три милиона... — почео је Мехмед а онда заћутао. Низ изборано лице потекле су му сузе.

ЦЕП ЈЕ ПРАЗАН!

Требало је доста времена и стрпљења док Митар није сазнао шта се догодило. Мехмед је годинама сваку пару што би зарадио остављао на страну. Чувао је новац за сахрану и споменик који је желео да подигне жени и деци.

Тог јутра изишао је као и обично да нацепа дрва. По облацима који су се ниско спустили знао је да ће ускоро почети да пада снег. Зато је журио да што пре заврши започети посао. Од напорног рада се ознојио, па је скинуо капут и окачио га на гвоздену оближње јабуке. Новац је био у џепу капута, никада се није одвајао од њега јер се бојао да га не изгуби. У дуге зимске вечери, уз светлост петролејке, брижљиво га је пребројавао и прерачунавао да ли ће бити довољно за споменик какав је желео. Пред спавање би га брижљиво умотао у лист новина и вратио натраг у џеп.

Мехмед је био занет цепањем дрва када му је пришао сусед Гвозден. Затражио је длето. Мехмед није волео да се дружи с људима и зато му је нељубазно одговорио да нема, окренуо се и наставио да ради. Кад је завршио са цепањем дрва, ушао је у кућу да нешто поједе. Капут је пребацио преко кревета. По навици, спипао је џеп. Био је празан.

— Дете, знам те још одмалена — обратио се Митру — и твоје родитеље знам, годинама сам код њих цепао дрва. Били су увек добри према мени: зато сам и дошао да те молим да ми помогнеш — завршио је отирући сузе огрубелим рукама.

ЗА ИНАТ СЕЛУ

Сутрадан ујутру Митар је са два милиционера кренуо кроз снег према Мехмедовом селу. Обећао је старцу да ће све учинити да пронађе кривца.

У селу је разговарао са људима. О старцу му нису рекли много више од онога што је и сам знао: био је нељубазан, терао је људе са свог прага, није волео да разговара. „Пореметио се ваљда" од усамљеничког живота и година које су га притисле. Кад им је Митар рекао да је Мехмед поднео пријаву да је покраден, сумњичаво су вртели главом питајући се шта би лопови могли да му однесу. Па он није имао ништа! Упркос томе, Митар је одлучио да поразговара и са Гвозденом. Затекао га је испред куће. И он је потврдио да је старац чудан, прави човекомрзац. Кад је Митар поменуо да је покраден, Гвозден је повукао дим из цигарете и рекао:

— Гоља је он. Ето, пази смо суседи а никада му у кућу нисам ушао. Одакле њему, онако дроњавом, толики новац? Кућа само што му се није срушила. На моју децу виче само ако се приближе његовом дворишту. И овде, у селу, има посла али он више воли да иде у град. А зашто? Зато што нас мрзи. Сада је још измислио да су га покрали само да би напакостио целом селу!

— Слушај, Гвоздене, — прекинуо га је Митар — иди у кућу и обуци се. Мораћеш да пођеш с нама.

Док су се стрмим путем спуштали према граду, снег је још увек падао. Митар је размишљао о томе како и сам није био сасвим сигуран у истинитост Мехмедове приче.

Знате ли шта је то што је отклонило и последњу сенку сумње командира Митра?

Ако нисте сигурни, погледајте решење приче на страницама „Мале поште"!

БИМ И БУМ

















ПЕКИНАРИ







Њих четворица су, сада то слободно можемо да кажемо, били међу најпознатијим личностима на свету.

Они су звук америчког рок-ен-рола прилагодили свом стилу и успели да створе јединствену музику.

Све што су стварали, убрзо је постајало хит, јер су њихове песме биле одраз читаве једне генерације.

Пол Макартни, Џон Ленон, Џорџ Харисон и Ринго Стар били су и остали синоним једног времена.

Легенди из Ливерпула

Прича о Битлсима:

PRODUCED BY: DAVID KRAFT WRITER/EDITOR

ILLUSTRATED BY: GEORGE PEREZ & KLAUS JANSON ARTISTS EXTRAORDINAIRE

DON McGREGOR/ADDITIONAL DIALOGUE & JON ZIMMERMAN RESEARCH

ORZ: LETTERS

1572/A

Звуци рок-ен-рола 1956. већ одјекују Америком и убрзо се шире преко Атлантика и освајају и Европу.

У енглеску луку **Ливерпул** морнари, између осталог, доносе најновије синглове из **САД** ...

... тако да се у том граду, на обалама реке Мерси, рађа звук - **мерси бит.**

Формирају се, по америчком узору, многи састави. Један од многих је и група **"Кворитен"** ("QUARRYMEN") предвођена шеснаестогодишњим **Џоном Ленноном** и његовим пријатељем **Питом Шутеном.**

На њиховом наступу у фету 15. јуна 1956, већ привлаче пажњу.

Ти си **Пол Макартни!** Свираш гитару?

Свирам **твенти флајт рок** и још много тога...

Хоћеш да нам се придружиш?

Наравно! Ваш састав је права ствар!

Њих двојица постају велики другари и, без музичког образовања, стварају **своју** музику. Ауто-стопом путују на југ, на такмичење аматера.

О себи говоре као о **близанцима нарк,** али на такмичењу се појављују као...

... Британски Еверли Брадерс! Да чујете то победнике!

Њихова музика постаје све комплекснија. **Пит Шутен** убрзо схвата да **не** може да држи корак с њима и напушта их.

Место за вежбање је сталан проблем, и зато се често састају у стану Џорџа Харисона...

Џорџ, сјајан си са оним **Буги Збрка за гитару!**

У редовима **Кворитена** убрзо се јавља нови гитариста. Почињу да свирају као полупрофесионалци.

У једном од многих музичких подрума, казби, у којем свирају, мењају назив у **"Сребрне бубе"** ("SILVER BEETLES")

МЕЂУ ЊИМА ЈЕ ЈОШ ЈЕДАН НОВИ ЧЛАН – **СТЈУ САТКЛИФ**, ЏОНОВ ДРУГ.

УПРАВНИЦА КАЗБЕ ЈЕ ГОСПОЂА БЕСТ, А ЊЕН СИН ПИТЕР НАСТУПА КАО БУБЊАР.

У КАЗБИ СЕ ЈАВЉАЈУ И ДРУГИ САСТАВИ ТЛАДИХ ЕНТУЗИЈАСТА...

ГРУПА ДОБИЈА НОВО ИМЕ " BEATLES" (BEET – БУБА И BEAT – НАЗИВ ЗА НОВИ ЗВУК). АНГАЖУЈУ МЕНАЏЕРА **АЛ ВИЛИЈАМСА** КОЈИ ИМ УГОВАРА ПОСАО У ХАМБУРГУ ЗА ЈЕСЕН 1959. УСЛОВ – ДА НАЂУ БУБЊАРА.

ЧУО САМ ДА ЈЕ ОВДЕ НА РЕПЕРБАНУ ЈЕДАН СТРАШАН БУБЊАР!

ОБРАЋАЈУ СЕ **ПИТУ БЕСТУ** И ОН ПОСАО ПРИХВАТА ОБЕРУЧКЕ.

ТО НАМ ЈЕ ПРАВА ШАНСА?

ЏОН ЈЕ У ПРАВУ, ОВО НАМ ЈЕ ПРАВА ШАНСА!

САМО СЕ ПИТАМ ДА ЛИ ОВДЕ ИМА СЛАНИНЕ И ХАМБУРГЕРА?

У ХАМБУРГУ, НА ЏОНОВУ ВЕЛИКУ ЖАЛОСТ, НИЈЕ БАШ БИЛО ПРИЛИКЕ ДА СЕ МИСЛИ НА ХРАНУ... САМО НА РАД.

УХ, КАКВО СТРАШНО МЕСТО!

ИПАК, БОЉЕ ЈЕ НЕГО У ЛИВЕРПУЛУ!

"БИТЛСИ" СУ У **КАЈЗЕРКЕЛБРУ**, (МЕСТО У КОЈЕМ СУ СВИРАЛИ), ПРИТЉЕНИ СА ОДУШЕВЉЕЊЕМ. ТУ СРЕЋУ ФОТОГРАФА **АСТРИД КИРШХЕР**.

СТЈУ СЕ ЗАЉУБЉУЈЕ У АСТРИД И ОДЛУЧУЈЕ ДА ОСТАНЕ У ХАМБУРГУ.

ПОШТО ВЛАСНИК ОДБИЈА ДА ПОПРАВИ БИНУ НА КОЈОЈ СВИРАЈУ, "БИТЛСИ" ОДЛУЧУЈУ ДА СЕ ТАКМИЧЕ СА ДРУГОМ ЛИВЕРПУЛСКОМ ГРУПОМ **"РОРИ СТОРМ И ХАРИКЕЈНС"** – КО БЕ ПРВИ ДА УНИШТИ ПОЗОРНИЦУ...

НАГРАДА ЈЕ ГАЈБА ШАМПАЊЦА.

"БИТЛСИ" ГУБЕ, АЛИ СУ СЕ ЏОН, ПОЛ И ЏОРЏ СПРИЈАТЕЉИЛИ СА БУБЊАРЕМ ДРУГОГ САСТАВА – **РИНГОМ СТАРОМ.**

ПУДНИЦА! СВИ СУ БИЛИ ОДУШЕВЉЕНИ КАД ЈЕ ПОД ПРОПАО!

МОТНИ, ПИЈТО ЗА НОВУ БИНУ!

РИНГО ОД ТАДА НАСТУПА СА ЊИМА НЕКОЛИКО ПУТА. У МАЈУ 1961, У МАЛОМ СТУДИЈУ У ХАМБУРГУ, СНИМА СА "БИТЛСИТА" ПЛОЧУ.

ИПАК У ЛИВЕРПУЛ СЕ ВРАЋАЈУ БЕЗ РИНГА. ЊИХОВА ТУЗИКА ПОПАКО ПОСТАЈЕ МАГИЧНА.

ПОВРАТАК "БИТЛСА"! ДИРЕКТНО ИЗ ХАМБУРГА

ВОЂЕНИ НЕВЕРОВАТНИМ ОДЈЕКОМ КОЈИМ ЈЕ ТУЗИКА "БИТЛСА" УТИЦАЛА НА ТЛАДЕ, ДИСК-ЏОКЕЈИ И НЕСВЕСНО ПОДРЖАВАЈУ ХИСТЕРИЈУ БИТЛМАНИЈЕ.

1572/3

КЛУБ **КЕВЕРН** ПОСТАЈЕ ГЛЕЧКА ЗА ТИНЕЏЕ КОЈИ СВЕ ВИШЕ ЛУДУЈУ ЗА **"БИТЛСИМА."** НОВА ХИСТЕРИЈА ЈЕ НА ПОТЕЗУ...

"БИТЛСИ" СУ У СВОМ КЛУБУ ИМАЛИ УКУПНО 294 НАСТУПА.

ШИРИ СЕ ВЕСТ ДА СУ **"БИТЛСИ"** У НЕМАЧКОЈ СНИМИЛИ ЈЕДАН СИНГЛ И СВИ СЕ ИНТЕРЕСУЈУ ДА КУПЕ ОВУ ПЛОЧУ...

ГОСПОДИНЕ **ЕПШТАЈН,** ДА ЛИ ИМАТЕ СИНГЛ **"БИТЛСА"** СА ПЕСМОМ **ЛЕТЕЋА БОЊА** (МУ БОННУ)?

НА ЖАЛОСТ, НЕМАМО! У СТВАРИ, НИСАМ НИ ЧУО ЗА ЊИХ!

У ЊЕМУ СЕ БУДИ РАДОЗНАЛОСТ. КО ЈЕ ТА ГРУПА КОЈУ ТОЛИКО ТРАЖЕ?

БРАЈАН ЕПШТАЈН САЗНАЈЕ КО СУ **"БИТЛСИ"** ПОРАЗГОВАРА СА ЊИМА У КЛУБУ 9. НОВЕМБРА 1961.

ВИДЕО САМ ВАШ ШОУ... ИЗВРСНИ СТЕ, АЛИ НЕДОСТАЈЕ ВАМ ДОБАР МЕНАЏЕР ДА СКПАПА ПОНУДЕ, ДА УГОВАРА НАСТУПЕ... ЗА БИХ СЕ ТОГА ПРИХВАТИО? ШТА КАЖЕТЕ?

ИДЕЈА НИЈЕ ЛОША! МОРАТО О ТОМЕ ДА ПОРАЗГОВАРАТО...

"БИТЛСИ," КОЈИ СУ ВЕЋ РАСКИНУЛИ СА ПРЕТХОДНИМ МЕНАЏЕРОМ, ПРИХВАТАЈУ ЕПШТАЈНОВУ ПОНУДУ.

ОВА ОДЛУКА ЋЕ ПРОМЕНИТИ ЊИХОВУ БУДУЋНОСТ.

БРАЈАН ЕПШТАЈН, АМБИЦИОЗАН ПОСЛОВНИ ЧОВЕК, УВЕРЕН ЈЕ У ЊИХОВЕ, ЈОШ НЕОТКРИВЕНЕ ПОТЕНЦИЈАЛЕ.

ИДЕ ОД ЈЕДНЕ ДИСКОГРАФСКЕ КУЋЕ ДО ДРУГЕ, АЛИ СВИ ОДБИЈАЈУ ЊЕГОВЕ ШТИКЕНИКЕ.

ЗАШТО НЕЋЕ ДА МЕ САСЛУШАЈУ? КАКО НЕ СХВАТАЈУ ДА ЋЕ ОВИ МОТИ НАПРАВИТИ МИЛИОНЕ?!

ПОСТАЋЕ ПОЗНАТИ, ТОЖДА **НАЈВЕЋИ!**

У ТЕБУВРЕМЕНУ, ТОМЊИ СУ ПОНОВО АНГАЖОВАНИ У ХАМБУРГУ, САТО САДА ЗА КЛУБ **ЗВЕЗДА**, ВОДЕЋУ РОК-КУЋУ.

Star-Club

TREFFPUNKT DER JUGEND

НА ЖАЛОСТ НАД ТУРНЕЈОМ СЕ НАДВИЊА СЕНКА...

"... ЈЕР, ДОК СУ БИЛИ У ХАМБУРГУ, **СТЈУ САТКЛИФ** УМИРЕ ОД ТУМОРА У 21. ГОДИНИ.

ТЕЛЕГРАМ

ЧЕСТИТАМ, ТОМЊИ. **ЕМИ** ЈЕ ПРИХВАТИО ПОНУДУ ЗА СНИМАЊЕ. ВЕЖБАЈТЕ.

ЕПШТАЈН

С ДРУГЕ СТРАНЕ, СТИЖУ ОПТИМИСТИЧКЕ ВЕСТИ ОД ЕПШТАЈНА.

"БИТЛСИ" СЕ ВРАЋАЈУ У ЛИВЕРПУЛ...

... ГДЕ ИХ ЧЕКА НИЗ ФАНТАСТИЧНИХ ДОГАЂАЈА.

ПРВО, ПРОМЕНА САСТАВА.

ТОМЊИ СУ У ПРАВУ ЗА БУБЊАРА?

КАО ЗАМЕНА ДОЛАЗИ РИЧАРД СТАРКИ...

... ОДНОСНО, **РИНГО СТАР**, ПРИЗЕТЕЋ ИЗ ХАМБУРГА.

МЕСЕЦ ДАНА ПРЕ СНИМАЊА У СТУДИЈУ, ПРВИ БИТЛС СЕ ОЖЕНИО.

23. АВГУСТА ЏОН ВИНСТОН ЛЕНОН ВЕНЧАО СЕ У ТАЈНОСТИ СА СИНТИЈОМ ПАУЕЛ.

У СТУДИЈУ ДИСКОГРАФСКЕ КУЋЕ **ЕМИ** 11. СЕПТЕМБРА 1962. **"БИТЛСИ"** СНИМАЈУ СВОЈ ПРВИ ХИТ, СИНГЛ **"ВОЛИ ME"** ("LOVE ME DO") УЗ ПОМОЋ **ЏОРЏА МАРТИНА.**

СЈАЈНО! НАДАМ СЕ ДА ЋЕТО СЕ УСКОРО ПОНОВО ВИДЕТИ!

УЗМИТЕ КОПИЈУ...

ЈАВИТЕ АКО НЕЧИМ НИСТЕ ЗАДОВОЉНИ!

ПА, НА ПРИМЕР, НЕ ДОПАДА ТИ СЕ ВАША КРАВАТА!

ЊИХОВ ЧУДАН СМИСАО ЗА ХУМОР ЈЕ ЈОШ ЈЕДНА ОД СТВАРИ ПО КОЈОЈ ЋЕ СЕ УБРЗО ПРОЧУТИ...

МОРАЛО ЈЕ ЈОШ НЕШТО ДА СЕ УЧИНИ...

МОЋНИ, ОСВОЈИЋЕТЕ СВЕТ? САМО...

...ТРЕБА ДА БУДЕТЕ ЈЕДИНСТВЕНИ!

ЈАСНО МАМ ЈЕ, ШЕФЕ!

И ЊИХ ЧЕТВОРИЦА КРЕНУЛИ СУ ДА ОСВОЈЕ **СВЕТ...**

ЊИХОВЕ ФРИЗУРЕ, НОВ НАЧИН ОДЕВАЊА, А ПОСЕБНО МУЗИКА, УЗДРМАЋЕ ЧИТАВУ ЗЕМЉИНУ КУГЛУ.

ДА, БАШ ОНИ- **БИТЛСИ!**


БИТЛМАНИЈА
Новембра 1962. "Битлси" се први пут појављују на ТВ, а у децембру иду пети, последњи пут, у Хамбург.
Њихов нови сингл "Молим те, одобровољи ме" ("Please Please Me") излази фебруара 1963. и постаје водећи на топ-листама...
Доведите још људи, пробиће обруч!
Њихова појава у лондонском Палади-јуму и ТВ шоу пред око четрнаест милиона гледалаца, означили су почетак нове ере...
Вече, 13. октоб-ра...
Ако прова-лите, урушиће Битл-се!
7

САМО НЕДЕЉУ ДАНА КАСНИЈЕ, 4. НОВЕМБРА 1963. **"БИТЛСИ"** СУ ПОЗВАНИ ДА УЧЕСТВУЈУ У ПРОГРАМУ ПРЕД САМОМ БРИТАНСКОМ КРАЉИЦОМ.

ПРВИ АЛБУМ **"БИТЛСА"** "ТОПИ ТЕ **ОДОБРОВОЉИ ТЕ"**; СТЕНЬЕН ЈЕ С ПРВОГ МЕСТА ТОП-ЛИСТЕ ТЕК СЕДАМ МЕСЕЦИ КАСНИЈЕ КАДА СУ ИЗДАЛИ ДРУГИ ЛП-**"СА БИТЛСИМА"** ("WITH THE BEATLES").

ЈОШ УВЕК СЕ НИСАМ НАВИКАО НА ОВЕ ГУЖВЕ!

СВЕ ДОК СЕ КОНАЧНО НИСУ РАЗИШЛИ **"БИТЛСИ"** СУ ДОМИНИРАЛИ ДИСКОГРАФСКИМ ТРЖИШТЕМ.

ПОСЛЕ ТУРНЕЈА ПО ШВЕДСКОЈ И ФРАНЦУСКОЈ, **"БИТЛСИ"** СУ БИЛИ СПРЕМНИ ЗА ОСВАЈАЊЕ АМЕРИКЕ.

ОВО ЈЕ НЕШТО НЕВИЂЕНО! ТО ДО САДА НИСАМ ДОЖИВЕО!

ДО САДА НИЈЕ БИЛО **"БИТЛСА!"**

WE WANT THE BEATLES!

WE WANT THE BEATLES!

Конференција за штампу потврђује њихов чувени смисао за хумор...

певаћете нам?

прво лову на сунце!

како објашњавате ваш успех?

имамо менаџера за штампу!

зашто носите толико прстење?

зер не могу да га провучет кроз нос!

имају ли ваше песме поруку?

наравно! купите што више наших плоча!

Американац **Ед Сапивен** их ангажује за свој чувени недељни **ТВ** шоу.

а сада они - **Битлси!**

Њихов први **ТВ** наступ у САД, 8. фебруара 1964. гледало је око седамдесет милиона Американаца.

Успех **"Битлса"** био је сензационалан у читавом свету.

ко би мислио?!

заиста смо успели све да продрмамо! чак и родитељи реагују!

ово је већ шатњиво..

Браћан каже да имамо понуда са свих страна!

Три дана после наступа у шоу **Ед Сапивена** ангажовани су за **Карнеги хол."**

Неки су се уложили испред зграде, да би сигурно дошли до карата.

После пете песме ни сами **"Битлси"** више нису могли себе да чују...

Као одговор на једну алузију коју су направили у забавном магазину, публика бана на њих желе-бомбоне...

Кад су се вратили у Енглеску, излази Џонова књига **"На његов начин"** ("In his own write"). Постаје бестселер у Енглеској и Америци.

У марту **"Битлси"** почињу снимање свог првог филма...

НОЋ ПОСЛЕ ТЕШКОГ РАДА

ОРИГИНАЛНА КОМЕДИЈА О ЈЕДНОМ РАДНОМ ДАНУ "БИТЛСА". ПРЕМИЈЕРА ЈЕ БИЛА 6. ЈУЛА 1964. ГОДИНЕ.

РИНГО, ШТА ЈЕ ТО ?!

ЈЕ-ТА СТРА-НИ-ЦА ?

Queen

РЕЖИСЕР ЈЕ БИО **РИЧАРД ЛЕСТЕР**, А СЦЕНАРИСТА **АЛАН ОВЕН**. ФИЛМ ПРЕВАЗИЛАЗИ СВА ОЧЕКИВАЊА У ГЛЕДАНОСТИ.

НА СНИМАЊУ ЏОРЏ УПОЗНАЈЕ БУДУЋУ ЖЕНУ...

... РУТИНУ **ПЕТИ БОЈД**.

THE BEATLES

"НОЋ ПОСЛЕ ТЕШКОГ РАДА" ("A HARD DAY'S NIGHT") СА ОРИГИНАЛНОМ МУЗИКОМ, ПОСТАЈЕ ПОСЛЕДЊИ ДОКАЗ О ВЕЛИЧИНИ **"БИТЛСА"**. НЕКИ ИХ СМАТРАЈУ ЗА НАЈБОЉЕ ПОСЛЕ **МОЦАРТА**!

ТИХО, БЕЗ БУКЕ, 11. ФЕБРУАРА 1965. **РИНГО СТАР** СЕ ЖЕНИ СА **ТОРИН КОКС** У КАКСТОН ХОЛУ...

А САДА - ПТИЧИЦА!

СТЕШАК!

ВЕСТИ О ВЕНЧАЊУ ИПАК СУ СЕ ПРОЧУЛЕ. ОБОЖАВАТЕЉКЕ СЕ ОСЕЋАЈУ ИЗДАТЕ И ОКРЕЋУ СЕ ПРЕОСТАЛОЈ ДВОЈИЦИ НЕОЖЕЊЕНИХ - **ЏОРЏУ И ПОЛУ.**

У ЈУНУ, ШИРИ СЕ ВЕСТ ДА ЋЕ **"БИТЛСИ"** БИТИ ПРВА ПОП-ГРУПА КОЈА ЋЕ ПРИМИТИ НАГРАДУ **МБЕ** (ЧЛАНОВА БРИТАНСКОГ КРАЉЕВСТВА).

ТО НИЈЕ ЗДРАВО! ПОЧЕЋЕМО ДА СЕ ОСЛОВЉАВАМО СА **ВИ!**

ЛЕПА МЕДАЉА...

ЧУВАЈУ ЈЕ ДА ЈЕ НОСИМ КАД ОСТАРИМ!

МБЕ ЗА РОК! НИСАМ ТО ЗНАО!

Daily Mirror

НИСАМ ВЕРОВАО... МИСЛИО САМ ДА ЗА ТО ТРЕБА УЧЕСТВОВАТИ У НЕКОМ РАТУ...

МНОГИ ДОБИТНИЦИ **МБЕ** НИСУ БИЛИ НИМАЛО ОДУШЕВЉЕНИ. НЕКИ ЧАК ВРАЋАЈУ СВОЈЕ МЕДАЉЕ У **БАКИНГЕМ** ПАЛАТУ (КРАЉЕВСКУ).

ЗА **"БИТЛСЕ"** ЖИВОТ СЕ НАСТАВЉА.

ЏОРЏ, ЗАР ОПЕТ ЧИТАШ СТРИПОВЕ?!

ПА ШТА, ЗАР СЕ НЕШТО ПРОМЕНИЛО?!

РАЗОРИЋЕ ТИ МОЗАК! ПОСТАЋЕШ...

ОСТАВИ МЕ! А ВИ, МОЖДА, ЧИТАТЕ КЛАСИКЕ?!

ЗАШТО БИСМО КАД ВЕЋ ИМАМО ЈЕДНОГ МЕЂУ НАМА - **ЏОНА!**

Други, ништа мање сензационалан, филм појављује се 29. јула 1965. године.

HELP!

У центру филма је музика "Битлса".
Само, сада постоји и веома занимљива прича као окосница:
Ринго има свети прстен који тајна организација покушава да му украде.

Режисер је опет Ричард Лестер. Али, филм наилази на лошије критике него претходни.

Рингго, стани! Подвала!

Зар опет!?

Ни реч више!

Добро...

15. АВГУСТА 1965. НА ПОЗНАТОМ **ШИ СТАДИОНУ** ЗА БЕЗБОЛ У АМЕРИЦИ, **"БИТЛСИ"** СУ ПРИРЕДИЛИ КОНЦЕРТ КОЈЕМ ЈЕ ПРИСУСТВОВАЛО ПРЕКО ПЕДЕСЕТ ХИЉАДА ОБОЖАВАЛАЦА.

ДВАНАЕСТ ТВ КАМЕРА СНИМАЛО ЈЕ ОВАЈ ВЕЛИКИ ДОГАЂАЈ.

ЗБОГ ХИСТЕРИЈЕ КОЈА ЈЕ ПРАТИЛА ЊИХОВЕ НАСТУПЕ, АНГАЖОВАНО ЈЕ ДВЕ ХИЉАДЕ ПОЛИЦАЈАЦА ДА ЧУВА РЕД.

SHE LOVES YOU! YEAH! YEAH! YEAH!

SHEA STADIUM

ПОСЛЕ УСПЕШНОГ НАСТУПА ОНИ УБРЗО ПУТУЈУ ЗА ХОЛИВУД ДА СЕ СУСРЕТНУ СА СВОЈИМ ИДОЛОМ **ЕЛВИСОМ ПРИСЛИЈЕМ.**

СУСРЕТ ОСТАЈЕ ДОСТА ТАЈАНСТВЕН...

ПОСТОЈЕ ПРИЧЕ ДА СУ ЗАЈЕДНО СВИРАЛИ ЗА СВОЈУ ДУШУ...

МОЋНИ СЕ ВРАЋАЈУ У ЕНГЛЕСКУ ЈЕР ТРЕБА ДА ПРИМЕ НАГРАДУ...

КАКО ТВОЈА ЉУБАВ СА **ЏЕЈН АШЕР**, ПОЛ? НОВИНЕ СУ ПУНЕ...

ДА, ТАКО ЈЕ ТО КАД СИ **"БИТЛС"**!

СВАКИ **"БИТЛС"** ЈЕ ЗА НОВИНАРЕ ВЕЋ ИМАО ОДРЕЂЕНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ.

КУДА БЕШ, ЏОРЏ?

ИДЕМ ДА ПОПРИЧАМ СА НОВИНАРИМА... ДОСТА МИ ЈЕ ТИХ ПРИЧА О МОЈОЈ СТИДЉИВОСТИ!

ЏОН ЈЕ **МОЗАК**, ПОЛ - **ТЕПОТАН**, РИНГО - **ШАЉИВЏИЈА**, ЏОРЏ - **СТИДЉИВКО.**

ИПАК, СВЕ ВИШЕ НАСТУПАЈУ ПОЈЕДИНАЧНО, А НЕ САМО КАО ГРУПА.

Ринго постаје отац а онда, дотиче велики дан...

...у Бакингемској палати...

Ах, нервозан сам?

Не држе ме то-је "Битлс" нипе-ле?

Дрш-кане, WC...?

Идите низ хол, на крају сте-ба...

"Битлси" су били узбуђе-ни...

У октобру 1965. МБЕ орденье је "Битлсима" уручила сама краљица.

Битлси су ушли у високе кругове...

...и постали поштовани.

Касније...

Ринго, умало ни-сам пао кад си ре-као краљици да сто век четрдесет го-дина заједно?

Па и она је људско биће, зар не?

Баш си луц-каст?

Хе, хе, хе?

У децембру "Битлси" снимају "Душу од гуме" ("Rubber Soul") -албум који је друкчији од прет-ходних.

У тиџи мистицизма век је очит. Они по-стају заинтересова-ни и за социјалне проблеме.

У јануару 1966. Џорџ Харисон се оженио са Пети Бојд.

Убрзо, појављују се још два албума: онај са концерта на Шеа стадиону и Ра-ни Битлси са неуобича-јеном опремом...

Многи родитељи се буне због "недостатка доброг укуса" и ова фотографија на кори-ници албума, тража је да буде замењена...

The Beatles Yesterday And Today

Ах, погле-дај ово!

Моји роди-тељи не ће ми поверо-вати кад ово ви-де!

ПРОМЕНА

ОНО ШТО СУ **"БИТЛСИ"** УРАДИЛИ И ДОЖИВЕЛИ, МНОГИ НИСУ УСПЕЛИ ДА ПОСТИГНУ ЗА ЧИТАВ ЖИВОТ. ЊИХОВА МУЗИКА ПОСТАЛА ЈЕ СВЕ ЗРЕЛИЈА, А ЊИХОВИ СТАВОВИ ОЗБИЉНИЈИ.

1966. ОДЛАЗЕ НА ТУРНЕЈУ КОЈУ ЗАПОЧИЊУ У МИНХЕНУ. ТАДА ЈОШ НИКО НИЈЕ ЗНАО ДА ЈЕ ТО ЊИХОВА ПОСЛЕДЊА ТУРНЕЈА.

РАЗУМИТЕ, НИКО НИЈЕ СТАЛНО ИСТИ... РАСТЕМО, МЕЊАМО СЕ...

СА ДВАДЕСЕТ НЕ МОЖЕТЕ ДА ПЕВАТЕ ПЕСМЕ ЗА ПЕТНАЕСТОГОДИШЊАКЕ, ЈЕР НЕ МИСЛИТЕ ВИШЕ ТАКО...

ДОК СУ БИТЛИ НА ТУРНЕЈИ, ЏОН ЈЕ У ИНТЕРВЈУУ ЗА **ИРВИНГ СТАНДАРД** РЕКАО НЕШТО ШТО ЈЕ ИЗАЗВАЛО ГНЕВ...

ХРИШЋАНСТВО ЋЕ НЕСТАТИ... МИ СМО САДА ПОПУЛАРНИЈИ ОД ХРИСТА!

НЕ ЗНАМ ШТА ЋЕ ПРВО ДА НЕСТАНЕ: ХРИШЋАНСТВО ИЛИ РОК-ЕН-РОЛ!

МНОГИ ИЗЛАЗЕ НА УЛИЦЕ...

ПРИДРУЖУЈЕМО СЕ ПОЈЕДИНИМ РАДИО-СТАНИЦАМА КОЈЕ СКИДАЈУ СА ПРОГРАМА ПЕСМЕ **"БИТЛСА"**... ПАЛИМО ЊИХОВУ МУЗИКУ!

И ПОРЕД РАСТУЋЕГ ГНЕВА **"БИТЛСИ"** НЕ ОТКАЗУЈУ ТУРНЕЈУ КРОЗ ДЕВЕТНАЕСТ ГРАДОВА САД!

У ТЕБУВРЕТЕНУ ИЗЛАЗИ ЛП "РЕВОЛВЕР". КРИТИЧАРИ ИЗЈАВЉУЈУ ДА ЈЕ ТО ЊИХОВО НАЈБОЉЕ ОСТВАРЕЊЕ.

ПРВЕ СМО ИХ ЧУЛЕ!

ATLES

LP!

МИСЛИЛА САМ ДА ЈЕ НЕМОГУЋЕ НАПРАВИТИ НЕШТО БОЉЕ ОД "ДУШЕ ОД ГУМЕ," А СЛУШАЈ ОВО!!

ЧУЈТЕ...

"РЕВОЛВЕР" ПРЕДСТАВЉА ПРЕОКРЕТ! ОБИЧНО МУЗИЧАРИ СВОЈЕ СТАВОВЕ ОТКРИЈУ НА ПОЧЕТКУ...

КАО ШТО САМ ВАМ УВЕК ГОВОРИО...

... ПОСТАЋЕМО НЕЗАБОРАВНИ!

НАРАВНО! ХОЋУ ДА ME ПАМТЕ ПО НЕЧЕМ ДРУГОМ НЕ ПО "ЖЕЛИМ ДА ТИ ДРЖИМ РУКУ"!

ПЕСМЕ БОБА ДИЛАНА ОДУВЕК НОСЕ И ПОРУКУ...

ПРЕСРЕЋАН САМ ДА СУ МОЈЕ ТРИ СТВАРИ НА "РЕВОЛВЕРУ"

НИЈЕ ЛАЛА СТВАР БИТИ ПОРЕД ЏОЛДА И ЏОНА КОЈИ СУ ВИЗИОНАРИ!

"БИТЛСИ" НА ТУРНЕЈИ ПО САД ПОНОВО ДАЈУ КОНЦЕРТ НА ШИ СТАДИОНУ.

NICOL

I LUV GEORGE

PAUL

КОНЦЕРТ ЈЕ УСПЕО, АЛИ, НИСУ СВА МЕСТА БИЛА ПРОДАТА...

16

И ПОРЕД ТОГА "БИТЛСИ" СУ ДАЛИ СВЕ ОД СЕБЕ ...

... У НАДИ ДА ЦОНОВЕ РЕЧИ НЕКЕ УТИЦАТИ НА НЪИХОВУ ПОПУЛАРНОСТ.

ЗАВИЛО СЕ МНОГО ОНИХ КОЈИ СУ СТАЛИ У ЊЕГОВУ ОДБРАНУ ...

ИЗЈАВА ЈЕ ИЗВАЂЕНА ИЗ КОНТЕКСТА И ДАТО ЈОЈ ЈЕ ПОГРЕШНО ЗНАЧЕЊЕ!

РЕКАО ЈЕ САМО ЧИЊЕНИЦУ О СТАЊУ ХРИШЋАНСТВА ДАНАС!

ИМА ИСТИНЕ У ЊЕГОВИМ РЕЧИМА !

ЗБОГ ВЕЛИКОГ ОДЈЕКА, ЦОН ЈЕ ОСЕТИО ПОТРЕБУ ДА БОЉЕ ОБЈАСНИ СВОЈЕ РЕЧИ И ДА ПОВУЧЕ ИЗЈАВУ.

ПОСТИГАО ЈЕ ЖЕЉЕНИ ЕФЕКТ. МУЗИКА "БИТЛСА" ЈЕ НА КРАЈУ, ПОБЕДИЛА.

ЦОН ЛЕНОН ЈЕ ОБОЖАВАН ВИШЕ НЕГО ПРЕ, СВЕ СУ МУ ОПРОСТИЛИ.

YEAH JOHN!

"БИТЛСИ" СЕ РАЗДВАЈАЈУ ПРИВРЕМЕНО ДА БИ СЕ СВАКИ БАВИО ОНИМ ШТО ГА ЗАНИМА. ЦОН СЕ ПРИХВАТА УЛОГЕ У ФИЛМУ "КАКО САМ ДОБИО РАТ." РИНГО ГА ПОСЕЋУЈЕ ...

КАКО СУ ТОРИН И ЗАК?

ДОБРО ... ЧУДНИ "БИТЛСИ" – ПОРОДИЧНИ ЉУДИ?

ТАКО ЈЕ ЊИХОВА ТРЕЋА И ПОСЛЕДЊА ТУРНЕЈА У САД БИЛА УСПЕШНА.

А ЗАПИСПИ ТЕК РЕАКЦИЈЕ ОБОЖАВАЛАЦА КАД ME ВИДЕ СА КРАТКОМ КОСОМ!

ВЕЋ ИХ ЧУЈЕМ – ИЗДАЈА!

У њиховим животима нема више оне старе лародности...

КАД ДОЂЕ УСПЕХ, ЖИВОТ ПОСТАЈЕ ЛАКШИ, АЛИ ПРИТИСАК ВЕ-БИ?

ШТА ЈЕ С ТОБОМ, ЏОРЏ?

НИКО НАС НЕ ГЛЕДА КАО ПОЈЕДИНЦЕ, САМО КАО "БИТЛСЕ"!

А БИТИ "БИТЛС" НЕ ЗНАЧИ И КРАЈ! ТО НИ-ЈЕ БИЛА НАША ЗАТИСАО!

Пол се заинтересовао за компоновање и интензивно вежба клавир...

НИЈЕ МИ ЈАСНО, ПОЛ, ДА СЕ ТИ ПОСЛЕ УСПЕХА КО-ЈИ СТЕ ПОСТИГЛИ, САДА ТУЧИШ КЛА-СИЦИТА...

ХОЋУ ДА СЕ РАЗВИЈЕМ КАО МУЗИ-ЧАР!

НИСАМ ИСТИ КАО 1961. ГОДИНЕ!

НЕ ЖЕЛИМ ДА БУДЕМ ОШ-ТЕЋЕН...

ПОРЕД ТОГА, У МУЗИЦИ ИМА ЈОШ НЕЧЕГ. ПОРЕД ЈЕ, ЈЕ, ЈЕА?

Чак ни Ринго, окупиран породи-цом, не понавља више чувени ре-френ.

ВИ МОРА ДА СТЕ ПОЛУДЕЛИ! РАЧУН НА 8.600 ФУНТИ!

ЗА УРЕЂЕЊЕ БАШТЕ!

ДА НИСТЕ ПРЕ-ТЕРА-ЛИ?!

ШИРЕ СЕ ВЕСТИ О ТОМЕ ДА "БИТЛСИ" РАДЕ СВАКО ЗА СЕБЕ...

ГОВОРИ СЕ И О РАСПАДУ...

ТО О РАСПАДУ ЈЕ ГЛУПОСТ! ДОБРИ СМО ПРИЈАТЕЉИ! О ТОМЕ НЕ РАЗМИШЉАМО!

АЛИ, СА ТУРНЕЈАМА ЈЕ ГОТОВО! ЖЕЛИМО ОЗБИЉАН РАД!

ДОК СУ ДРУГИ ОКУПИРАНИ СВОЈИМ ПРОБЛЕМИМА, ЏОРЏ И ПАТИ ПУТУЈУ ЗА ИНДИЈУ...

УТИНАЈ ИСТОЧЊАЧКЕ МУЗИКЕ ВЕЋЈЕ ВИДЉИВ НА "ДУШИ ОД ГУМЕ" И "РЕВОЛВЕРУ" САДА ЏОРЏ ЈОШ ВИШЕ ЖЕЛИ ДА УСАВРШИ СВОЈЕ ЗНАЊЕ О СВИРАЊУ НА СИТРИ И ТО ПОД УЧЕЊЕМ РАВИ ШАНКАРА...

ЏОРЏОВЕ СПОСОБНОСТИ ИЗЛАЗЕ НА ПОВРШИНУ...

МЕЂУТИМ, БРАЈАН ЕПШТАЈН ДРУГАЧИЈЕ ГЛЕДА НА СВЕ ТО...

УЗНЕМИРЕН ЈЕ.

ОСЕТИО СЕ НЕПОТРЕБНИМ.

ТОЖДА...

... ЈЕ ТАЈ СТРАХ ДРУКЧИЈЕГ ПОРЕКЛА.

ТОТЦИ СУ ИМПРЕСИОНИРАЛИ СВЕТ...

... ВИШЕ НЕГО ШТО САМ ОЧЕКИВАО КАД САМ ИХ ПРВИ ПУТ ВИДЕО...

САДА СУ И САМИ СХВАТИЛИ СВОЈЕ МОГУЋНОСТИ...

АЛИ, НИКУ НИ ОНИ ОТПОРНИ НА ЗАМКЕ КОЈЕ ШОУ - БИЗНИС ОДНОСИ...

ХРЦ!

И, АКО НЕ БУДУ ПАМЕТНИ, УНИШТИЋЕ ИХ ЗЛИ ЉУДИ И...

Ускоро су се састали у студију на снимању новог албума. Џорџ Мартин је поново био продуцент, они сада стварају још комплекснију музику.

Можда ни сами нису били свесни новог утицаја који ће њихова музика одиграти.

Џон, нешто не вибам Брајана...

Он се више бави организацијом, а мање нашом музиком!

Забринут сам за њега... потребан му је одмор!

У праву си, али он ти то никад неће признати!

Можда ће се појавити кад се Џорџ врати?

Џорџ се вратио из Индије...

... као човек...

... испуњен источњачком филозофијом и под утицајем Равишанкара.

Његови погледи стечени у Индији, одиграће пресудну улогу на новом албуму.

Као увек, дочекује га раздрагана маса.

Али, његове реакције су измењене...

Он је миран и стајожен.

Џорџ је спреман да да што више од себе у заједничком раду.

Аух...

Битлси на врху

11 синглова на врху 7 албума на

"Битлси" су постали живе легенде!

Крај првог дела

ГОПАЈ

By Bud Sagendorf

ШТО САД ТИ ЦМИЗДРИШ?

МАМА МЕ ЈЕ ПИТАЛА ШТА САМ НАШЛА НА ТЕБИ, А ЈА НИСАМ ЗНАЛА ШТА ДА КАЖЕМ!

ЗАШТО БУЉИШ У МЕНЕ?

ПОКУШАВАМ ДА ПРОНАЂЕМ ОДГОВОР!

?

СИГУРНО ЗАТО ШТО САМ ТАКО СНАЖАН!

НЕ, НЕ! НИЈЕ ЗАТО!

© 1981 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved.

ЗНАМ! ЗАТО ШТО САМ МОРНАР!

МА КАКВИ!

А ДА НИЈЕ ЗБОГ МОЈЕ НЕОДОЉИВЕ ЛЕПОТЕ?

НЕ ЗАВИТЛАВАЈ СЕ! ОВО ЈЕ ОЗБИЉНА СТВАР!

ПА **МОРА** ДА ПОСТОЈИ РАЗЛОГ!

? ? ? ?

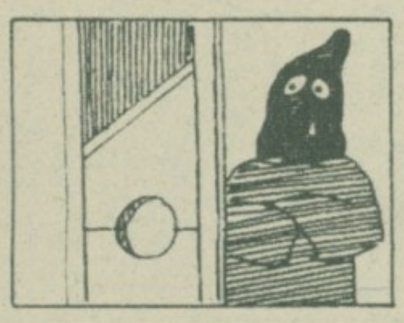
ТО ЈЕ ТАЈНА КОЈУ, ИЗГЛЕДА, НИ АУТОР СТРИПА НИКАДА НЕ-ЋЕ ОТКРИТИ!

11-29

Bud Sagendorf

ШАРЕНИ ГЛОБУС

ДОШЛА МУ ГЛАВЕ



Недавно укидање смртне казне (гиљотине) у Француској дошло је главе, односно посла, Марсела Шевалјеа, званичног, од државе наименованог џелата.

Марсел је туробним занатом почео да се бави пошто се оженио кћерком Пјера Обрехта, свог претходника. Гиљотина је, тако на неки начин остала у породици...

Како од 1977. године и онако није било погубљења, Шевалје је позамашну плату добијао само за одржавање двеју гиљотина у „радном" стању. Гиљотине ће сад у музеј, а Марсел у ред за нови посао.

НАОПАКО РЕМЕК-ДЕЛО

Музеј савремене уметности у Њујорку изложио је 1961. године „Брод", чувену слику француског сликара Анрија Матиса. Недељама су се љубитељима сликарства и нехотице отимали уздаси дивљења пред ремек-делом. На измаку шесте недеље, тачније четрдесет и седмог дана, један посетилац узбуђено је констатовао да је „Брод" — окренут наопако...

ЉУБАВ ЧИНИ ЧУДА



Ко каже да љубав не чини чуда? Студент из Рио де Жанеира Алфредо Дослас недавно је оборио државни рекорд Бразила у лизању сладоледа. Алфредо је сладолед лизао пуна 43 часа. Нешто раније његова девојка такође је освојила титулу државног првака. У седењу на врху мотке. Колико дуго? Три недеље...

КАНАРИНЦИ НЕЋЕ У ПЕНЗИЈУ

Канаринци још неће у пензију, пресудила је британска Национална комисија за рударство пошто је претходно утрошила хиљаде и хиљаде фунти на усавршавање справице која је требало да у окнима замени пернате певачице.

У чему је ствар? Ствар је у томе што електронски детектор који открива угљен-моноксид углавном ради добро, али за сада још није непогрешив. Канаринци, међутим, никада не греше: дижу узбуну и на најмању количину смртоносног гаса.

Птице на својој страни имају рударе и закон. Још је, наиме, на снази одлука енглеског Парламента из 1911. године којом се управама рудника наређује да у сваком окну држе канаринца.



ПЛАВО ОКО ТАЈНЕ

ЧУВЕНЕ ШПИЈУНКЕ: ДЕЛА ФЛОРА

ПОКУПИЛА ЈЕ СВЕ ПАПИРЕ И ДОКУМЕНТЕ КОЈЕ ЈЕ НАШЛА У ПИСАЋЕМ СТОЛУ И УПУТИЛА СЕ ПРЕМА ИЗЛАЗНИМ ВРАТИМА. АЛИ, ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ СВОЈОМ НЕЖНОМ РУКОМ ДОТАКЛА БРАВУ, ОТПОЗАДИ СУ ЈЕ УХВАТИЛЕ ДВЕ ЈАКЕ ШАКЕ И ОДВУКЛЕ НАЗАД У СОБУ.

У очи првог светског рата а и у току енглеска обавештајна служба није имала баш најбоља искуства са женама које су за њу радиле. Изузетак је била лепа Флора која је, слободно се може рећи, британској тајној служби надокнадила све оно што је ова изгубила ангажовањем других жена.

Прича о госпођици Флори нема почетак јер није познато ни где ни кад је рођена. И у погледу њене народности мишљења су опречна. Једни су веровали да је Иркиња, други су тврдили да је у Енглеску дошла из Аустрије. Она сама, веома је нерадо говорила о свом пореклу.

ЂАВОЛСКИ МАГНЕТИЗАМ

О њеној лепоти, пак, има сведочанстава напретек. Била је висока и витка. Плаве очи шарале су испод црне косе. Њен загонетни осмех умео је, кажу, да размекша срце и највећег женомрсца.

Говорила је неколико језика, била је изванредно образована а из ње је зрачио неки демонски магнетизам. Привучен тим магнетизмом и опчињен њеним шармом запросио је један познати француски политичар. Али, Флори није било до улоге узорне супруге. Желела је значајније место у животу — улогу која ће изменити ток рата. И у томе је умногоме и успела.

У своје тајне походе Флора је кретала са смешком, заводљивим погледом, изазовом своје савршене фигуре и, што је најважније, с проницљивошћу.

У својим шпијунским подухватима, забележено је, само три пута није успела и зато није чудо што је британска тајна служба ову лепотицу плаћала сувим златом. Добијала је стотину фунти стерлинга месечно а били су јој плаћени сви остали трошкови. За сваку успешно изведену акцију добијала је посебне награде.

Кад је 1914. започео први светски рат, Италија није ступила у рат али се налазила у Тројном савезу (Немачка, Аустро-Угарска). Силе Антанте (Француска, Русија, Велика Британија) покушале су тајним каналима да придобију Италију за себе. У свему томе значајну улогу је одиграла лепа Флора.

ОПЧИНИЛА ПРЕДСЕДНИКА

Заједно са представницима Антанте, у Рим је отпутовала и Флора. И док су званичници водили преговоре, лепа шпијунка је под именом Помперо д'Аквитен започела своју игру.

Ноћ се спуштала на Рим. Према велелепном дворцу у Улици Салустиани хитале су многобројне кочије. То су позвани журили да на време стигну на вечеру коју је приређивао италијански гроф Примоли. У једној од кочија била је и Помперо д'Аквитен, односно Флора.

Пре вечере упознали су је са једним старим господином. Био је то бивши председник италијанске владе. Већ при првом сусрету с њом старац је опчињен. Захваљујући том познанству Флори су сва врата била отворена.

Најчешће се Помперо д'Аквитен могла срести у салону грофице Ричи где су се окупљали најугледнији и најутицајнији људи, дипломате и политичари. Са многима од њих она је флертовала, постављала им разноразна питања...

Све податке и сва обавештења до којих је дошла у отменим салонима Рима Флора је тајним каналима слала у Енглеску. Неки чак тврде да је њен боравак у вечном граду био пресудан да Италија иступи из Тројног савеза и приступи снагама Антанте!

Кад је у мају 1915. године Италија отворено приступила савезницима, односно кад је објавила рат Аустрији, Помперо д'Аквитен је завршила своју мисију у Риму. Али, већ ју је чекала нова.

СВИ ЊЕНИ ПОКУШАЈИ

Швајцарска је у првом светском рату била неутрална, али су се у њој укрштали интереси многих обавештајних служби.

У јуну 1915. године, одмах после римске мисије, Флора је по задатку дошла на обалу Женевског језера. Ту је, у идиличном хотелу, становао један немачки професор са својим секретаром.

Професор се, наводно, бавио археологијом, али је британској тајној служби било сумњиво то што у његову собу нико од послуге хотела није смео да уђе кад је он одсутан. Научник се правдао да је то због тога што се у њој налазе скупоцене археолошке збирке, а британска тајна служба је сматрала да је то добар изговор за бављење шпијунажом — у корист Немачке.

СЛУЖБЕ



ТАЈНА ЖУТЕ КЊИГЕ

Први светски рат бис је у јеку кад се Флора, са холандским пасошем и под именом Флора ван Поланд, појавила у Немачкој. Обишла је Берлин, Хамбург, Кил, Минхен и Есен. Званично, то је било туристичко путовање, али је плаво око британске тајне службе на сваком месту покушало да уочи што више појединости које би могле бити од користи за упознавање непријатеља.

У Хамбургу се зближила са једним немачким поморским капетаном. Причала му је о својој љубави према Немачкој, а он нескривено показивао своје симпатије према њој.

Капетанова љубав толико се разбуктала да је Флори чак било дозвољено да са капетаном дели кабину на једном ратном броду у хамбуршкој луци! И док се капетан у тој кабини једног дана бавио дешифровањем тек приспелог телеграма, Флора је са полице неприметно узела малу жуту књигу и стрпала је у своју ташну. Саопштила је капетану да иде у шетњу док он заврши посао.

Капетан више никада није видео ни своју љубљену, ни малу жуту књигу. А та књига је, у ствари, садржала сигнални код немачке ратне морнарице. Ову књигу Флора је у најкраћем року доставила својим шефовима у Лондону, а они је проследили британском адмиралитету.

После завршетка првог светског рата лорд Балфур је у Доњен дому Парламента одржао говор у коме је између осталог рекао да је у поморској бици код Скагерака (31. маја 1915. године) енглеска флота под командом адмирала Џелико била у предности над немачком због тога што су Енглези могли да читају немачке тајне сигнале.

ПРИЧА БЕЗ КРАЈА

У току 1916. године Флора са задатком одлази у Белгију коју је окупирала Немачка. Ту организује британску обавештајну службу на тај начин што агенте распоређује по већим железничким станицама и даје им у задатак да сакупљају податке о кретању немачких јединица.

Као „обична Белгијанка" Флора се са невероватном храброшћу и одважношћу кретала у највишим немачким војним круговима. Податке које је сакупила слала је у Холандију, а одатле су тајним каналима стизали у Енглеску.

Године 1918. први светски рат је завршен. Зараћене стране потписале су мир, али Флора никако није могла да се смири. Прво је 1918. године боравила у Чехословачкој, где се због ње убио син једног пребогатог индустријалца, а један руски кнез, емигрант, запао у финансијске тешкоће из којих није било излаза...

Потом је лепа Флора отпутовала у Турску. Одсела је у најскупљем хотелу у Цариграду и на сваки начин настојала да ступи у контакт с екименским патријархом! У томе је и успела мада није познато шта се скривало иза њене мисије у овој земљи.

Последњи пут Флора је виђена на путу из Цариграда у Лондон. С њом је била осмогодишња Јерменка.

— Девојчицу водим са собом јер желим да је усвојим — рекла је Флора свом сапутнику.

Отада нико више ништа није чуо о жени чији је животни пут био велика пустоловина.

Н. Д.

Требало је у добро закључаној соби пронаћи документе који би теретили професора и из којих би британска тајна служба нешто више дознала шта раде њихове немачке колеге.

Кад је тога дана пришао столу за којим је обично ручавао, професор је за суседним столом угледао прелепу младу жену. Седела је сама и досађивала се. Каткад би им се погледи срели и она би му се насмешила, али на све то професор је остао хладан.

Флора им је цела ту ноћ причала, а они бележили. Ујутро су је пустили. Брже-боље се спаковала и напустила Швајцарску.

Немачка обавештајна служба бацила се на проверавање података које је Флора испричала професору и његовом секретару. Ниједан није био тачан! А њој је пошло за руком да на неки начин раскринка професора и скрати његову „научну" мисију у Швајцарској.

Сви њени покушаји да му се приближи били су узалудни.

Како ни после две недеље није хтео да јој се приближи, Флора је одлучила да она пређе њему. Пролазећи поред стола за којим је седео, испустила је кишобран. Кавалер је устао и подигао кишобран. Реч по реч и познанство је успостављено.

После тога, све се одвијало веома брзо.

ДОНЕСИТЕ МИ БОЧИЦУ ПАРФЕМА

Једне вечери професор је позвао лепотицу у своју хотелску собу. Ту се, уз шампањац, показало да га није интересовала само археологија. У једном тренутку Флора је рекла професору:

— Молим вас, да ли бисте били љубазни да одете у моју собу и донесете ми бочицу француског парфема?

И професор је послушао. Чим је изашао, пришла је писаћем столу и откључала га. Покупила је све хартије и документе које је ту нашла. Онда се упутила према излазним вратима с намером да се што пре изгуби и из хотела, и са обале Женевског језера, и из Швајцарске.

Али, пре него што је својом нежном руком дотакла браву, с леђа су је ухватиле две снажне шаке и одвукле назад у собу. Кад се окренула, имала је шта да види. Поред ње је стајао професоров секретар који је из суседне собе пратио све што се дешавало у професоровој.

Уто се, са парфемом у руци, вратио и професор. Видевши шта га је снашло, страховито се разбеснео и запретио лепој Флори да ће је одмах одвести у полицијску станицу. Сузних очију молила је да то не учини. Одмах је признала да се бави шпијунажом и да ће испричати све што зна о енглеској тајној служби ако јој њих двојица обећају да ће је после тога пустити.

КОЕФИЦИЈЕНТ ИНТЕЛИГЕНЦИЈЕ — ПРЕКО 200

ЧИТАО СА СЕДАМ МЕСЕЦИ



Родитељи тренутно најинтелигентнијег живог бића на свету Кореанца Ким Унг-Јенга, обоје професори универзитета, рођени су у истом месту, истог сата, дана, месеца и године 23. маја 1934.

*

ЖАН ЛУИ КАРДИАК (1719—1726) познат је као француско чудо од детета. Без грешке је знао азбуку кад је имао само три месеца, у четвртој години читао је латински као матерњи, преводио текстове с латинског на француски и енглески и течно говорио грчки и хебрејски, а у шестој бриљирао и у областима као што су аритметика, историја, географија и генеологија. Умро је у Паризу са само седам година.

*

КРИСТИЈАН ФРИДРИХ ХАЈНЕКЕН (1721—1725). Цела Европа звала га је Дете из Либека по његовом родном месту у Немачкој. Са годину дана фантастично је баратао бројкама и рачунским радњама и знао напамет све важније догађаје из Библије, а у трећој је савршено познавао историју света, географију, латински и француски. Дански краљ позвао га је у Копенхаген 1724. да би се лично уверио у малишанове невероватне способности. Кристијан се у Копенхагену разболео и умро у четвртој години, како је и предсказао.

*

ВОЛФГАНГ АМАДЕУС МОЦАРТ (1756—1791). Вероватно најпознатији вундеркинд свих времена родио се у Салцбургу у Аустрији и почео да учи музику у четвртој години од свог оца виолинисте. У петој је већ компоновао менуете, у шестој је био виртуоз на виолини и клавсену и заједно са старијом сестром изазивао сензације по европским дворовима где је гостовао. Прву симфонију компоновао је у осмој години, а у једанаестој га је салцбуршки надбискуп позвао у своју резиденцију и натерао да компонује у потпуној изолацији да би се уверио како није у питању подвала. Моцарт је „положио“ пробу и добио плаћено звање концертмајстора. У дванаестој години, између непрекидних гостовања, успео је да компонује две опере и једну мису. Моцартова слава расла је с годинама и врхунским операма, концертима, симфонијама које је неуморно писао. Чудо од детета постало је један од најцењенијих музичких генија свих времена.

*

ЦОН СТЈУАРТ МИЛ (1806-1873), такозвани „створени геније“, производ је образовног експеримента који највише личи на средњовековне тортуре. Његов раздражљиви отац историчар и филозоф Џејмс Мил научио га је да говори и чита старогрчки у трећој години, историју је савладао у четвртој, а латински, геометрију и алгебру у осмој. До дванаесте године Цон је прочитао у оригиналу Вергилија, Хорација, Овидија, Цицерона, Хомера, Софокла, Еурипида, Аристофана, Тукидита и Демостена. Отац је такође тражио од њега да пише стихове на енглеском и подучава млађу браћу и сестре. Овај једнострани атак на мозак учинио је да се Цон у двадесетој години озбиљно запита шта је заправо смисао живота. Из дубоке депресије извукла га је Вордсвортова поезија. Захваљујући њој он се није повукао из живота већ се развио у осећајног и активног човека, снажног мислиоца и писца политичких, економских и филозофских дела посвећених идеалима правде и добробити човечанства.

*

ТРУМАН ХЕНРИ САФОРД (1836—1901) је у трећој години забављао родитеље, фармере из Вермонта, спектакуларним рачунањем, у седмој је проучавао алгебру и геометрију, у деветој је направио и објавио календар који је осим датума имао и све могуће небеске појаве, плиме, осеке. У десетој је поставио ново правило помоћу кога су се изласци и заласци Месеца израчунавали за три четвртине времена брже него дотад. Исте те године на питање колико је 365.365.365.365.365.365. помножено самим собом одговорио је: 133.491.850.203.566.925.016.658.299.941.583.225 — за мање од једног минута размишљања! Сафордов дар за рачунање напамет ишчезао је кад му је било око шеснаест година, али је он срећом имао веома широк круг интересовања и праву енциклопедијску меморију. Дипломирао је на Харварду у осамнаестој и постао професор астрономије. До краја живота објављивао је веома значајне чланке који су много допринели усавршавању астрономских истраживања.

*

ВИЉЕМ ЏЕЈМЗ САЈДИЗ (1898—1944) — „Вили, чудо од детета“ — био је син професора психологије с Харвардског универзитета и отац га је употребио као живи доказ да деца могу да савладају и најсложеније предмете. У шестом месецу Вили је знао азбуку, у другој години читао је књиге за одрасле, у трећој се већ бавио вишом математиком, у четвртој је течно говорио француски. Гимназију је завршио са осам година и извесно време провео у изучавању грчког, латинског, немачког, руског, турског и јерменског језика. На Харвард се уписао у једанаестој и у Харвардском математичком друштву држао предавања о четвородимензионалним телима. Некако у то време његовог амбициозног оца штампа је напала јавно, а Вили интимно што му је ускратио детињство третирајући га као експонат за излагање. Кад је одрастао, сасвим је одбацио интелектуалну и академску каријеру изабравши да ради по кућама као слуга, док је као хоби скупљао самолепљиве сличице трамваја и аутобуса. Умро је у изнајмљеној соби у близини Бостона.

*

ЏОЕЛ КУПЕРМАН (1936-) је најпознатији радио-квиз дечак из четрдесетих година. Џоелу је било пет кад је радио-емисији послао писмо — пријаву за такмичење у коме је поменуо да може било који број да помножи напамет бројевима 98 или 99. За време аудиције, на питање колико је 24 x 98 из места је дао одговор: 2 352. Упитан како је то тако брзо израчунао рекао је: „Па, то је прост трик“. „Трик“, који се базирао на најближој нули, измислио је он сам и само њему је и био лак и доступан. Џоелов коефицијент интелигенције (IQ) кретао се негде око 200 (просечан износи 100) и у петој години био је најбистрије школско дете икада тестирано у Чикагу. У двадесетој години „квиз-дечак“ магистрирао је филозофију на Универзитету у Чикагу, а у двадесет седмој докторирао на Кембрицу у Енглеској. Данас је професор универзитета у Конектикату и редовно објављује научне чланке и књиге.

*

МАЈКЛ ГРОСТ (1954-) је, кад му је било три године, запањио мајку читајући јој наглас, а да пре тога никад није учио слова. Његов коефицијент интелигенције није могао да буде измерен јер је превазилазио постојеће предвиђене скале. У четвртој години, првог дана боравка у забавишту, видевши да један његов вршњак боји јабуку плаво, Мајк му је пришао и с интересовањем приметио: „Ово је врло слично начину на који Пикасо посматра ствари“. У десетој години Мајк је директно из петог основне прешао на Мичигенски универзитет и постао најмлађи бруцош у Сједињеним Америчким Државама. Дипломирао је после три и по године, магистрирао у шеснаестој, а докторирао на Јелу пре но што је навршио двадесету. Мајкл Грост је, упркос супермењским менталним способностима, остао савршено уравнотежена и друштвена личност и никада није зажалио што је у животу ствари посвршавао далеко пре времена. Тренутно ради на математичком факултету Универзитета у Милвскију, савезна држава Висконсин.

*

КИМ УНГ-ЈОНГ (1963-). Сматра се да је ово чудо од детета, родом из Кореје, тренутно најинтелигентнија жива особа на Земљиној кугли. Родио се тела обраслог густом длаком и личио, према речима свог оца, више на лане него на дете. Длака је за три месеца опала, али се од других беба Ким разликовао по бројним зубима. И не само по томе. Умео је лепо да говори са пет, а



пише са седам **месеци!** Ни његов коефицијент интелигенције није могао да буде измерен, што значи да је прелазио двеста. Са четири године течно је говорио корејски, енглески, јапански и немачки, а пре петог рођендана решавао је на јапанској телевизији веома сложене проблеме из диференцијалног и интегралног рачуна. Ким никада није ишао у праву школу већ је имао приватне професоре. Септембра 1979. његов отац је изјавио новинарима (који се живо интересују за овог Корејанца) да ће Ким ускоро да се упише на један универзитет у Западној Немачкој и да ће студирати физику и медицину. Занимљива појединост: Кимови отац и мајка, обоје професори универзитета, рођени су истог сата, истог дана, истог месеца, исте године: 23. маја 1934. у 11 пре подне.

*

ЦО ХОЛ (1966—). Први знаци изузетности синчића гимназијског хоровође из месташца Пламтри почели су да се појављују око десетог месеца, а дефинитивно се потврдили у четрнаестом кад га је мајка затекла како исписује слова. У трећој години ствари су пошле још брже, па је Цо најнормалније читао озбиљне књиге и студије из области космоса и електронике. У петој години је увелико свирао на клавиру класике, па и сам компоновао. Тад је изненада оболео од леукемије. Пошто је прочитао лекарску дијагнозу, дечак је рекао родитељима: „Претпостављам да статистички изгледи да преживим нису нарочити". Несмањеним снагама наставио је да буде чудо од детета и да се бори с неизлечивом болешћу. У шестој години био је одличан пијаниста и освојио је прву свеамеричку награду за композицију „Пет хиљада миља космоса". Пошто му је школа била досадна (коефицијент интелигенције већи од 200), исписали су га. Како је исцрпео и све могуће локалне библиотеке, прочитао је за три недеље око двеста килограма техничког материјала добијеног од војске. У десетој години дописивао се с чувеним атомским физичарем Вернером фон Брауном и основао сопствени центар за истраживање НЛО. У дванаестој је студирао диференцијални и интегрални рачун и постигао запажене резултате у раду на компјутерима, а да при том нимало није занемарио музику. Симптоми леукемије су одавно ишчезли.

Б. Дожић

РУТ ЈЕ ЗНАЛА... А ВИ?

ШЕСТОСТРАНА КОЦКА СТРАНА ОБЕЛЕЖЕНИХ ОД ЈЕДАН ДО ШЕСТ БАЦА СЕ НЕПРЕКИДНО НА РАВНУ ПОВРШИНУ ДОК ПРВИ ПУТ НЕ ПАДНЕ СА ШЕСТИЦОМ НАГОРЕ.

1. Пронаћи за то вероватан:

а) број бацања

б) парни број бацања

2. Пронаћи вероватноћу да се све стране од један до пет појаве пре шестице.*

Ово је за математичаре, професионалне или аматере. Ону другу већину читалаца обавештавамо да је на пријемном испиту за Хјуз колеџ на чувеном Универзитету у Оксфорду, где је ово било једно од питања, прво место од петсто тридесет кандидата освојила десетогодишња Рут Лоренс. О њој је „Забавник" опширно писао под насловом „Постаће геније" у броју 1559 од 13. новембра 1981.

Мала Рут, која никад није похађала редовну наставу и чији је отац оставио уносан посао да би се сасвим посветио њеном врло специјалном школовању, радила је на пријемном испиту три писмена задатка у трајању од по три сата: из алгебре и геометрије, из диференцијалног и интегралног рачуна и рачуна вероватноће и из чисте и примењене математике.

Место и стипендија на Хјуз колеџу чекају је септембра 1983. кад положи још четири предмета која се траже као нека врста матуре. Њена породица ће се преселити у Оксфорд пошто је Рут сувише мала да би живела у студентском граду с колегама по десет и више година старијим од себе. Ако јој на факултету буде ишло као досад, може се очекивати да ће још као тинејџерка испунити своју (и, вероватну, родитељску) амбицију да на Оксфорду положи магистратуру и докторат и тамо остане као истраживач и професор.

Рут Лоренс је најмлађи бруцош у вишевековној историји Оксфорда и њен успех изазвао је бујицу одушевљења у целој Енглеској јер се ипак не догађа сваког дана да се дете чији се вршњаци још играју луткама нађе у самом врху математичког крема који овај факултет једино и прима.

— Надала сам се да ћу положити, али не да ћу бити најбоља. С прва два писмена била сам сасвим



задовољна, а за трећи нисам била сигурна како је испао — рекла је Рут новинарима кад су објављени резултати.

— Скакали смо по кући од радости — искрено су изјавили родитељи, обоје професионални математичари, стручњаци за компјутере.

— Научила је да чита кад је имала четири године, с математиком је почела у петој — објашњава по ко зна који пут отац Хари Лоренс. — Уопште нисмо планирали овакав развој ситуације, још мање да Рут неће ићи у нормалну школу. Али, радити с њом причињавало нам је такво задовољство да смо једноставно наставили. Испало је не може бити боље.

Рут, кажу, осим математике око које се, ипак, врти њен мали свет, воли и енглески језик и књижевност, историју, географију и природне науке. Страни језици јој не иду. С децом се не меша много и ужива, кажу, у друштву и разговорима одраслих. Родитељи сматрају да јој и због тога доста старије колеге на факултету неће „тешко пасти".

У сваком случају Рут сада стаје на своје ноге, а Хари Лоренс ће више да се посвети млађој ћерци седмогодишњој Ребеки.

— И она добро напредује — каже отац — али је прерано рећи да ли ће волети и изабрати баш математику.

* Решење на страницама „Мале поште"

У идућем броју:
супротни примери

НИШТА ОД ТЕБЕ, АЈНШТАЈНЕ!

КРИЛАТИ КОФЕР

Док већина авио-компанија једва саставља крај с крајем, »Делти« прорицачу блиставу будућност захваљујући једном необичном потезу.

Мало ко је чуо за Крик-Индијанце. За „Делту“ јесте. Али какве везе имају једни с другим. Крик-Индијанци су живели у околини градића Атланте у америчкој савезној држави Џорџији, а „Делта“ је ту пустила корен. По економској моћи прва је у граду који ко зна да ли би нарастао и постао то што јесте да Крик-Индијанци нису уступили околно земљиште Џорџији.

Четрдесетак година касније у грађанском рату између Севера и Југа генерал Шерман је са северњачком војском у бици код Атланте 1864. збрисао непријатеља. Рачун је наплаћен и од града — спаљен је!

Атланта је поново подигнута а сукоб је заборављен. Град је данас велики као Београд. Има своје лице, наличје и сопствену ваздухопловну компанију — „Делту“. Ништа необично, рекло би се, да „Делта“ није феномен који не могу сасвим да схвате ни Американци, одавно навикли на брзо узлизање и још брже пропадање појединих фирми.

ВЕЋИНА ГУБИ

На небу је гужва. Само у Сједињеним Америчким Државама било је претпрошле године 46 великих, 54 регионалне и 9 малих ваздухопловних компанија. Оним најмањим, које превозе пословне људе и групице, не зна се број. На „остатак“ света отпада око 115 великих ваздушних превозника. Све значајније ваздухопловне компаније у капиталистичким земљама или су акционарска друштва, издржавају се искључиво од превоза путника и робе, или раде као „национално чедо“, па им држава покрива губитак. И једне и друге, као и оне у социјалистичким земљама, имају исти циљ: превести што више путника.

Небом је све теже проћи, до путника је све теже доћи.

Већина ваздухопловних компанија има скромну касу.

Многима је празна. Држава прискочи у помоћ и напуни је, али авион сутрадан опет узлети полупразан. Снажни мотори гутају све скупље гориво.

Скуп је и авион. Зависно од типа, врсте мотора, опреме и још којечега достиже цену и по неколико десетина милијарди старих динара! Добар део зараде односи и техничко одржавање и резервни делови.

Ваздухопловне компаније сналазе се како знају и умеју: приликом куповине пажљиво одабирају модел авиона узимајући онај који ће моћи максимално да искористе, отварају нове или затварају постојеће линије, нуде путницима попуст и удобност приликом летења, бесплатно пиће и цигарете... Борба међу њима је сурова, а крај с крајем једва се саставља.

„Делта“ је једна од ретких компанија која нема проблема. И не само то: премда је основана после рата, стручњаци предвиђају да ће за десетак година постати највећа светска ваздухопловна компанија! Већ сада је, пола у шали пола у збиљи, називају америчким путничким кофером. Од фирме Боинг наручила је 60 модела „757“ и 20 модела „7676“ што ће све скупа платити 4,5 билиона долара! Нисмо погрешили: обичан рачунар нема толико десетичних места да износ прерачуна на динарску вредност. Чуђење је сувишно јер је само претпрошле године „Делта“ зарадила 3 милијарде и 280 милиона долара. Кад је намирила све трошкове, остала јој је чиста добит од 130 милиона долара или око 520 милијарди старих динара



Од авиона грдосија „Делта“ држи само Локидов „Л-1011 тристар“.



Да ли ће мотори Џенерал електрика бити уграђени у „тристаре“? Постојећи су неекономични.

Истина, неке америчке ваздухопловне компаније убрале су и више, али су само „Пан Ам“ и „Јунајтед“ испливале с добитком, остале су имале веће трошкове него зараду.

НЕЋЕ ПРЕКО АТЛАНТИКА

Највише путничких авиона на свету, према подацима из 1980. године, има чикашка компанија „Јунајтед“ — 324. Следе такође амерички авио-превозници: „Истерн“ са 265, „Америкен“ — 245, „Делта“ — 212 и „TWA“ — 211 авиона. Од Европљана је најјачи „Британиш ервејз“ са 198 авиона. „Ер Франс“ има 98, а западнонемачка „Луфтханза“ 95. Наш „JAT“ поседује 26 авиона. Позната америчка компанија „Пан Ам“ има у флоти готово стотину авиона мање од „Делте“, те је и превезла упола мање путника —

око 15,5 милиона. Ипак, зарађује колико и она, углавном захваљујући интерконтиненталним летовима. Ваздушном превознику из Атланте, међутим, не пада на памет да се масовније отисне преко океана. За сада Европу походи са само два лета: за Лондон и Франкфурт.

путничких авиона, а било их је 4 886. Од тога, највише је било „боинга 727" — 1 465 летелица! Друго место држи Дагласова „деветка" — 826 авиона. За поређење: те године ниједној компанији није пала на памет необична идеја. Следећи поруку конкурентима — „Делта" је спремна кад ви кисте — они су понудили произвођачима авио-



У „Делти" је запослено 36,5 хиљада људи.

Срце компаније налази се на аеродромском комплексу у Атланти. Све је ту „Делтино": и прилази, и излази, и зграде, и писте, и хангари... Потражи ли неко управну зграду фирме, неће је лако наћи. Дирекција је смештена у неугледној згради северног дела комплекса и највише личи на складиште! Али, само споља. Снага компаније је толика да с времена на време банке моле „Делту" да им позајми новац!

Понос компаније је тридесетак Локидових џамбо-џетова са ознаком Л-1011 тристар. Основни авион у флоти је Боингов 727, летелица за средње пруге. Стручњаци се слажу да је тај модел тренутно најзахвалнији за пословање.

Претпрошле године светом су летела 22 основна типа млазних

дине на аеродроме је слетало и узлетало само 13 гласовитих „конкорда", а једва петнаестак „боинга 720"!

КУПУЈЕМО 100 КОМАДА!

Авион брзо застари јер техника свакодневно одмиче. Највећи произвођачи Локид, Боинг и Даглас Мекдоналд стално усавршавају постојеће и убрзано раде на лансирању нових модела.

Замена флоте прескупа је за авио-компанију. Због тога поједини ваздушни превозници имају велико шаренило типова и модела путничких летелица. „Делта" не пати од те болке. Неколико постојећих модела све брже избацује из употребе, Дагласове потпуно. Везала се за Локид, а нарочито Боинг. Све јој то ни изблиза не би омогућило да закорачи у 21. век да људима из дирекције није пао баснословне вредности:

— Направите путничку летелицу специјално за нашу компанију! Одмах купујемо 100 комада! Желимо да се зове „Делта 3"!

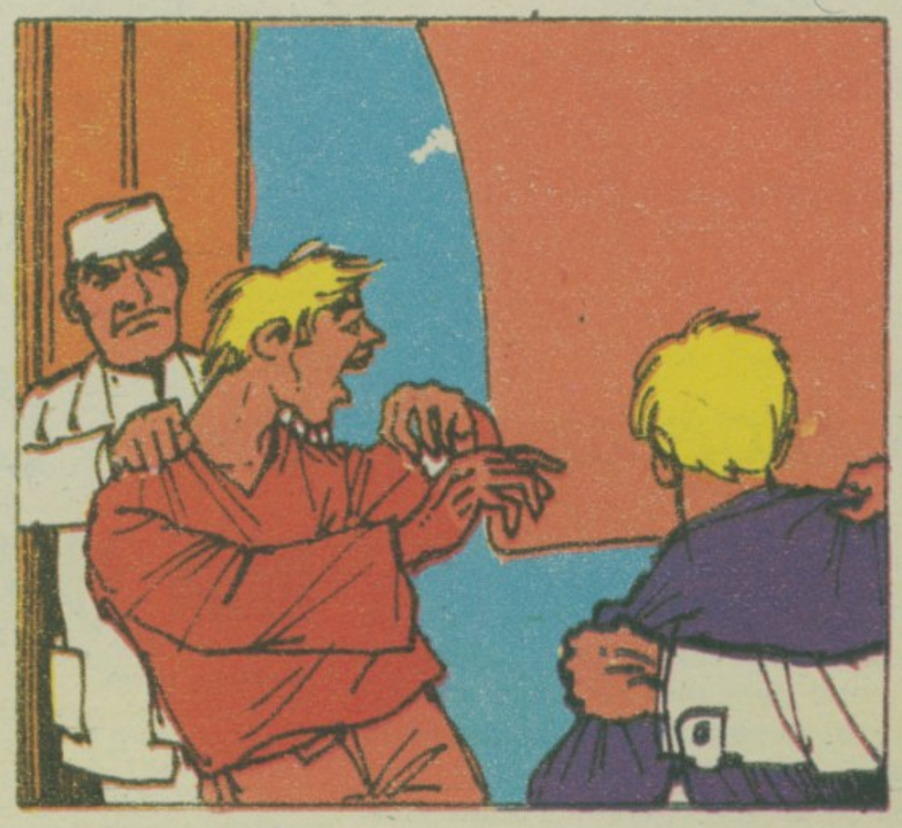
Назначено је које услове будући авион мора да испуни. Јавио се Боинг, направљен је идејни пројект и мали модел. Преговори су у току.

Најмање што је управа „Делта" у овом часу могла да учини за штедњу то је да са постојећих „локида" поскида моторе! Разлог: у свету се производе мотори који мање троше. Око је бацила на Џенерал електрикове. Демонтирани иду на продају као половни. Штедња се, ето, различито схвата; „Делти" је јевтиније да угради нове моторе макар били плаћени скупље. Јер, сваког дана њени авиони полећу 770 пута.

Миленко Тодоровић

МИСЛИТЕ РУЖИЧАСТО!

Узнемирене болеснике на психијатријским клиникама и побеснеле затворенике смирује за свега неколико минута. Већ и сам поглед на њу, смањује напетост, снижава крвни притисак и умањује број откуцаја срца. Није реч о дроги. Ради се о боји — нијанси ружичасте која је одштампана изнад овог текста...



Назвали су је Бејкер-Милерова ружичаста по двојици америчких научника који су први уочили да се приказана нијанса по нечему разликује од свих осталих боја.

Бејкер и Милер нису једини који верују у благотворно дејство ове боје. Александар Шос, директор Биосоциолошког истраживачког тима универзитета у Сиатлу наводи случајеве бесних, насилнички расположених особа које би за тили час под дејством Бејкер-Милерове ружичасте престајали да ударају шакама о зид, прилегли и убрзо заспали.

И др Хамфри Озмонд, професор психијатрије на универзитету у Алабами чврсто верује у „ружичасто".

— Својим очима сам — каже — видео какво чудесно дејство има на крајње узнемирене пацијенте. Посматрао сам једног болесника који се налазио у стању сабласне напетости и конфузије. Пошто је само десетак секунди био изложен Бејкер-Милеровој ружичастој, смирио се и потпуно повратио самоконтролу.

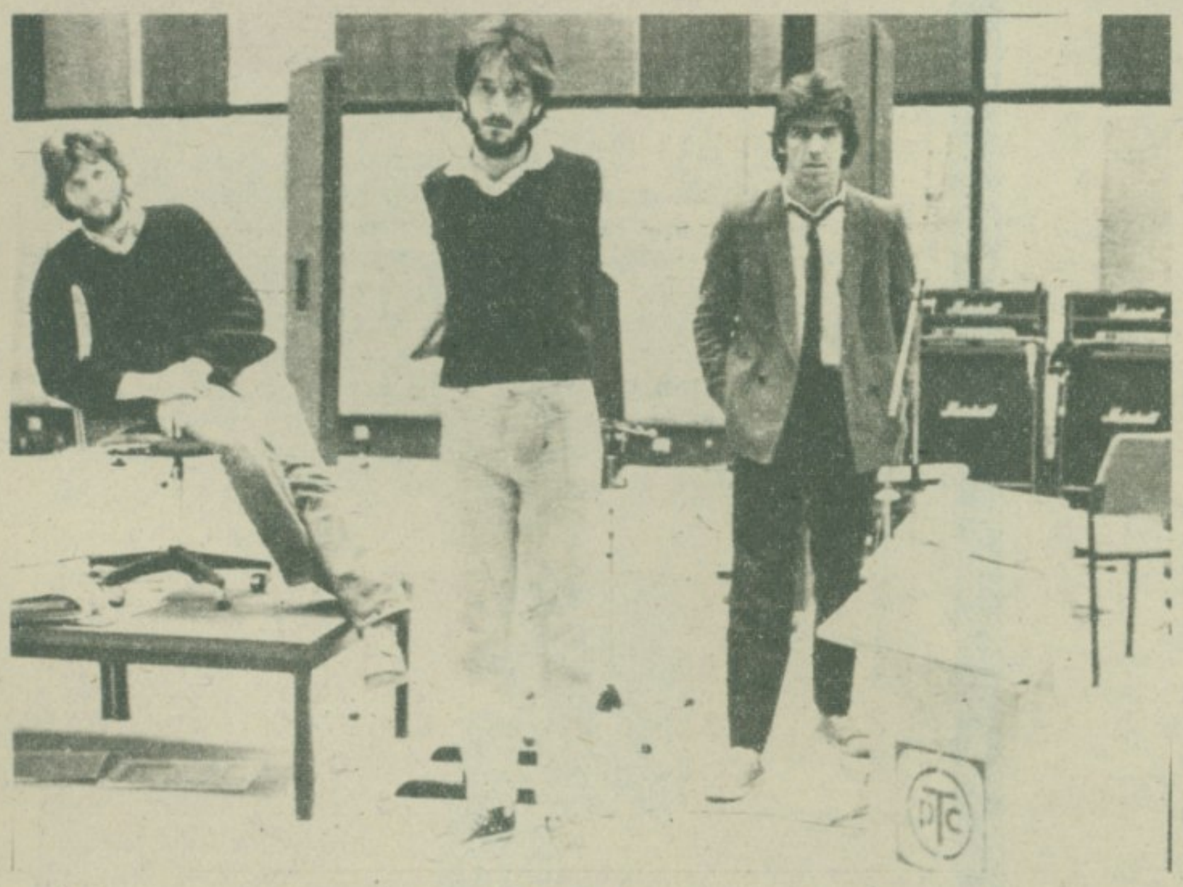
Какву то тајну крије ова ружичаста боја? Тајне нема. Ради се једноставно о томе да она стимулише одређене центре у мозгу, а то има за последицу ослобађање биохемијских супстанци и хормона који делују умирујуће. При том, тврди се, није важна величина ружичастог узорка. Битно је само да је он једино што болесник у тим тренуцима има у свом видном пољу.

Пусте приче? Не, него многобројним експериментима и праксом потврђена научна чињеница. У једном од тих експеримената тестирано је четрдесет малолетних деликвената: сви до једног реаговали су позитивно. Колико им је требало да се смире? Четири минута.

Затворске ћелије, болесничке собе у неуропсихијатријским институцијама и обичним болницама широм САД обојене су управо овом ружичастом бојом. Свуда са истим, умирујућим ефектом.

Уколико сте узнемирени, бесни или напети, зашто не бисте покушали и ви? Принесите наш узорак сасвим близу очима и посматрајте га минут-два. Пазите да не заспите!

М. И



Следовање ЛЕБА и СОЛИ

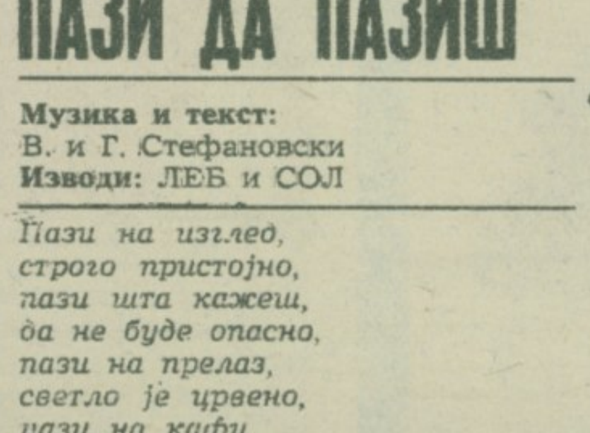
Када су Коки (оргуљаш) и Гаро (бубњар) напустили групу ЛЕБ И СОЛ, почело је да се прича о распаду ове популарне групе. Деманти је дошао врло брзо: снимљен је нови албум јер се Влатко Стефановски не предаје тако лако. Уложио је сувише труда и времена у свој ансамбл да би га тек тако угасио. Нађено је „појачање" у бубњару Драгољубу Ђуричићу (бившем бубњару YU групе), па смо тако добили нови трио: Леб и сол на Yu-начин. Трећи члан је и даље басиста Бодан Арсовски. Тако ће се ЛЕБ И СОЛ појавити са својим петим албумом који носи назив „Следовање". Албум је сниман у студију РТС крајем прошле године, а миксован у студију 10 CC у Лондону. Разлинује се од претходних јер је дошло до музичког заокрета: садржи пет вокалних и пет инструменталних композиција. На А страни се налазе песме: „Локомобила", „Пази да пазиш", „Мирко", „Носим твој жиг" и „Миле Поп Јорданов". На Б страни: „Лет у месту, „Мирис југа", „Њена сена", „Хвала на свему" и „Ода радости". Као композитори се јављају В. Стефановски и Б. Арсовски.

Уколико сте поклоник овог ансамбла можете им писати на адресу: Мексична 15-б, 91000 Скопље.

ПАЗИ ДА ПАЗИШ

Музика и текст:
В. и Г. Стефановски
Изводи: ЛЕБ и СОЛ

Пази на изглед,
строго пристојно,
пази шта кажеш,
да не буде опасно,
пази на прелаз,
светло је црвено,
пази на кафу
да ти не искипи,
пази и мисли
на своје дужности,
пажљиво пази
у циљу сигурности,
пази да пазиш, да пазиш на све!
нееееееееее!
Стисни петљу, до даске одврни
појачало
испусти дим кроз уши, вришти
на месец ко ја.
Пази и чекај,
рампе су спуштене,
немој да дишеш,
људи већ спавају,
пази упште,
упште и посебно,
пази да пазиш, да пазиш на све!
нееееееееее!





ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ ПИРОТА

Коначно је наш град, после четири године од престанка рада поп-групе „Импресије" добио праву рок групу састављену од младих али врло искусних и талентованих музичара. То је ансамбл „ЕМИСИЈА". Свој прави израз ЕМИСИЈА је нашла у рок ритму, обојивши своју музику врло специфичним вокалом солисткиње НЕДИЦЕ АВЖНЕР.

Група постоји већ неколико месеци и представила се публици Пирота и Беле Паланке на концертима урађеним на професионалном нивоу. У даљем плану овако добро уиграна екипа пред вића убличавање свог звучног материјала у концертне композиције које ће задржати призвук рока, интересантан женски вокал и беспрекорну ритам секцију. У групи ЕМИСИЈА свирају: ЗОРАН СТАМЕНКОВИЋ, бубњеви, БОЈАН ЋИРИЋ, соло гитара, МАРЈАН АВЖНЕР, соло гитара и ЗОРАН КОСТИЋ, бас гитара.

Драгана Митровић
Словеначка 23
18300 Пирот
(хонорар 150 динара)



ЧИТАОЦИ-ЦРТАЧИ



Ево како је Мика Цегера видео наш читалац из Вршца Зоран Тодоровић (Ул. кратка бр. 14).



ПЕТАР ПАН

Најзад смо у прилици да вам саопштимо адресу Петра Пана — лично! Додуше домаћег, али исто тако лепог и музикалног као што је то онај прави. Овај наш ПЕТАР ПАН има ту предност што ће вам сигурно одговорити ако му будете писали.

Музички ансамбл ПЕТАР ПАН основан је у Београду пре пола године, мада су поједини чланови раније свирали у другим групама. То су: **Влада Васиљевић**, композитор, бас и вокал, **Радован Раковац**, гитара, **Младен Лукач**, бубњеви и **Драган Стојановић**, ритам гитара, вокал и писац текстова.

Група је релативно ретко наступала пред публиком. Углавном су то биле сале Културног центра у Раковици, Дом омладине Врачара и сл. По првим реакцијама публике најбоље су им примљене песме „Демијан", „Мрак" и „Можда срна". Ове две последње композиције снимили су за потребе Радио-Београда тако да се њихова музика може чути и преко радио таласа. У песми „Можда срна" се каже:

Ја сам нешто ново,
нова искра, нови сјај
нови начин, нова мода,
нови пут.
Теби сам непознат,
теби сам сасвим
стран,
моји мантири, мој говор,
мој стил...
Знам да желиш део мене,
неку кулу, било шта!
Но, ти не знаш начин,
ти не знаш пут...

На питање како су изабрали баш овај назив за своју групу, Драган нам је испричао:

— Петар Пан је био мој идол из детињства. До данас је остао за мене симбол нечег лепог, неисквареног и невиног. Мислим да је и наша музика таква — искрена и младалачка. Желели бисмо да ту атмосферу поверења и љубави пренесемо и на оне који нас слушају, на остале наше вршњаке, да се сви заједно радујемо музици и дружењу. Зашто би нам било забрањено да маштамо и данас кад више нисмо деца?! Због тога је Петар Пан постао заштитни знак наше групе".
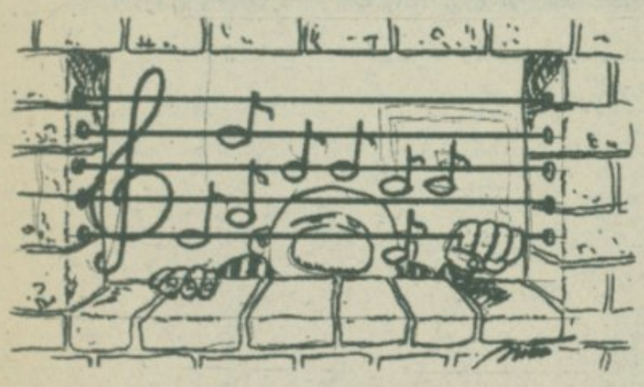
Према томе, ако и ви делите ове идеје — пишите ПЕТРУ ПАНУ! **Адреса је: Влада Васиљевић, Хусињских рудара 51, 11000 Београд.**

МОЈ ИЗБОР



Пошто већ нисам имао среће шаљући вам карикатуре (које нисте објавили) да покушам да вам пошаљем свој избор најрадије слушаних плоча. Име ми је **Александар Толић**, али ме зову Санди. Имам 16 година и станујем у Ул. Руђера Бошковића 14 Б (42000 Вараждин). Необично волим хард рок.

ДОМАЋЕ	СТРАНЕ
1. НА ЗАПАДУ НИШТА НОВО — Рибља чорба	1. HARVESTER OF EYES — Blue Oyster Cult
2. ПОБЕЋИ НЕГДЕ — Рибља чорба	2. PEARL NECKLACE — Z. Z. Top
3. ПОЗИВ НА ПЛЕС — Азра	3. TEN FOOT POLE — Z. Z. Top
4. СТАВИ ПРАВУ СТВАР... — Аеродром	4. THE JACK — AC/DC
5. КРВАВА МЕРИ — Азра	5. TNT — AC/DC



ЈЕСТЕ ЛИ ПОП-ЕКСПЕРТ?



1. Певачица Ани Ме Булак (рођена 1938. године у Браунсвилу) почела је своју музичку каријеру као Литл Ен, али је касније узела псеудоним:

а) Џоан Баез
б) Тина Тарнер
в) Дасти Спрингфилд

2. Оливија Њутн Џон, која је постигла толико успеха играјући са Џоном Траволтом, почела је своју музичку каријеру у групи »Tomorrow«. Али, да ли знате где је Оливија рођена?

а) у Енглеској
б) у Америци
в) у Аустралији



3. Група „Квин" (QUEEN) издала је свој први сингл »Keep yourself alive«:

а) 1973.
б) 1974.
в) 1975. године



4. ЛП »Sons and Fascinations« је четврти албум групе:

а) Selecter
б) Visage
в) Simple Minds



5. Нови албум ГЕНЕРАЦИЈЕ 5 носи назив:

а) Двојник
б) Дублер
в) Дриблер



Тачни одговори: 1б, 2а, 3а, 4а, 5б.



ТОМ И ЧЕРИ

МЊАЦ... МЊАЦ! МЊАЦ!

ОН ФОЛИРА!

ТА ХРАНА ЗА МАЧКЕ НЕ ВРЕДИ НИ ЛУЛЕ ДУВАНА!

МЊАЦ! ОВА ХРАНА ЈЕ...

ЛАЖЕ!

ФУЈ, НИКО НЕ МОЖЕ ДА ВОЛИ ТЕ СПЛАЧИНЕ!

ДА, АЛИ ОН ЗАРАЂУЈЕ ГРДНЕ ПАРЕ ПРАВЕЋИ СЕ ДА УЖИВА У ТОЈ ХРАНИ!

ЗАИСТА?

И ТИ БИ МОГАО ДА СЕ ОБОГАТИШ АКО БУДЕШ ФОЛИРАО!

ПРИСТАЈЕМ! СЛАЖЕМ СЕ! ХОЋУ!

ММММ... МЊАЦ!

ПОКАЖИ ДА УЖИВАШ ДОК ЈЕДЕШ!

...И ДА ТИ ПРИЈА!

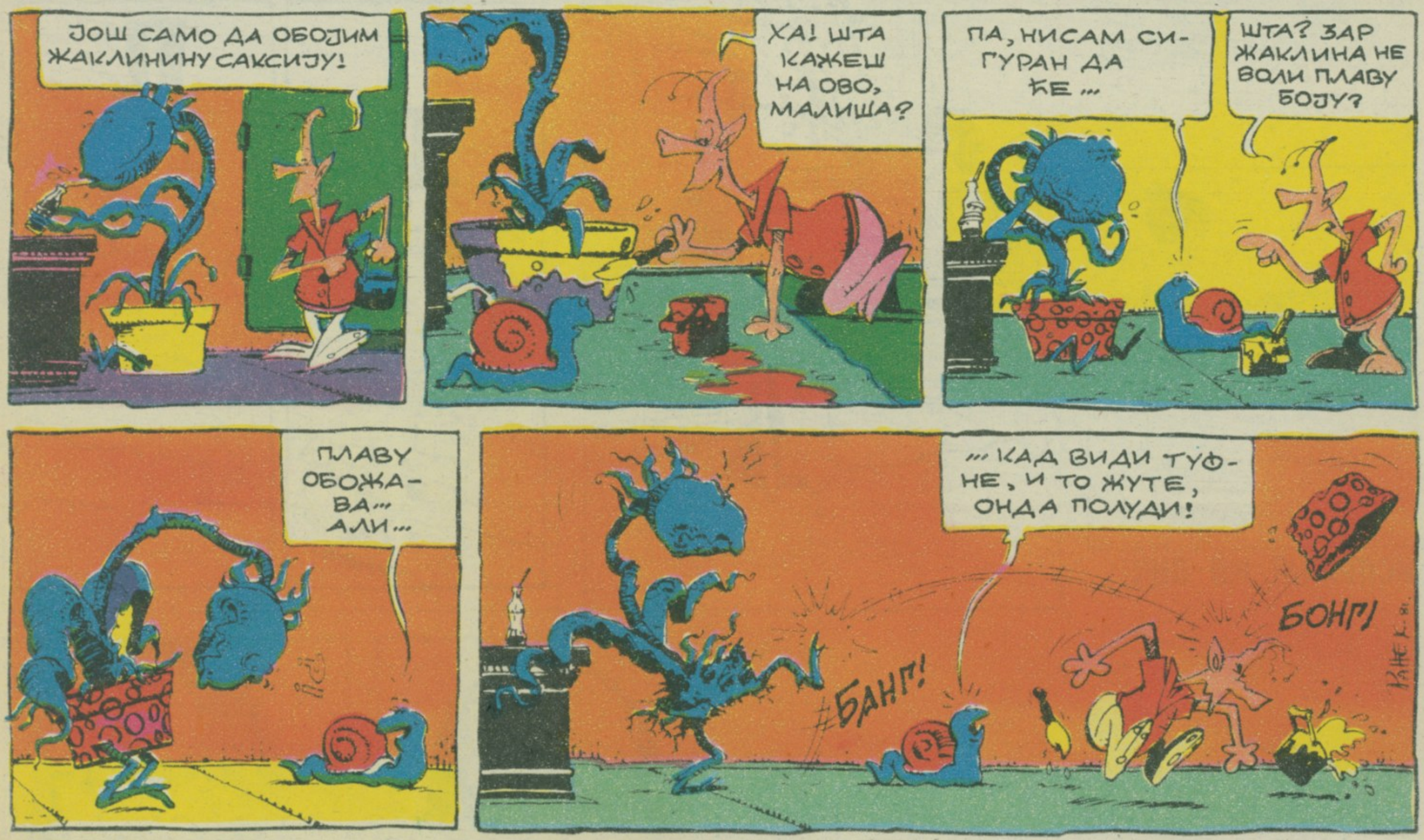
ТОМ

ХИК! ГРРРР...

ОХ, ТОМЕ! ПА ТИ СИ КОНАЧНО ЗАВОЛЕО МАЧЈУ ХРАНУ!

ПЛАТИЋЕТЕ МИ ЗА ОВО, ВИ... ПАЦОВИ...

СВЕМИРОНАЧАРИ



PEZ®

HP Kolinska
Kolinska

ДРАГИ PEZ ПРИЈАТЕЉУ
Нове фиіурице — PEZ КАМИОНЕ, йотражите у вашој најближој йродавници.
Иірајте се PEZ КАМИОНИМА, сладите се PEZ БОМБОНИМА!

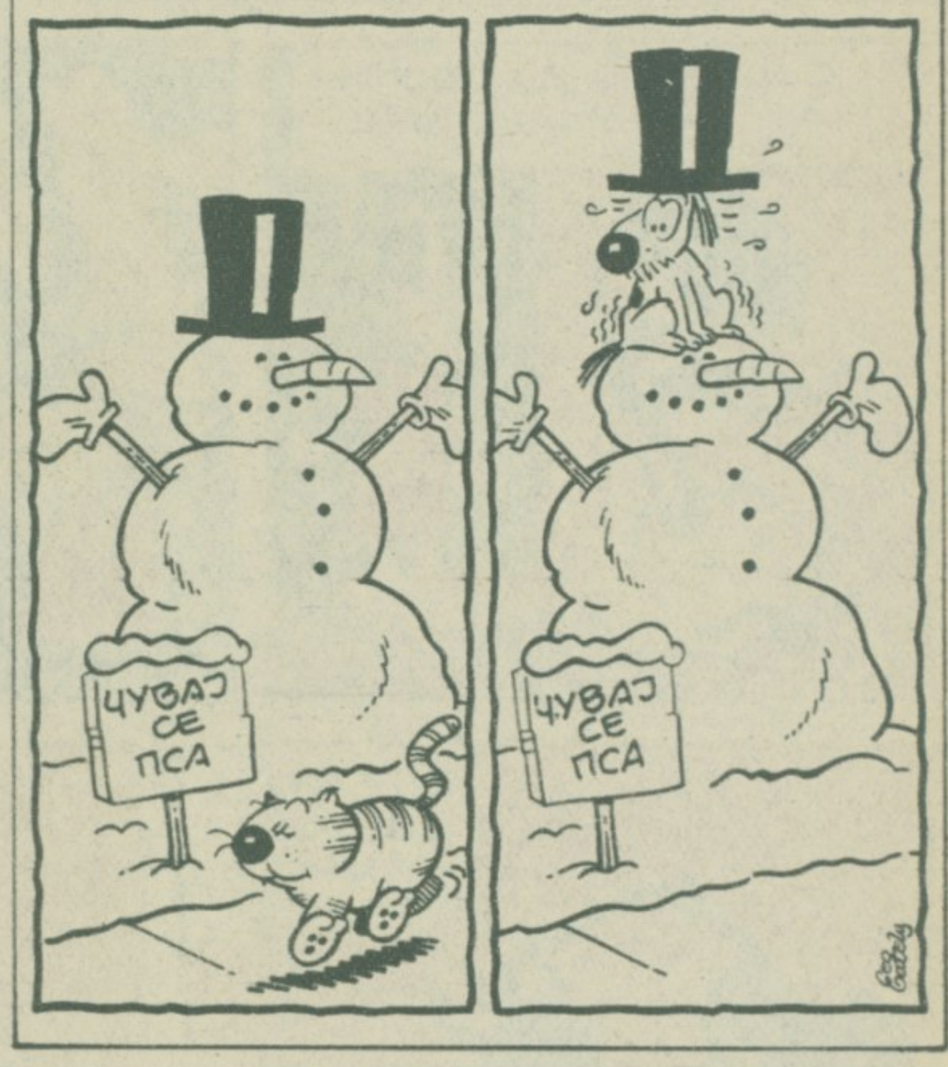
ХУМОР



— Добро јутро, драги гледаоци!



— Певају, кажеш... Па није ни чудно кад не морају да иду на посао!



ИСПРИЧАЈ МИ ВИЦ!

— За име света, овакву рупу на зубу још нисам видео! — узвикнуо је зубар прегледајући зубе неком пацијенту. — Још нисам видео!

— Не морате баш да понављате — одговара му пацијент љутито. — Добро сам вас чуо!

— Ја нисам ништа понављао. То је био ехо!

☆

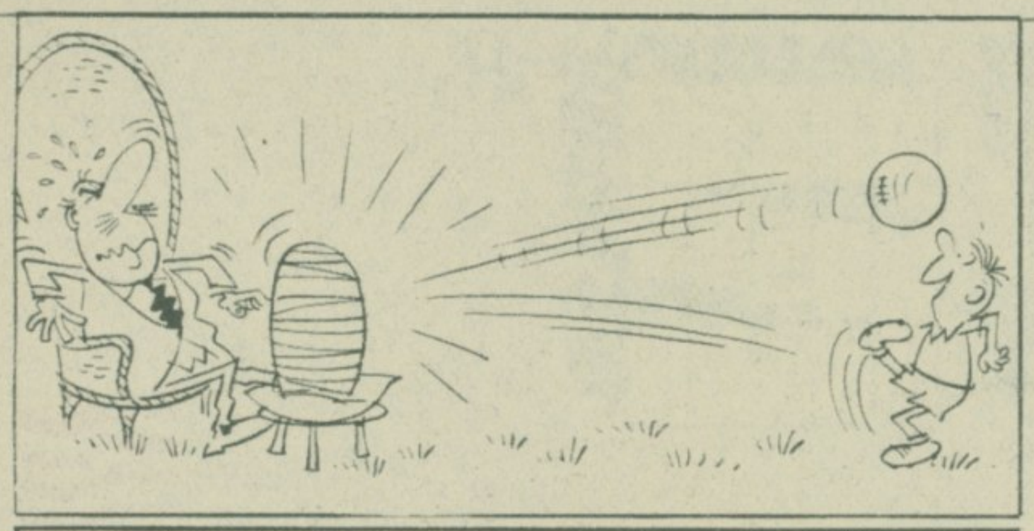
— Суседи који живе изнад мене веома су бучни — жали се пријатељ пријатељу. — Прошле ноћи нису се смирили све до један сат ујутру.

— Значи да од њих ниси успео да заспиш?!

— Не! На сву срећу ја сам до два сата вежбао трубу!

☆

Знате ли шта је заједничко лекарима и метеоролозима? Мора да им се плати и кад погреше.

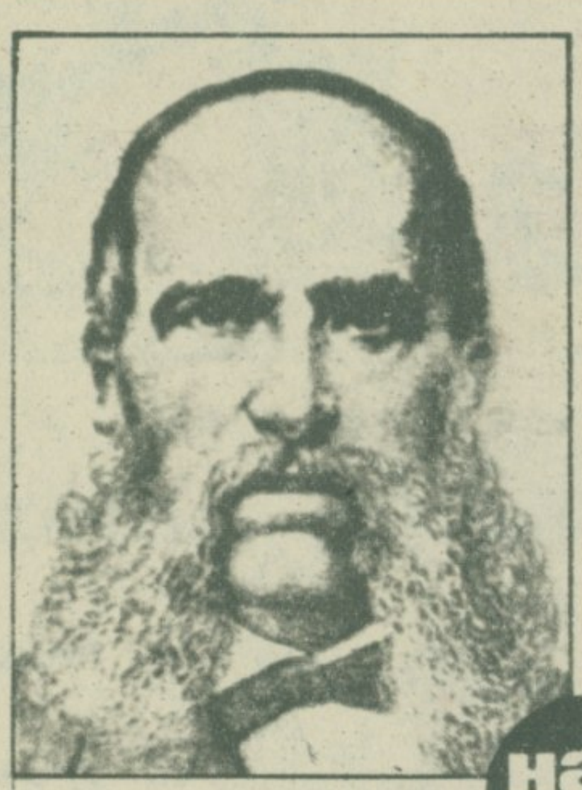


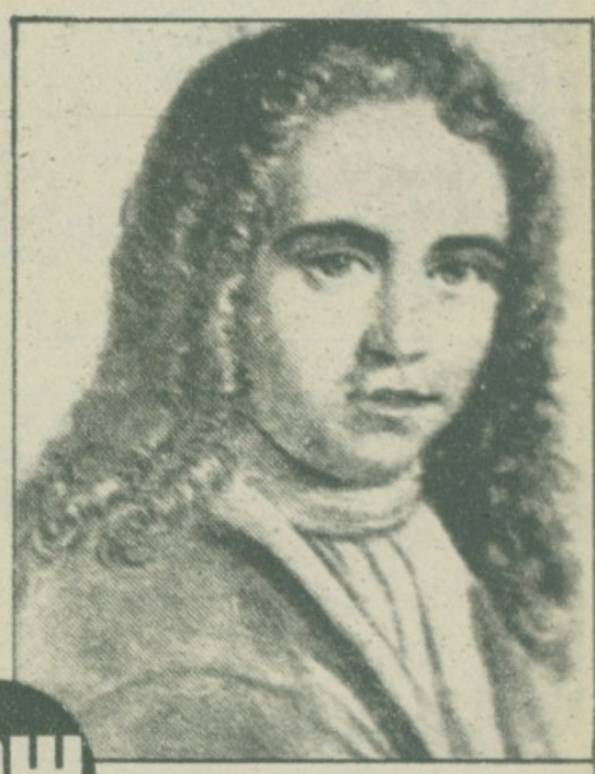
КАКО ЗАБАВИТИ ТАТУ

Кад тата сломи ногу и данима седи непомичан у фотељи, треба га забавити, зар не? Тако бар мисли овај враголан. Вама не саветујемо да у сличној ситуацији овако нешто урадите: довољно је само да се забавите проналазећи готово незнатне разлике између ова два цртежа. Има их десет!

РЕШЕЊЕ:

На десетаковој копачки недостаје један клин, шешира јеже сенка је шира, на јакни мају шупља нестао је један наџор, један бусен траве је нешто тушњи, једна нога на тромошу није шеја, заобљи на ушиу чоџека у фотељи су реџи, нема једне шире око ушиа, кра чоџековог прслучка је тачоје нестао, шешира јеже нотавила је постала шира, грашке зноја око шешире глаше су жаше обилне.





НАШ КВИЗ





ИМАЈУ НЕШТО ЗАЈЕДНИЧКО

Сва четворица зову се ИВАН — Иван Мажуранић, Иван Гундулић, Иван Горан Ковачић и Иван Цанкар.

Доносимо фотографије наша четири велика књижевника. Жи вели су у различитим епохама, писали разнородним стиловима, сваки је рођен у другом граду. Па ипак, постоји нешто што је заједничко за сву четворицу. Можете ли да одгонетнете шта је то?



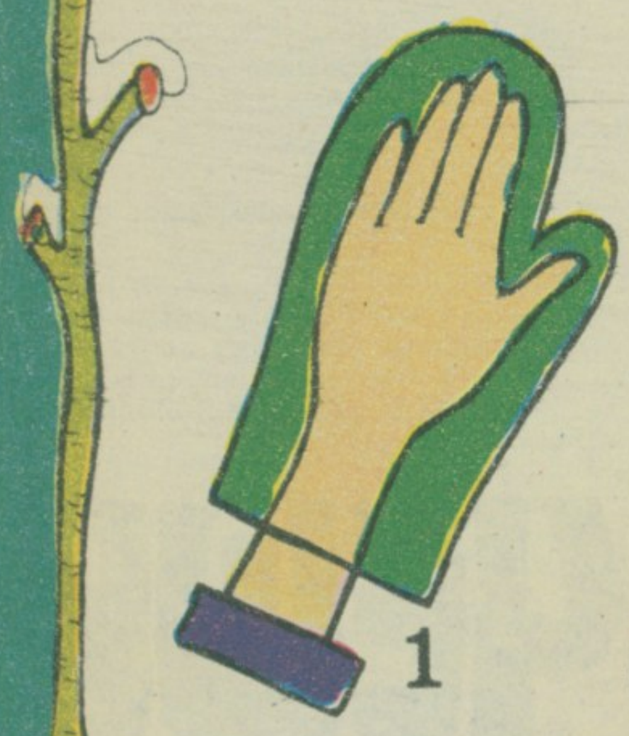
РУКАВИЦЕ ЗА СКИЈАЊЕ

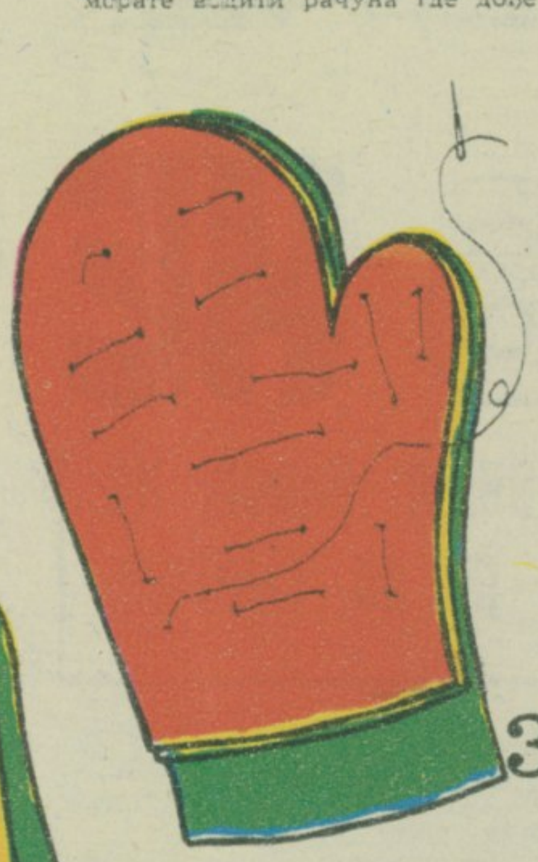


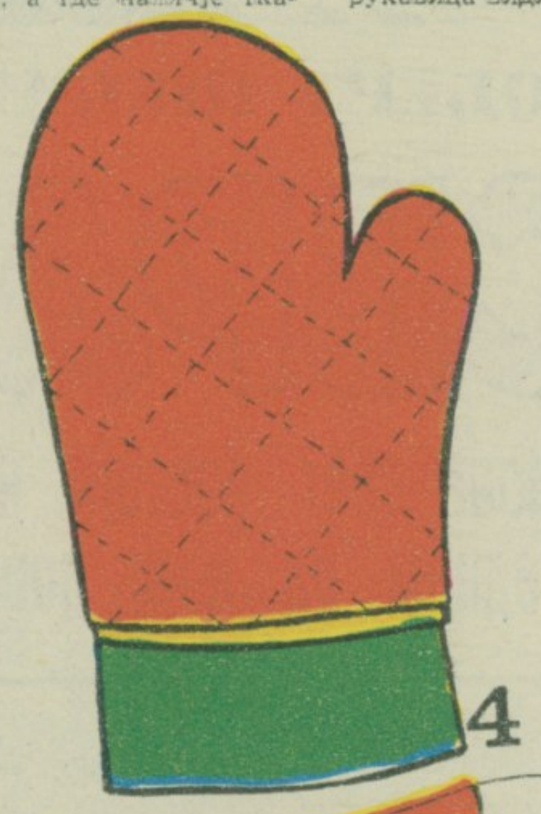
Лепе штеповане рукавице за скијање састоје се из три слоја. Спољашњи треба да буде од непромочивог материјала, на пример шушкавца или импрегнираног платна, средњи од танког ћебета, вателина или два до три слоја вуненог штофа. Унутрашњи слој, који лежи на руци, мора бити мек и пријатан, најбоље од фланела у боји.

Крој рукавица је веома једноставан и на **цртежу 1** види се како се он прави. Ставите руку на хартију тако да палац не буде ни преблизу ни предалеко од прстију спирално као што је на слици, па нацртајте облик рукавица са одвојеним палцем и заједничким прстима. Ивица кроја треба да буде око 2 cm од ивице руке јер рукавица мора бити комотна. При сваком направљеном крају не треба оставити крајеве за шавове.

Искројте сва три слоја материјала и то тако да имате по два лева и два десна дела, што значи да при кројењу морате водити рачуна где доње лице, а где наличје тканине и да спољашњи део рукавице буде 3 до 3,5 cm дужи од осталих делова. На његово наличје ставите средњи, топли слој (**црт. 2**), преко њега унутрашњи, мекани део рукавице и то тако да наличје легне на средњи део (**црт. 3**). Сва три слоја профирцајте крупним бодом (**црт. 3**) а затим их прошијте на квадрате (**црт. 4**). Обрађен предњи и задњи део шаке спојите дуж ивице као што је означено цртицама на **црт. 5**, и то тако да дужи део спољашњег дела на једном крају не буде зашивен до краја (**црт. 5**). Свој дужи део пресавијте према унутра с наличја (**црт. 6**) да од несашивеног краја добијемо рупицу кроз коју ћемо провући ластиш. Руб овог дужег дела треба да се прошије тако да покрије ивице два унутрашња слоја (како то изгледа у пресеку види се на **црт. 7**). Одсеците парче ластиша које одговара обиму зглавка ваше руке, провуците га кроз отвор на рубу (**црт. 8**) па га ушијте. Готова рукавица види се на **црт. 9**.


1

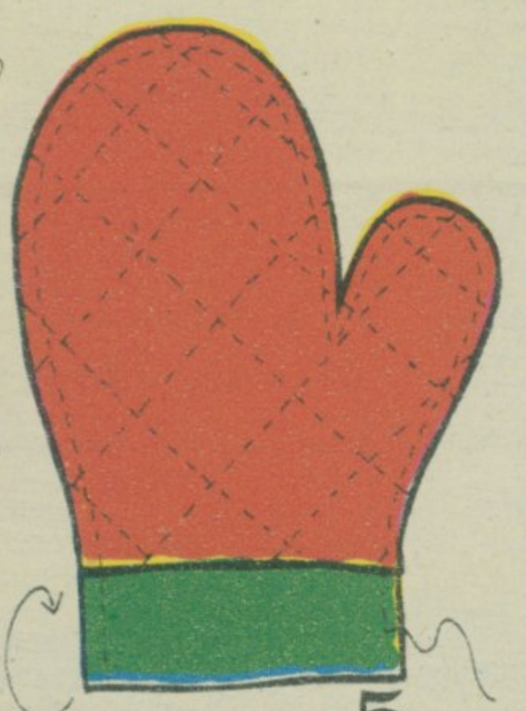

3


4


2

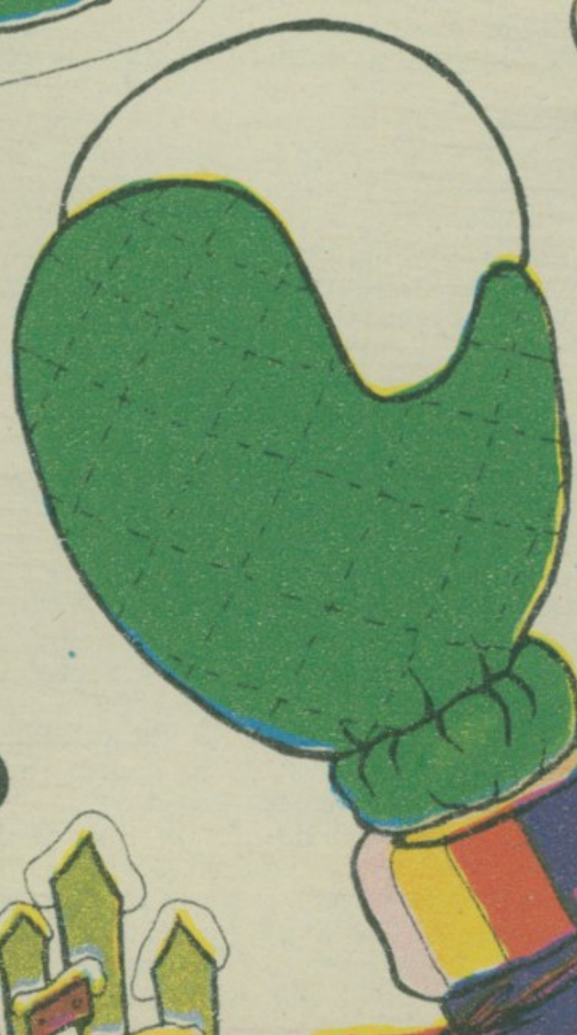

8


6


5


7


9







РОБЕРТ ШЕКЛИ

СВРАБ НЕ ЧЕШИ

Наш свет постоји на више нивоа. На једном од њих дошло је до сметње.

Синоћ сам сањао веома чудан сан. Сањао сам да ми је један глас рекао:

— Извините што сам прекинуо ваш претходни сан али имам хитан проблем који само ви можете да ми решите.

У сну сам одговорио:

— Не треба да се извињавате, то ионако није био леп сан. Ако икако могу да помогнем...

— **Само** ви можете да помогнете — рекао је глас. — Иначе смо ја и мој народ осуђени на пропаст.

— Ма шта кажете! — узвикнуо сам.

Звао се Фрока и припадао је врло древној раси. Одвајкада су живели у једној пространој долини окруженој циновским планинама. Били су мирољубив народ и током времена дали много великих уметника. Имали су примерне законе а децу су подизали с нежношћу и разумевањем. Мада се понеко одавао пићу, а било је и пар убица, сматрали су себе углавном добрим, разумним, узорним бићима која...

— Чујте — прекинуо сам га — зар не бисмо већ могли да пређемо на тај хитан проблем?

Фрока се извинио због опширности објаснивши да је у његовом свету уобичајено да сваки молилац поднесе подужи рапорт о својој моралној исправности.

— Добро — рекао сам. — Пређимо на проблем.

Фрока је дубоко уздахнуо и почео. Испричао ми је да се пре стотинак година — по њиховом рачунању времена — из небеса одједном спустио некакав огроман црвеножути стуб и стао недалеко од Споменика незнаном богу испред општине трећег града по величини.

Стуб је био неправилног ваљкастог облика, пречника око три и по километра. Врх му је нестајао у висини ван домашаја мерних инструмената и противно свим природним законима. Огледима су утврдили да је отпоран на хладноћу, топлоту, бактерије, бомбардовање протонима и све друго што им је могло пасти на памет. Стајао је ту, непокретан, немогућ, тачно пет месеци, деветнаест часова и шест минута.

Тада је без икаквог разлога почео да се креће у правцу северозапада. Просечна брзина — по њиховом рачунању — била му је 126 километара на час. Заорао је бразду дугу 294 километра и широку три километра и 200 метара. Потом је нестао.

Најугледнији научници одржали су симпозијум али нису били у стању да протумаче овај догађај. Закључили су да је он необјашњив, јединствен, и да се вероватно неће поновити..

Поновио се тачно месец дана касније, и то у главном граду. Овога пута стуб је прешао, неправилном путањом, укупно 1319 километара. Причињена је непроцењива материјална штета и изгубљено је неколико хиљада живота.

Два месеца и један дан после тога стуб се поново вратио и погодио је сва три највећа града.

Сада је већ свима било јасно да ова неразумљива појава прети да уништи не само њих лично већ и читаву њихову цивилизацију, њихово постојање као расе.

Народ је пао у очајање које се манифестовало наизменичним нападима хистерије и апатије.

До четвртог појављивања стуба дошло је на пустом терену источно од главног града и штета је била занемарљива. Ипак, настала је масовна паника која је имала за последицу застрашујући број самоубистава.

Ситуација је постала очајна. Сада су у борбу, поред науке, укључене и псеудонаучне дисциплине. Ничија помоћ није презрена ниги теорија одбачена, био то биохемичар, читач дланова или астроном. Нису се смела занемарити чак ни најсмелија тврђења, посебно не после страшне летње ноћи када су потпуно сравњени са земљом лепи древни град Раз и његова два предграђа.

— Извините — рекао сам — жао ми је што чујем за све те недаће, али заиста не видим какве то везе има са мном.

— Управо сам хтео да пређем на то — рекао је глас.

— Онда наставите — рекао сам. — Само, саветујем вам да пожурите пошто мислим да ћу се ускоро пробудити

— Најпре моја улога — наставио је Фрока. — Њу је тешко објаснити. По занимању сам рачуновођа, али као хоби испробавам разне поступке за повећање моћи опажања. Недавно сам експериментисао с хемијским једињењем које зовемо к о л а, а које често изазива стања дубоког просветљења...

— И ми имамо сличне супстанце — убацио сам.

— Онда разумете! Дакле, за време путовања — да ли и ви употребљавате тај израз? — другим речима, под дејством тог једињења постао сам свестан... стекао сам тако далековидо сазнање... Али, то је врло тешко објаснити.

— Наставите' — прекинуо сам нестрпљиво. — Пређите право на ствар!

— Па... — наставио је глас, оклевајући — схватио сам да мој свет истовремено постоји на много планова — атомском, податомском, вибрационом — на бесконачном броју нивоа стварности, који су сви такође и у саставу других светова

— Знам — рекао сам узбуђено. — Недавно сам дошао до тог закључка о свом свету!

— Дакле, постало ми је очигледно — наставио је Фрока — да на неком од планова нашег света постоји сметња.

— Можете ли да будете одређенији? — упитао сам.

— Имам утисак да до те сметње долази на молекуларном нивоу.

— Одлично — рекао сам. — Али, јесте ли успели да утврдите о каквој се сметњи ради?

— Мислим да јесам — рекао је глас. — Али, немам никаквог доказа. Све је ово чиста интуиција.

— И ја верујем у интуицију — одговорио сам — Реците ми шта сте открили.

— Па, добро — рекао је глас, опет с оклевањем — схватио сам — интуитивно — да је читав мој свет један микроскопски паразит на ...вашем телу.

— Не разумем.

— Открио сам да се на једном нивоу стварности мој свет налази између зглавака другог и трећег прста ваше леве руке. Он ту постоји већ милионима наших година, који су за вас само минути. Наравно, не могу то да докажем и нипошто вас не осуђујем...

— У реду је — рекао сам. — Кажете да се ваш свет налази између зглавака другог и трећег прста моје леве руке. Па, шта ја ту могу?

— Господине, према мојој теорији, ви сте се у последње време чешали по том месту.

— Ч е ш а о?

— Да, рекао бих.

— Аха, и ви мислите да је тај страшни црвенкасти стуб један од мојих прстију?

— Тако је.

— Онда желите да престанем да се чешем?

— Само по том месту — похитао је Фрока да ме допуни. — Врло ми је неугодно што то морам да тражим, али морам да спасем свој свет од потпуног уништења. Молим вас, опростите...

— Не морате да се извињавате — одговорио сам. — Разумна бића не треба ничега да се стиде.

— То је веома љубазно од вас — рекао је глас. — Видите, ми смо паразити на вашем телу и немамо никаквог права да ту будемо.

— Разумна бића треба да се помажу — рекао сам. — Дајем вам реч да се више никада нећу чешати између првог и другог прста леве руке.

— Другог и трећег — исправио ме је глас.

— Никада се више нећу чешати између прстију леве руке! Свечано то обећавам.

— Господине — рекао је глас гануто — спасли сте мој свет. Не постоји начин да вам захвалим, али ја вам ипак захваљујем.

— Нема на чему — рекао сам.

Потом сам се пробудио.

Чим сам се сетио сна, ставио сам фластер преко зглавака леве руке. Издржавас сам без чешања повремени свраб на том месту, нисам чак ту руку ни прао.

Крајем идуће недеље намеравам да скинем фластер. Рачунам да ћу им тако оставити двадесет до тридест милијарди година, а то је доста за сваку расу.

Али, све то није оно што мене мучи. Мене мучи што одскора имам неке непријатне слутње у вези са земљотресима дуж Грешке Сан Андреас у Земљиној кори и буђењем вулкана у средњем Мексику. Све постаје логично, и то ме плаши.

И зато се извињавам што сам прекинуо ваш претходни сан. Видите, имам хитан проблем који само ви можете да решите ...

АЛЕКСЕЈ ПАНШИН

СУДБИНА МИЛТОНА ГОМРАТА

Ја сам из Дирекције за вероватноћу —рекао је човек у црном.— Поткрала нам се грешка у стању ствари.

Милтон Гомрат је проводио дане сањарећи о лепшем животу. Споља гледано, проводио их је радећи као сметлар. Истресао би канту у сметларска кола и онда се, док је машина галамила, крцкала и чегртала, препуштао маштању. Мрзео је сметларска кола, сиву собу у којој је становао и бескрајно низање безбојних дана. Сањарио је о томе шта је све могао да постане у животу, а пошто толико тога није постао, снови су му били врло лепи.

Најмилији Милтонов сан могао је да сања само неко ко не познаје своје родитеље. Милтон је, наиме, нађен у плетеној корпи необичног облика, на прагу једног сиротишта и то му је као дечаку омогућило да замишља безброј дивних судбина које би се могле испунити појавом мајке, ујака или другог рођака да га одведе у неко вечито лето, где је осећао да по праву спада. Одрастао је, успео да заврши гимназију захваљујући томе што је школски одбор веровао да свако треба да је заврши без обзира на успех, а потом се запослио у комуналном, све време потхрањујући у себи један исти сан.

Једног дана док је стајао крај сметларских кола утонуо у сањарење као и обично пред њим се изненада материјализовао мршавко јадног изгледа у обичном црном оделу. Ништа није пукло, праснуло или блеснуло — материја..изација је извршена на врло послован начин.

— Милтон Гомрат? — упитао је човек и Милтон је климнуо главом. — Ја сам теренски службеник Централне дирекције за вероватноћу. Можемо ли да поразговарамо?

Милтон је опет климнуо главом. Овај човек није баш личио на мајку или ујака које је замишљао али је изгледало да зна напамет све што је Милтон икада промрмљао себи у браду.

— Дошао сам да исправим грешку у Грађи вероватноће — рекао је човек. — Ви сте као беба случајно пребачени из своје димензије у ову у којој сте сада. Услед тога завладала је прилична напетост у Стању ствари. Не могу вас приморати да пођете са мном, али, ако пристајете, повешћу вас на ваше Право место.

— А какво је то место? — упитао је Милтон. — Је ли као ово? — Махнуо је руком према улици и сметларским колима.

— Ох, не, ни најмање — одговорио је човек. — То је свет чаролија, змајева, витезова, двораца, тако то. Ипак, неће вам бити тешко да се навикнете. Као прво, тамо по праву спадате и дух вам је већ прилагођен. Друго, у жељи да вам олакшам побринуо сам се да вам неко покаже ваше место и објасни све што треба.

— Идем! — рекао је Милтон.

Оног часа кад је изговорио ту реч пред очима му се смркло, а када је поново прогледао он и човек у црном оделу стајали су у дворишту великог замка. С једне стране налазиле су се сиве камене зграде а на другој се простирао ружичњак са црвеним, белим и жутим ружама. Пред њима је стајао средовечан човек огромне, густе браде.

— Стигли смо — рекао је човек у црном оделу. — Иване, ово је човек за кога си одговоран. Милтоне Гомрате, ово је Иван Асперито. Он ће вам објаснити све што треба да знате.

Онда се човек у црном поздравио с обојицом.

— Господо, Централна дирекција за вероватноћу вам неизмерно захваљује. Учинили сте нам услугу. Поставили сте ствари на Права места.

Онда је нестао.

— Пођи за мном — рекао је бројања Иван и окренуо се. Ушао је у најближу зграду. Био је то амбар пун коња.

Иван је показао гомилу сена у углу.

— Ту можеш да спаваш — рекао је.

Онда је показао гомилу ђубрива у коју су биле заривене виле са дугачком дршком. Поред ње су стајала празна колица.

— Напуни та колица и распи ђубриво по ружичњаку. Кад то завршиш, нађи ћу ти нешто друго да радиш.

Потапшао је Милтона по леђима.

— Знам, момче, да ће у почетку бити тешко. Али, ако ти нешто није јасно, само питај!



укрштене речи

Наши на СП у Шпанији 82.

Многи цењени стручњаци предвиђају да ће наша екипа на скупу најбољих светских селекција у Шпанији играти запажену улогу, да ће многим фаворитима помрсити рачуне. И наши фудбалери и вођство тима оптимистички су расположени. Велику улогу у том нашем путу ка светском фудбалском врху одиграће несумњиво нападачи јер ћемо, како каже селектор, играти нападачки. У нашој укрштеници потребно је да испод за то одређених бројева упишете имена петорице кандидата за наш тзв. шпиц напада.

АУТОР БЕСМРТНИХ ДЕЛА	1	2	ЗАНАТЛИЈА КОЈИ ОШТРИ АПАТ	БЕДЕМ, ЗИД	3	"ТРЕСЕ ЛИСТОВЕ"	ПОТВРДНО ТЛЕ	ВРСТА МАЈМУНА	ЖЕНА ЧАСОВНИЧАР
ДЕВЕТО И 26. СЛОВО ЋИРИЛИЦЕ			КЊИЖЕВНО ИСТОРИЈСКО ДЕЛО						
ЗИДНА ОБЛОГА ОД ДРВЕТА									
АМЕРИЧКИ ПИСАЦ БЕЛЛИ						ДЕО ТЕРАЗИЈА / ИВАК ТОПЧАК			
ИРСКИ ПОЛИТИЧАР ХИЛИ							ЈУЦИН О'НИЛ / ИВО ЈАН		
УДАРИТИ, ТУГИТИ, КУШНУТИ								"ВОЛТ" / МЕСТО У СРБИЈИ	
УЗВИК ЗА ЗАУСТАВЉАЊЕ ЗАПРЕГЕ				ГРУМИЊА ИЗ ПРИШТИНЕ, ТЕПИХАТ		ЈЕДАН МЕСЕЦ / ВРСТА КРЕМЕНА			
БОРА НА ЧЕЛУ / "ФЛУОР"					ПОСЛЕДЊИ ПОТПИСНИК МЕНИЦЕ		"ВИЗМУТ" / ФРАНЦ. ГРУМИЊА ЖИРАРДО		
								Ч. / ЗНАК ЗА КАТИЗУМ	
ВУТКАН У ЈАПАНУ / ЈОБ ИГЊАТ			ГРОЖЂЕ ЗА СУШЕЊЕ / ИНТЕЛЕКТ						
ПРЕБИ КУТКЕ ПРЕКО ЧЕГА								"РИДИЈУС" / КОРТИ-ПАРИТИ	
ЗНАК ЗА ВАНАДИЈУМ		ДРАГИ / ШУМА ОД ДУБОВА					КЛАУДИЈА КАРДИНАЛЕ / ТОНА		
ИВАН ДОНЧЕВИЋ			ВРСТА РАДНИКА	НАШЕ ПОТПУОСТРВО / ДЕО НАМЕШТАЈА					
КОЈИ ЈЕ НАТПИК НА БУБУ							МЕТАР / ГРАД		4
ПИТОМ, КРОТАК	ТЛАДЕ ГРАНЕ ДРВЕЋА КАО СТОЧНА ХРАНА					ПЕТРОЛЕЈ / ПИСАР (ТУР.)			
МАЛИ БРАТ							СУПРОТНИ ВЕЗНИК / РУТУНИЈА		
УЖАРЕНА ВАТКАНСКА ПАСА					ЗРЕЛА ЧЕТИНАРА / "ИК ПАРТИБУС"				
МИНЕРАЛ ПРОНАЂЕН НА АВАТИ							ЛИЧНА ЗАМЕНИЦА / Ш.		
ЧАЈ				5					

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: С, саставити, тојити, рз, оријентир, Јиланд, Га, асар, Зевс, ентре, Орел, о, трули, Врбас, Дин, Изгрнани, а, ић, ракета, Гудар, пс, Паг, азот, ананас, та, страствен, Те, Рти, КИ, Илова, баш, Ли, алкари, аћ, листић.

ЈЕДИНСТВЕНА ЗБИРКА У КРАЊУ









ХИЈЕРОГЛИФА ОД Д-Д ДО АЈНШТАЈНА



Сви у Крању знају где станују сестре Дагмар и Бети Новачек, популарне тете: Улица Кокршког одреда 7, у сени високог водоводног торња. Ту је велика, породична кућа Новачекових. Око ње смрче, цвеће и кућице за птице. Унутра необично благо, богатство не само за искусно око и књишке зналце, по коме су ове две крепке старице познате широм света. Оне, наиме, поседују највећу збирку екс либриса у Југославији и једну од најбројнијих у свету. Али, шта је то екс либрис?

Листајући само мали део од преко 80 хиљада необичних сличица које подсећају на честитке, етикете или мале графике, осамдесет петогодишња Дагмар објашњава:

— Ex libris је латински израз и дословно значи „из књиге", у ствари је знак на књигама који означава власника. Обично се налази на унутрашњој страници предњих корица са именом сопственика, графичким цртежима и украсима. Иначе, екс либрис се израђује у свим врстама графичке технике и развијао се упоредо са штампом. Али, историјски подаци говоре да су екс либриси познати још из доба пре Јохана Гутенберга, проналазача штампарије.

Из богате литературе тета-Дагмар износи и друге податке о прошлости екс либриса, и то оној веома далекој. Утврђено је да је већ краљ Асурбанипал, који је живео од 668. до 626. године пре наше ере, означавао своје књиге нарочитим печатом на којем је писало: „Власништво Асурбанипала, краља света, краља Асирије". Историчари који су проучавали културу старог Египта тврде да је и фараон Аменофис III, који је владао од 1400. године пре наше ере, употребљавао ознаке за своје књиге, односно папирусе. На њима је хијероглифима било записано: „Добри бог Аменофис III, који даје живот, миљеник Птаха, краља обеју држава, и краљева супруга Тии, живеће". Испод овог текста био је исписан наслов папируса.

Сматра се да је чувени немачки сликар и графичар Албрехт Дирер (1471—1528) зачетник савременог екс либриса. Његово умеће ненадмашно прецизног цртежа и необично проницљив дух дошли су до пуног израза нарочито у графици, дакле и у екс либрису. Неки од њих налазе се и у збирци Дагмар Новачек која преко пола века скупља ове уметничке творевине. Међутим, како је смирена, времешна тета-Дагмар доспела у помало чудни свет екс либриса?

— Мамин нећак био је











графичар — сећа се Дагмар. — Била сам код њега у Прагу и тада, 1921. године, први пут видела један екс либрис. Та шарена сличица, симболичног значења као и сви екс либриси, била је за мене нешто врло лепо. Онда је тај мој рођак одлучио да и мени наслика један екс либрис којим ћу обележити књигу. На њега је написао: „Увеселљавају нас и мале ствари". И, ето, мене су ти екс либриси тада заиста почели да увеселљавају тако да их и дан-данас разгледам и скупљам са великим задовољством. За сваки од њих веже ме понека успомена из прошлости; име уметника који га је израдио, име неког ко ми га је поклонио. Јер, екс либрис се, по неписаном правилу, не купује нити размењује: он се искључиво поклања.

Име Дагмар Новачек први пут се нашло у бечком каталогу скупљача екс либриса још оне 1921. године кад је први пут видела екс либрис. Од тада је Дагмар врло активан сакупљач и појављује се на свим значајним скуповима екслибриста у свету: Дагмар је била председник 15. међународног конгреса екслибриста који је одржан 1974. године на Бледу. Две године касније конгрес је одржан у Лисабону. У каталогу је тада на неколико језика уз име Дагмар Новачек писало: „Тета Дагмар је сунце из Југославије. Упркос дубокој старости, зрачи енергијом и оптимизмом међу екслибристима целог света". Укратко, готово да нема важнијег скупа љубитеља екс либриса, а да се она не врати са неколико награда. А на све сусрете, иако већ у деветој деценији живота, Дагмар и Бети путују саме и о свом трошку.

Но, док то сматра нормалним, Дагмар наглашава да екс либриси никако нису само етикете или маркице којима се обележава ко је власник књиге. Сваки добар екс либрис, који има уметничку вредност, мора да казује и нешто одређено о власнику: ко је, чиме се бави, шта највише воли, шта жели, чега се сећа и сл.

Међу 80 хиљада разних и разнобојних „сличица", Дагмар Новачек поседује и преко 100 комада са својим именом или именом неког од чланова породице. Сви су јој подједнако драги. Један ипак издваја.

— Знала сам да многи уважени државници, уметници и политичари имају своје екс либрисе. Али, ја сам највише желела да ми свој екс либрис пошаље друг Тито. Написала сам му писмо и нестрпљиво очекивала. Убрзо је стигла пошиљка у којој је био екс либрис друга Тита. Насликао га је Ђорђе Андрејевић Кун, а на њему је снажан, висок мушкарац око којег се динамично гради, уздиже, ствара... Из тог, мени најдражег екс либриса, види се да његов власник непрекидно тежи за радом, за напретком и бољом сутрашњицом.

Поред Титовог, ту су и екс либриси Алберта Ајнштајна, чувеног виолончелисте Пабла Казалса, финског државника Урха Кеконена...

Разгледајући тај шарени минијатурни свет уметности радознали гости сазнају и нешто више о породици Новачек. Родитељи сестара Бети и Дагмар били су Чеси, а оне су рођене у Мађарској, где им је отац био управитељ фабрике шећера. Живеле су неко време у Румунији, затим Чешкој, онда у Војводини, да би се најзад стално настанile и одомаћиле у Крању. Ту их сви знају као вредне скупљаче разних уметничких предмета, па је данас њихова кућа прави музеј. Многе творевине дело су њихових руку. У богатој библиотеци највише је књига о биљкама, што је још једна пасија вредних сестара.

На прагу старе куће у улици Кокршког одреда 7 у Крању гост добија неколико екс либриса са именом Дагмар Новачек. И топлу поруку:

— Мало је нас скупљача. Можда ће и вас овај скроман дар подстаћи да скупљате екс либрисе. А ако то учине млади, сви екслибристи света биће најсрећнији. Јер, не заборавите, „увеселљавају нас и мале ствари".

Иван Лончар

Снимио:
Љубомир Патрногић

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК



Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

МИНИ БЕЗ ЗАСТУПНИКА

Интересује ме где бих могао купити следеће моторе: херкул спортбајк, пронто и хонду дакс? Посебно ме занима херкул.

Јовица Жупнић,
Задар

Ниједан од три мини-мотора која си набројао не може да се купи јер фабрике које их производе немају своје заступнике код нас.

ЧИТАОЦИ, ПРЕДЛОЖИТЕ!

Имам пса али не знам које име да му дам. Једина имена која знам су она која имају пси мојих другова а то су Боби, Алко, Дрим, Ник, Дик, Цеки, Цони. Молим те да ми помогнеш и будеш кум мом љубимцу.

Драган,
Љиг

И „Забавник" је у недоумици какво име да му даш, па предлажемо читаоцима: укључите се у акцију „кумови" и што пре пошаљите Малој пошти свој предлог јер како ће Драган у међувремену да зове свог пса. Не заборавите да на коверти напишете знак „НЕК СЕ ЗОВЕ".

КЛУБ СИЈАМСКИХ МАЧАКА

Молим те да ми одговориш зашто су сијамске мачке добиле то име?

Ела,
Нови Сад

Порекло сијамске мачке остало је тајанствено упркос истраживањима изведени на читавом Индокинеском полуострву. Сматра се да ова мачка постоји и у дивљем „облику" мада то није доказано. Име је добила по држави Сијаму (од 1948. године Тајланд) у Индокини одакле је први пар сијамки донет у Европу и приказан на смотри мачака у Лондону 1885. године.

У Сијаму су вековима ове расне мачке држане само на двору у Бангкоку и било је строго забрањено износити их из земље. Гвоздено правило прекршено је 1884. године када је британском генералном конзулу у знак нарочитог поштовања поклоњен један пар с дозволом да их понесе са собом у домовину. Следеће године један пар стигао је и у Париз, Европљани су били задивљени лепотом ових дивних животиња и дуго времена поседовање сијамске мачке сматрало се изузетном привилегијом. У Енглеској је 1901. године чак основан Клуб сијамских мачака. Током времена љубитељи су укрштањем одгајали шест варијетета који се међусобно разликују по боји крзна и очију, дужини длаке, облику и величини тела, главе и репа. Данас сијамка није нарочита реткост, али је чиста раса, која задовољава све прописане услове, и даље је драгоцена.

У ЦЕНТРУ ЗА МОДЕЛАРСТВО

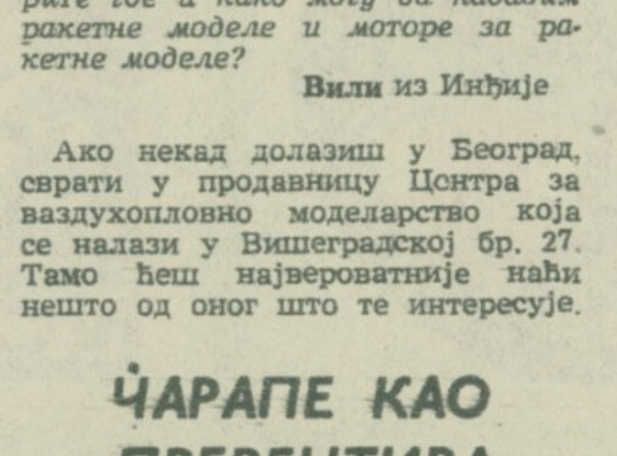
Однедавно сам ваш редовни читалац па вас молим да ми одговорите где и како могу да набавим ракетне моделе и моторе за ракетне моделе?

Вили из Инђије

Ако некад долазиш у Београд, сврати у продавницу Центра за ваздухопловно моделарство која се налази у Вишеградској бр. 27. Тамо ћеш највероватније наћи нешто од оног што те интересује.

ЧАРАПЕ КАО ПРЕВЕНТИВА

Јављам се у нади да ће се и за мене наћи мало места у „Малој пошти". Имам осамнаест година и проширене капиларе. Познато је колико то може бити непријатно и за изглед и за здравље. Особито ме плаши чињеница да мој отац има проширене вене а чула сам да је то наследно. Пошто студирам и веома много учим, немам времена да идем код лекара по



упуте и остале папире нити да сједим по чекаоницама, па вас зато молим да ми кажете да ли смијем носити превентивне гумиране чарапе против проширених вена без бојазни од нежељених реакција.

Алма,
Тузла

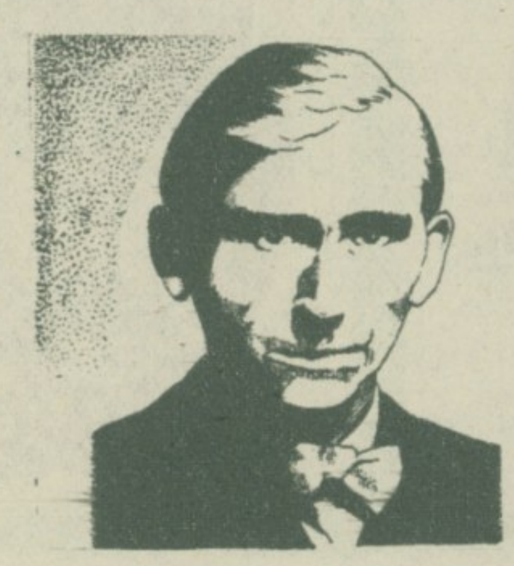
И проширене вене и капилари се врло успешно лече али је неопходно јавити се лекару варикологу — лично. Док се не одлучиш да то учиниш, можеш да носиш еластичне чарапе које треба навући ујутру док си још у кревету. И на крају хтели бисмо да напоменемо да урођена слабост венских судова може да буде наследна али то је само разлог више да тражиш савет од лекара.

ХЕРБЕРТ РИД

Твоја сам дугогодишња читатељка али се не сећам да си некад писао о Херберту Риду, па те зато молим да то учиниш у „Малој пошти". Интересује ме и да ли је тачно да девојчице и дечаци који су мали растом од I до VI разреда после нагло порасту и обратно?

Бојана Обреновић,
Београд

Херберт Рид је био енглески песник, књижевни и уметнички критичар. Рођен је 1893. а умро 1968. године. У својим ранијим радовима Рид је покушао да помири опречности између класицизма и романтизма. Већину својих дела посветио је откривању односа између уметности и друштва. У најзначајнија спадају: „Историја модерног сликарства", „О природи



поезије и природи критике", „Слика и мисао", „Модерна скулптура".

Што се тиче твог другог питања ко ће кад колико порасти ту нема готово никаквог правила. Раст пре свега зависи од наслеђа, исхране, од тога колико времена проводимо на ваздуху, итд. Може да се догоди да деца која до 12. године спорије расту нагло „ижицкљају" у пубертету али исто тако и обрнуто, као што и сама кажеш. Углавном, сви порасту а из године у годину долазе све више генерације.

ТРИ ПУТА »ОТКРИВЕН«

Ко је први открио планету Нептун?

Предраг Вујатовић,
Ванкина 15
Запруђе

Нептун, осму планету Сунчевог система, открили су — три пута! У прва два случаја рачуницом, у трећем — телескопом. Наиме, на основу поремећаја у кретању Урана, енглески астроном Џон Кауч Адамс дошао је 1845. године до закључка о постојању још једне планете у Сунчевом систему. Годину дана касније и француски астроном Ирбен-Жан-Жозеф Левер је извео је исти закључак. На основу његових прорачуна 23. септембра исте године Јохан Готфрид Гале, астроном Берлинске опсерваторије, открио је планету зеленкастог сјаја. Нептун је иначе готово четири пута већи од Земље и има 17 пута већу масу: густина му је нешто већа од густине воде.

АЛЕМ КАМЕН

Желела бих да знам шта значи моје име Алемка и где бих у Београду могла да набавим „Гинисову књигу рекорда"?

Алемка,
Београд

Мушко име Алемко и женско Алемка изведени су од алем (драги камен, дијамант): то је реч арапског порекла, примљена преко турског, честа у народној књижевности.

„Гинисову књигу рекорда", бар на нашем језику, изгледа да нећеш моћи да купиш: у свим књижарама у којима смо се распитивали рекли су да је распродата.

ПЕРИКА КОД БОСИЉКЕ

Хтео бих носити перику јер ми је коса прилично опала, што је за моје године малтене трагично. Да невоља буде већа, перика у продавницама нема. Штавише, како сам сазнао, код нас се уопште не производе а изгледа и не увозе. Молим те да ми помогнеш да некако набавим перику.

Јован М.
Мостар

Обрати се Босиљки Љуци, Теслина 12, 11000 Београд. Она и њен супруг, такође власуљар, вероватно ће моћи да ти помогну. Кажу да праве перике од природних власи које се мало разликују од праве косе.

„СУПЕР СИСТЕМ РАЗВОЈА ТЕЛА"



„Супер систем развоја тела" је брошура аутора Ненада Бркића (на слици) првака Југославије у BODY BUILDINGU, који вам препоручује: „Ако желите да развијете и обликујете тело, да добијете атлетску фигуру, ова брошура ће вам помоћи у томе. Она садржи основне тајне тренинга и исхране шампиона, које гарантују успех у развоју тела." Цена брошуре је 100 динара. Наручите, плаћате поузећем, на адресу: **„BODY BUILDING" P. P. 118, 54000 ОСИЈЕК**



Милош Пантелић, 31310 Чајетина, село Шљивовица, — 15 година, воли све што воле млади

Валентина Митровић, 15000 Шабац, Масарикова 61 — са купља салвете и воли забавну музику

Svetlana Ćirić, p.o. box 150 Fairfield 2165 N.S.W, Australia — жели да се дописује са младима из целе Југославије

Милорад Ђуричић, 11423 Азања, Рајка Поповића 53 — 16 година, воли спорт и музику, сакупља значке

Александра Станишић, 25000 Сомбор, Коњовићева 5 — 10 година, сакупља марке и значке

Данијела Стојановић, 18000 Ниш, Булевар Ленина 28/16 — 13 година, воли све што воле млади

Сања Обрадовић, 84206 Бистрица, код Бијелог Поља — 14 година, сакупља плоче, постере и салвете, навијач Црвене звезде

Стојан Маргетић, 26213 Црепаја, Партизанска 8а — 16 година, воли спорт и музику, одговара на свако писмо

Гордана Рацков, 23300 Кикинда, ОВОО „Јован Поповић“, VIII/2 — 14 година, сакупља значке и навија за Црвену звезду

Босиљка Пекић, 79250 Коњиц — 15 година, воли спорт и музику

Биљана Тасић, 16000 Лесковац, Немањина 1/5 — 13 година, воли поп музику, сакупља разгледнице, посебно стране

Анка Ереш и Сања Сента, 58350 Метковић, ЦУО „Петар Левантин“ — 14 година, воле све што воле млади

Миленко Киндл, 77000 Бихаћ, Моше Пијаде 8 — воли све што воле млади

Радован Радујковић, 21208 Сремска Каменица, Стевана Петровића Брила бр. 4 — страствен сакупљач разгледница

Лидија Ваљевчић, 75300 Брчко, Гимназија „Васа Пелагић“ — 15 година, одговара на свако писмо

Бранка Вунић, 41090 Загреб, Пабла Неруде 11 — 14 година

Золика Сабо, 21248 Лок, Бориса Кидрича 80а — 13 година

КАДА У ДИСКО?

Већ неколико пута ти пишем али ти никако да ми одговориш. Интересује ме гдје може да се набави пекинезер и колико кошта као и са колико година дјевојчица може да иде у диско?

Читатељка из Приједора



У Кинолошком савезу Југославије добили смо адресу једног одгајивача пекинезера: то је Добривоје Трифуновић, Радничка 14, Лапово. Цене пекинезера су различите (што зависи од такозваног „педигреа“ тј. колико су му тата и мама „отмени“ односно чистокрвни) али штене углавном не може да се набави испод 5 000 нових динара!

Када једна девојчица може да почне да одлази у диско, то пре свега зависи од ње саме. Не може се, на пример, рећи: све девојчице које су напуниле 14 година довољно су одрасле да иду у диско. Ту нису толико битне године колико да ли је код неке девојчице развијен осећај одговорности, самосталности, да ли је са родитељима успоставила добар однос са узајамним поверењем.

РЕШЕЊЕ СА СТРАНА 44—45:

1.
а) $1/6 \times (5/6)^{n-1}$
б) 5/11
2. 1/6
ЕТО, САД ЗНАТЕ!

РЕШЕЊЕ ДЕТЕКТИВСКЕ ПРИЧЕ

Митар ни у једном разговору није поменуо шта је то што су украли Мехмеду. Према томе Гвозден није могао да зна да је у питању новац.

НЕ МОЖЕ БЕЗ ЦАРИНЕ

Јављам ти се са молбом да ми одговориш да ли мој отац који већ 13 година ради у Њемачкој може да увезе моторно возило без царине?

Жељко,
Зеница



Твој отац ће, ако жели да увезе моторно возило, морати да плати 50% од вредности возила.

РАДИО-КЛУБ

Интересира ме да ли у Ријеци постоји неки аматерски радио-клуб и гдје се налази?

Читалац из Ријеке

Радио-клуб Ријека налази се у Улици народног устанка 43.

ЗАВИРИ У ЦИЦИН КУТАК

Вјерујем да ћеш ми одговорити на ово писмо јер сам увјерен да ће мој проблем занимати и друге. Наиме, кренуо сам у први разред усмјереног образовања усмјерења електроничар поморских комуникација. Проблем је у томе што је за ово усмјерење веома важна вјежба куцања Морзеове азбуке а за њу ми је неопходан тастер са зујалицом, па те стога молим да ми одговориш гдје могу да га купим и колика му је цијена?

Миленко Ђоковић,
Огњена Прице 3
Задар

У броју 1564 у рубрици „Цицин кутак“ објавили смо упутство како се прави телеграф: уколико га направиш, уштедећеш 1875 динара, нових наравно, колико иначе кошта тастер-зујалица. Тастер, иначе, можеш да наручиш код Радио-клуба „Никола Тесла“, Тимочка 18 у Београду. Ако се ипак одлучиш да то урадиш сам у овом Клубу можеш да наручиш зујалицу RK 2132 (250 дин) и ручни тастер (400 дин).



ШКОЛА ГИТАРЕ
1. Акорди — 2. Теорија — 3. Мелодије 130 динара.
Плаћате поштару
Васиљевић Милун
пост рестант
11001 Београд

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Први број Политикиног забавника изашао је 28. фебруара 1939. године

Директор НО „ПОЛИТИКА“
Вукоје Булатовић

Главни и одговорни уредник
Раде Шошкић

Одговорни уредник
Вера Смиљанић

Ликовно-графички уредник
Александар Мартиновић

Издавачки савет:
Ђорђе Радишић (председник), Драгослав Антић, Добривоје Арсић, Драгомир Вуксановић, Неда Живковић, Радомир Животић, Олга Јанковић, Живорад Љубичић, Војислав Марјановић, др Иван Николић, Петар Петровић, Снежана Стаменковић (потпредседник), Јелисавета Суруџић, Невзад Худаверди.

Редакција:
Диего Варагић, Радана Весовић, Олга Вукадиновић, Душан Глушац, Бојана Дожић-Стојовић, Светлана Ивановић, Мина Илић, Соња Јашовић, Мирјана Крстуловић, Иван Лончар, Петар Милатовић, Весна Минић, Ненад Мирковић, Зора Меденица, Вито Недељковић, Биљана Орловић, Љубомир Патрногић, Зоран Петканић, Радоје Савић, Недељка Сташић, Миленко Тодоровић и Милош Томић.

Секретаријат:
Јованка Војводић, Олгица Стаменић, Даринка Тодоровић и Зорица Филиповић.

Издаје и штампа НО „ПОЛИТИКА“ — ООУР Издања за младе „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“, Македонска 29, 11001 Београд. Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

Цена једног примерка 20 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА НАШУ ЗЕМЉУ:
Тромесечна 220,00 динара, полугодишња 440,00 динара и годишња 880,00 динара.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО:
Тромесечна 440,00 динара, полугодишња 880,00 динара и годишња 1.760,00 динара.

Претплата се врши на жиро-рачун број 60801-601-29728 уз обавезну назнаку НО „Политика“ ООУР „Продаја“ — претплата на лист „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

ПРЕТПЛАТА ЗА ИНОСТРАНСТВО У СТРАНОЈ ВАЛУТИ ГОДИШЊА:

САД	$	65.—
СР НЕМАЧКА	DM	115.—
ШВАЈЦАРСКА	Šfr.	107.—
ФРАНЦУСКА	Ffr.	267.—
ШВЕДСКА	Škr.	271.—

Уплате из иностранства слати на девизни рачун НО „Политика“ код „ИНВЕСТ БАНКЕ“ — Београд, број 60811-620-63-257300-00054, уз обавезну назнаку ПРЕТПЛАТА НА ЛИСТ „ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК“.

WALT DISNEY

МИКИ

ОООО!

ЗЕВ!

ЗЕВ!

ЗЕВ!

ЗЕВ!

ЛАКУ НОЋ, ТИМИ!

ЦМОК!

'КУ НОЋ, ЗУБОЊО!

ЦМОК!

ЋАО, КЛЕО!

ЦМОК!

Distributed by King Features Syndicate.

СПАВАЈ ЛЕПО, КИКИ!

ЦМОК!

Copyright © 1980 Walt Disney Productions World Rights Reserved

ДО УЈУТРУ, ЧАКИ!

ЦМО

224

ВИДИМО СЕ, ПЛУТОНЕ!

ЦМОК!

'КУ НОЋ, УЈКА МИКИ!

ЛАКУ НОЋ!

А ОД СУТРА, МИЋО, МОЛИО БИХ ТЕ ДА ПРВО ПОЉУБИШ МЕНЕ!

60

3772/60